

Oslo kommune
Bydel Grünerløkka

Budsjett 2010 Bydelsdirektørens forslag

1	Bydelsdirektørens forslag til budsjett for 2010	3
1.1	Bydelsdirektørens vurdering av budsjettforslaget:.....	4
1.2	Kort oppsummering per funksjonsområde	4
2	Byrådets forslag til budsjett 2010.....	6
2.1	Byrådets overordnede mål for 2010.....	6
2.2	Byrådets forslag til økonomiplan 2010-2013.....	7
2.3	Byrådets forslag til budsjett 2010.....	8
2.4	Byrådets forslag til budsjett for Bydel Grünerløkka konsekvenser og omstillingsbehov	9
2.4.1	Bydelens rammer.....	9
2.4.2	Tilbakeblikk på Bydel Grünerløkka 2004 - 2008.....	9
2.4.3	Budsjettsituasjonen i 2009.	11
2.4.4	Innsparings- og effektiviseringstiltak i 2009.....	12
2.4.5	omstillingsbehov 2010	13
2.4.6	Endrede rammebetingelser – tiltaksskjema.....	14
3	Bydel Grünerløkka	15
3.1	Befolkningsutvikling i bydel Grünerløkka 2005 til 2009	15
3.2	Utvikling av levekår - levekårsindekser.....	18
3.3	Budsjettmessige konsekvenser	19
4	Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø.....	20
4.1	Vedtaksstabeller funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø.....	20
4.2	Bydelens hovedmål	22
4.3	Helsetjenesten.....	25
4.3.1	Ansvarsområde helse.....	25
4.3.2	Situasjonsbeskrivelse helse	25
4.3.3	Utfordringer helse	27
4.3.4	Aktivitetsplan helse	27
4.4	Sosialtjenesten og kvalifisering.....	27
4.4.1	Situasjonsbeskrivelse sosialtjenesten og kvalifisering.....	27
4.4.2	Utfordringer sosialtjenesten og kvalifisering	30
4.4.3	Aktivitetsplan sosialtjenesten og kvalifisering.....	30
4.4.4	Mål og nøkkeltall funksjonsområde 1 og 4 – sosialtjenesten med mer	31
4.4.5	Effektiviseringstiltak sosialtjenesten og seksjon for kvalifisering.....	32
4.4.6	Merknader til driftsbudsjettet sosialtjenesten:.....	32
4.5	Nærmiljø og administrasjon	33
4.5.1	Ansvarsområde nærmiljø og administrasjon.....	33
4.5.2	Situasjonsbeskrivelse nærmiljø og administrasjon	33
4.5.3	Aktivitetsplan 2010 nærmiljø og administrasjon	34
4.5.4	Særlige utfordringer i 2010 nærmiljø og administrasjon	35
4.5.5	Effektiviseringstiltak nærmiljø og administrasjon	35
4.5.6	Merknader til driftsbudsjett nærmiljø og administrasjon.....	35
4.6	Introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger	36
4.6.1	Situasjonsbeskrivelse introduksjonsprogrammet	36
4.6.2	Utfordringer introduksjonsprogrammet	36
4.6.3	Aktivitetsplan for 2010 Introduksjonsprogrammet.....	37
4.6.4	Effektiviseringstiltak introduksjonsprogrammet.....	37
5	Funksjonsområde 2A Barnehager	38
5.1	Vedtaksstabeller funksjonsområde 2A	38
5.2	Bydelens hovedmål barnehager	39
5.3	Ansvarsområde barnehager	40

5.4	Situasjonsbeskrivelse barnehager.....	40
5.5	Utfordringer barnehager	42
5.6	Aktivitetsplan barnehager	42
5.7	Mål og nøkkeltall barnehager.....	43
5.8	Effektiviseringstiltak barnehager	44
5.9	Merknader til driftsbudsjettet barnehager	44
6	Funksjonsområde 2B Oppvekst	46
6.1	Vedtaksstabeller funksjonsområde 2B Oppvekst	46
6.2	Bydelens hovedmål oppvekst.....	47
6.3	Ansvarsområde oppvekst	48
6.4	Barnevern	49
6.4.1	Situasjonsbeskrivelse barnevern	49
6.4.2	Utfordringer barnevern.....	50
6.4.3	Aktivitetsplan barnevern	51
6.4.4	Måltall og nøkkeltall barnevern	52
6.4.5	Effektiviseringstiltak barnevern	52
6.4.6	Merknader til driftsbudsjettet barnevern	52
6.5	Nøkkeltall oppvekst.....	53
6.6	Fritidstilbud	54
6.6.1	Situasjonsbeskrivelse fritidstilbud.....	54
6.6.2	Utfordringer fritidstilbud.....	56
6.6.3	Aktivitetsplan fritidstilbud	57
6.6.4	Effektiviseringstiltak fritidstilbud	57
6.6.5	Merknader til driftsbudsjettet fritidstilbud	57
6.7	Helsetjenester for barn og unge.....	58
6.7.1	Situasjonsbeskrivelse helsetjenester barn og unge.....	58
6.7.2	Utfordringer helsetjenester barn og unge	58
6.7.3	Aktivitetsplan helsetjenester barn og unge.....	59
6.7.4	Effektiviseringstiltak helsetjenester barn og unge	60
6.7.5	Merknader til driftsbudsjettet helsetjenester barn og unge	60
7	Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg	61
7.1	Vedtaksstabeller funksjonsområde 3 Pleie og omsorg	61
7.2	Hovedmål pleie og omsorg	62
7.3	Ansvarsområde pleie og omsorg	63
7.4	Utfordringer og aktivitetsplan 2010 pleie og omsorg	67
7.5	Mål og nøkkeltall funksjonsområde 3 – pleie og omsorg	70
7.6	Effektiviseringstiltak pleie og omsorg	73
7.7	Merknader til driftsbudsjettet pleie og omsorg	74
8	Funksjonsområde 4 økonomisk sosialhjelp.....	75
8.1	Vedtaksstabeller funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp	75
8.2	Situasjonsbeskrivelse Økonomisk sosialhjelp.....	75
8.3	Utfordringer økonomisk sosialhjelp.....	76
8.4	Merknader til driftsbudsjettet økonomisk sosialhjelp	76
9	Bydelsdirektørens forslag til budsjett 2010.....	77
9.1	Bydelsdirektørens forslag til vedtak budsjett 2009.....	78

1 Bydelsdirektørens forslag til budsjett for 2010

Budsjettforslaget tar utgangspunkt i:

- Mål og strategier vedtatt av bystyret, byrådet og bydelsutvalget
- Endringer i bydelens befolkning
- Byrådets budsjettforslag

Bydelsdirektøren har lagt vekt på:

- Å tilpasse driftsnivået til de økonomiske rammene
- Å gi tjenester tilpasset befolkningen i tråd med endringer i befolkningssammensetningen
- Bredder og valgfrihet i tjenestetilbudet
- Tjenester som gir hjelp og bistand til et selvstendig liv
- Hensynet til at mange mennesker har behov for og krav på omfattende og kostbare tjenester
- Et mest mulig realistisk budsjett med lavest mulig risiko for negativt regnskapsavvik i 2010

Bydel Grünerløkka har siden 2004 vært gjennom store omstillinger. Bydelens budsjett har i årene 2004 til 2009 blitt redusert med over 90 millioner kroner med tilsvarende redusert tjenestetilbud. For 2010 er budsjettet foreslått økt med 18.1 mill.kr. i forhold til korrigert budsjett for 2009. Økningen i rammen er en konsekvens av:

- Mer penger p.g.a. endringer i kriteriesystemet
- Mindre penger som følge av endring i kriterieandeler, hovedsakelig som følge av redusert antall eldre og endring/reduksjon i sosioøkonomiske andeler
- Mer penger p.g.a. generell endring i rammen og annet

Bydelen har hatt problemer med å klare de omfattende endringene som har vært nødvendig de siste 6 årene. Bydelen hadde et lite mindreforbruk i 2007, et merforbruk i 2008 og vil få et merforbruk også i 2009. Bydelen har et for høyt aktivitetsnivå på enkelte tjenester i forhold til tildelte penger. Dette gjelder særlig hjemmesykepleietjenester, tjenester til yngre funksjonshemmede, barnevernet, IKT-kostnader og utgifter til vedlikehold av parkene. Dette for høye aktivitetsnivået i 2009 forplanter seg til 2010, noe som gjør at vi også i 2010 vil ha et omstillingsbehov. For å tilpasse tjenestene til de tildelte rammene, vil det i 2010 bli litt reduksjon i kvaliteten på noen av tjenestene. Bydelen vil imidlertid fremdeles ha gode tjenester å tilby brukerne.

Rammen til økonomisk sosialhjelp er omtrent den samme i 2010 som i 2009, i underkant av 116 mill.kr. Det er utfordringer i forhold til full innfasing av Kvalifiseringsprogrammet og usikkerhet med hensyn til antall klienter.

Hovedtrekkene i bydelsdirektørens budsjettforslag for 2010 sammenlignet med aktiviteten i 2009 er:

- Fortsatt reduksjon i bruk av sykehjemsplasser fordi antall eldre over 80 år synker.
- Strammere tildelingspraksis for alle typer hjemmetjenester.
- En vridning av tjenester fra eldre til yngre personer med stort hjelpebehov.
- Omsorgsboligene i Helgesensgate videreutvikles.

- Budsjettet til barnevernet reduseres noe i forhold til aktiviteten i 2009.
- Etablering av nye barnehageplasser og kapasiteten i eksisterende barnehager utnyttes fullt ut.
- En bedre koordinering og utnyttelse av ressursene i barnevernet, sosialtjenesten og ungdomstjenesten.
- Etablere boliger for vanskeligstilte for bl.a. å unngå dyre institusjonsplasser
- Økte utgifter til IKT og vedlikehold av parkene.

I tillegg har bydelsdirektøren hatt fokus på:

- Økt krav til kvalitet og valgfrihet i tjenestetilbudet
- At det forebyggende arbeidet, særlig overfor barn og unge, opprettholdes
- Kvalifiseringsarbeidet, slik at flere mennesker kan bli selvhjulpne
- Utnytte mulige inntektskilder
- Økte krav til rapportering, internkontroll, bruk av konkurranse og anbud

1.1 Bydelsdirektørens vurdering av budsjettforslaget:

- Bydelen har et for høyt aktivitetsnivå inn i 2010 i forhold til budsjett. Det gir store utfordringer i forhold til tilpassing og omstilling.
- Bydelen har hatt en grundig gjennomgang og vurdering av behovet for tjenester til de enkelte gruppene og klart å omdisponere penger fra tjenester med mindre behov til tjenester med økende behov.
- Risikoen for budsjettoverskridelser er vurdert og på flere områder er vi avhengig av at det ikke skjer store endringer i befolkningens behov for tjenester.
- Det er foretatt risikovurderinger og nye vil bli foretatt gjennom året. Bydelsdirektøren vil følge utviklingen særskilt på kritiske områder som barnevern og hjemmetjenester.
- Tjenestetilbudet er nøye vurdert i forhold til organisering, lokalisering, omfang og mulige inntekter.
- En kritisk gjennomgang av tjenestetilbudet har ført til at ingen typer tjenester avvikles, men omfanget av noen reduseres.
- Avsetningene til lønnsoppgjør, egenandeler til AFP og uførepensjon og uforutsatte utgifter er mindre enn ønsket.
- Reduksjonen i tilbudet til de eldste eldre i tråd med synkende antall og budsjettildeling, stiller store krav til omstillingsevne samtidig som et forsvarlig tilbud opprettholdes.
- Flere år med trange budsjetter setter sitt preg på bydelen i form av lite ressurser til å videreutvikle medarbeiderne, til å dekke vakanser og sykefravær som fører til slitasje på medarbeiderne, til å foreta større utredninger, til å møte økt omstillingsbehov og til frivillige og kulturelle tiltak i bydelen.

1.2 Kort oppsummering per funksjonsområde

Funksjonsområde 1 helse, sosial og nærmiljø

- Utvikling og drift av Kvalifiseringsprogrammet (KVP) i NAV Grünerløkka
- Utvikling av samarbeidet med den statlige delen av NAV Grünerløkka
- Et stort antall sosialhjelpsbrukere trenger koordinert innsats, tett oppfølging og individuelt tilrettelagte tiltak. Dette er ressurskrevende, og krever et utstrakt og godt

samarbeid med andre deler av tjenesteapparatet. Dette er et innsatsområde for bydelen i 2010.

- Oppfølging av beboere i omsorgsboliger og tilrettelegging for nye tilbud til personer med sammensatte problemer knyttet til rus og psykiatri
- Tett oppfølging av deltagere i introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere
- Vedlikehold av parker
- Miljøstasjonen i Sofienbergparken er avhengig av ekstern finansiering. Dersom miljøstasjonen ikke får tilstrekkelig ekstern finansiering vil den bli nedlagt.
- Bydelens administrasjon holdes på et minimumsnivå, men med økte kostnader til IKT

Funksjonsområde 2A Barnehager

- Etablere 462 nye barnehageplasser
- Kapasiteten i eksisterende barnehager utnyttes maksimalt.
- Videreutvikle barnehagenes pedagogiske innhold og kvalitet og styrke samarbeidet med øvrige tjenester.

Funksjonsområde 2B Oppvekst

- Videreføre helsetjenestetilbudet til barn og unge og styrke samarbeidet med bydelens øvrige tjenester
- Tilpasse fysioterapitilbudet for å imøtekomme økt behov
- Opprettholde et godt barnevern med et lavere utgiftsnivå enn dagens
- Fortsette BAUT som forpliktende samarbeid mellom bydelens barnevern og fritidssektor og videreutvikle og bygge ut lokale tiltak i barnevernet
- Opprettholde ungdomstilbudet som et ledd i det kriminalitetsforebyggende arbeidet
- Utvikling av Gateteamet

Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

- Tilpasse tjenestetilbudet til eldre i tråd med nedgangen i den eldste delen av denne gruppen. Dette medfører at antall sykehjemsplasser reduseres og hjemmetjenestene trappes ned for denne gruppen.
- Fritt brukervalg innen praktisk bistand og sykehjem
- Tilbudet om 4 timers praktisk bistand opprettholdes.
- Driftsavtalene med eldresentrene videreføres.
- Økende behov for tjenester til yngre personer med sammensatte behov

Funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp

- Fortsette arbeidet med å redusere antall langtidsklienter og spesiell fokus på barnefamilier og ungdom.
- Det forventes etter hvert en reduksjon av oppgaver knyttet til økonomisk sosialhjelp i takt med opptrappingen av KVP. Der det er rom for det vil stillinger bli overført til KVP.

2 Byrådets forslag til budsjett 2010

2.1 Byrådets overordnede mål for 2010.

Politikk og administrasjon

- Legge til rette for gode politiske prosesser
- Klargjøre politiske ansvarsforhold
- Ha en effektiv administrasjon
- Være brukerorientert
- Bidra til gode tjenester.

Politikk og administrasjon; hovedutfordringer

- Stor voksende og sammensatt befolkning
- Samarbeid på tvers av befolkningen
- Tilhørighet og dialog mellom innbyggerne og kommunen
- Rekruttere og beholde arbeidskraft

Byen som stiller opp

- Tilby godt utbygde og lett tilgjengelige helse- og velferdstjenester
- Bidra til å heve levekårene til dem som har det vanskeligst
- Sikre at kommunen oppfyller sine forpliktelser i forhold til helse- og sosiallovgivningen
- Bidra til at de som mottar økonomisk sosialhjelp og annen støtte, raskest mulig blir i stand til å forsørge seg selv og mestre sin livssituasjon
- Utvikle flere målrettede botiltak.

Byen som stiller opp; hovedutfordringer

- Det har vært og forventes fortsatt rask vekst i befolkningen
- Det er fremdeles store forskjeller i levekår mellom bydelene
- Nye befolkningsgrupper i Oslo kan trenge tid og hjelp for å få etablert seg.

Byen for de yngste

- Alle barn i alderen ett til fem år skal få tilbud om barnehageplass dersom de foresatte ønsker det.
- Oslo barnehagene skal gi barna et faglig solid barnehagetilbud
- Overgang fra barnehage til skole skal bedres
- Barn, unge og familier skal få hjelp og støtte i vanskelige situasjoner
- Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal aktivt bidra til å forebygge sykdom og fremme god fysisk og psykisk helse
- Barnevernstilbudene skal være differensierte og tilpasset barnas behov
- Tvangsekteskap og kjønnslemlestelse skal bekjempes.'

Byen for de yngste; hovedutfordringer

- Bygge ut tilbudene i takt med økende fødselstall
- Skaffe nok kvalifisert personell til de tjenestene som tilbys
- Gi skolestarterne et best mulig utgangspunkt for læring

Byen for de eldste

- Bidra til livsglede ved å tilrettelegge for mer aktivitet, både for hjemmeboende eldre og eldre i sykehjem
- Tilby fritt brukervalg i hjemmetjenestene
- Etablere Omsorg+
- Øke andelen eldre som benytter seg av korttidsplasser på sykehjem, slik at eldre som vil og kan bo hjemme får muligheten til det
- Legge til rette for at bydelene kan senke terskelen for å gi sykehjemsplass
- Legge til rette for at eldre på sykehjem skal få bestemme mest mulig selv
- Utvikle flere spesialiserte tilbud i sykehjemmene
- Forbedre tjenestene i tråd med brukernes tilbakemeldinger i brukerundersøkelsene
- Tilby høy faglig kvalitet og god fagkompetanse i tjenestene.

Bydelen for de eldste; hovedutfordringer

- Skaffe nok personell med god fagkompetanse i eldreomsorgen.
- Mange av sykehjemmene trenger oppgradering samtidig som nye boligtilbud skal utvikles og etableres
- Sykehusenes utskrivingspraksis fører til økt press på kommunen uten at det følger penger med
- Antallet yngre brukere under 67 år med store behov for hjelp øker.

Den blå-grønne miljøbyen og byen i utvikling

- Oslos innbyggere skal ha gode muligheter til å utøve friluftsliv og fysisk aktivitet
- Oslo skal fremstå som en ren, velstelt og innbydende by
- Følge opp arbeidet med universell utforming og satsingen på torg og møteplasser
- Tilrettelegging for og sikre utbygging av barnehager, skoler og eldreomsorgsinstitusjoner

Den blå-grønne miljøbyen og byen i utvikling; hovedutfordringer

- Tagging er fortsatt et stort problem, og fjerning er kostnadskrevende
- Raskt voksende befolkning skaper behov for boliger, arbeidsplasser, service og rekreasjonsanlegg

2.2 Byrådets forslag til økonomiplan 2010-2013

Byrådet har i sin økonomiplan fram til 2013 lagt til grunn samme økonomiske ramme for bydelene som foreslått ramme i 2010. Rammen er konsekvensjustert for demografiske forhold

og oppgaveendringer mellom sektorene. Det er foreslått et effektiviserings- og innsparingstiltak på 80,4 millioner i 2010 med ytterligere innsparinger på rundt 80 millioner hvert år i planperioden.

Byrådets økonomiplan – konsekvenser for bydel Grünerløkka

Bydel Grünerløkka	Budsjett 2010	Budsjett 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013
Ramme eksklusiv økonomisk sosialhjelp	755 707	755 707	755 707	755 707
Bregnet reduksjon i kriterieandeler funksjonsområde 1,2B og 3		-6 500	-12 800	-18 800
Omstillingstilatk		-4 000	-7 800	-11 400
Konsekvensjustering av demografi		4 000	10 000	16 000
Sum ramme	755 707	749 207	745 107	741 507

Tabellen viser at bydel Grünerløkka vil få reduserte budsjetttrammer i planperioden. Dette er en effekt av trekk i rammen i forhold til forventede omstillingstiltak og beregnet reduksjon i kriterieandeler. Dette er nærmere kommentert under kapittel 2.4.5 og kapittel 3.2

Beregnet økning i rammen grunnet konsekvensjustering av demografi er lavere i 2011 enn de andre årene, da avsetning til dette i byrådets økonomiplan er lavere i 2011 enn i resten av planperioden.

2.3 Byrådets forslag til budsjett 2010

Nedenfor følger en figur som viser tildelinger og endringer, før byrådets tilleggsinnstilling, i forhold til korrigert budsjett for alle bydelene.

Beløp i 1000 kr

TABELL 1.1 HOVEDOVERSIKT DRIFTSBUDSJETTET 2010. TILDELING OG OVERGANGSORDNINGER

Bydel	Korrigert budsjett	Bud. 2010 (før tilpasn. tilsk. m.v.)	Totalt		Ekskl. omlegging husleie i barnehager		Tilpasnings-tilskudd	Finansiering av tilpasn.-tilskudd	Diff. i kr. etter tilsk./inndrag.	Diff. i % etter tilsk./inndrag.	Budsjett-ramme før lønns- og pris-justering	Lønns- og pris-justering	Budsjett-forslag 2010
			Diff. i kr.	Diff. i %	Diff. i kr.	Diff. i %							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1 Gamle Oslo	744 246	740 758	-3 488	-0,5 %	3 899	0,5 %	0	0	3 899	0,5 %	740 758	20 250	761 008
2 Grünerløkka	714 540	731 655	17 115	2,4 %	17 370	2,4 %	0	0	17 370	2,4 %	731 655	19 718	751 373
3 Sagene	637 088	636 770	-318	0,0 %	-12	0,0 %	0	0	-12	0,0 %	636 770	17 564	654 334
4 St.Hanshaugen	459 541	448 543	-10 998	-2,4 %	-9 025	-2,0 %	0	0	-9 025	-2,0 %	448 543	12 554	461 097
5 Frogner	699 536	700 974	1 438	0,2 %	6 409	0,9 %	0	0	6 409	0,9 %	700 974	19 733	720 707
6 Ullern	476 263	480 084	3 820	0,8 %	5 892	1,2 %	0	0	5 892	1,2 %	480 084	13 750	493 834
7 Vestre Aker	709 725	754 564	44 839	6,3 %	22 636	3,2 %	0	0	22 636	3,2 %	754 564	21 771	776 334
8 Nordre Aker	812 422	809 351	-3 071	-0,4 %	-1 526	-0,2 %	0	0	-1 526	-0,2 %	809 351	22 915	832 266
9 Bjerke	575 464	592 035	16 571	2,9 %	12 136	2,1 %	0	0	12 136	2,1 %	592 035	16 125	608 160
10 Grorud	588 655	597 555	8 900	1,5 %	8 994	1,5 %	0	0	8 994	1,5 %	597 555	16 562	614 117
11 Stovner	593 441	598 136	4 696	0,8 %	517	0,1 %	0	0	517	0,1 %	598 136	16 582	614 719
12 Alna	975 474	954 677	-20 797	-2,1 %	-18 758	-1,9 %	0	0	-18 758	-1,9 %	954 677	26 123	980 800
13 Østensjø	908 254	921 490	13 235	1,5 %	13 247	1,5 %	0	0	13 247	1,5 %	921 490	25 830	947 320
14 Nordstrand	838 202	845 974	7 772	0,9 %	12 307	1,5 %	0	0	12 307	1,5 %	845 974	24 005	869 979
Søndre Nordstrand													
15 Nordstrand	628 372	651 801	23 429	3,7 %	29 055	4,6 %	0	0	29 055	4,6 %	651 801	18 136	669 937
Tilbaketiløp av inndragn. av merforbruk 2007, Søndre Nordstrand	8 159		-8 159		-8 159				-8 159				
Sum	10 369 384	10 464 367	94 983	0,9 %	94 983	0,9 %	0	0	94 983	0,9 %	10 464 367	291 618	10 755 985

2.4 Byrådets forslag til budsjett for Bydel Grünerløkka konsekvenser og omstillingsbehov

2.4.1 Bydelens rammer.

Byrådet foreslår at bydelen får tildelt følgende budsjetttramme for 2010(eksklusiv økonomisk sosialhjelp).

Sum kriteriefordelt	621 693
Kompensasjonsordninger	8 017
Særskilte tildelinger	104 104
Lønns og prisjustering	21 893
Budsjettforslag 2009	755 707

Særskilte tiltak og kompensasjon for ufrivillige kostnadsvariasjoner

Tildelinger utenfor kriteriesystemet blir gjort for å kompensere for ufrivillige kostnadsvariasjoner eller for å dekke utgifter til særskilte tiltak som ikke blir kompensert gjennom kriterietildelingen. Flere av de særskilte tildelingene bydelen får innebærer en ren formidling til tiltak til byomfattende tjenester og påvirker derfor ikke bydelens økonomiske situasjon.

Kompensasjonsordninger	
Egenbetaling barnehager	762
Egenbetaling sykehjem	7 255
Sum kompensasjonsordninger	8 017

Særskilte tildelinger	2010
Aksept kontaktsenter og omsorgshus	16377
Quo Vadis	574
hjelpemiddellageret	4825
Lokale parker og nærmiljøanlegg	1529
Aktive tiltak FO4 kriterier	2551
Tiltaksmidler til bydelen	2038
Statstilskudd psykiatri FO1	25893
Samisk barnehage	776
Rosenhoff flyktningsbarnehage	1661
Husleie barnehager	31184
Tiltak etter opplæringsloven	8369
Salto	444
Statstilskudd psykiatri FO2	5336
som leier omsorgboliger av private	2547
Sum	104104

2.4.2 Tilbakeblikk på Bydel Grünerløkka 2004 - 2008

Bydelen fikk i 2004 en reell reduksjon på rundt 20 millioner i budsjetttrammen i forhold til 2003. Reduksjonen skyldes i hovedsak:

- Generelt effektiviseringskutt på 12 millioner
- Oppdateringer av kriterieandeler og endringer i kriteriesystemet.

Resultatet for 2004 ble et merforbruk på til sammen 28 millioner kroner fordelt på 9,7 millioner på økonomisk sosialhjelp og 18,3 på øvrig drift. Dette skyldes blant annet:

- Budsjettet ble i august redusert med 8,4 millioner kroner som følge av bystyrevedtak.
- Tap på refusjon merverdiavgift på 2 millioner som ikke ble kompensert
- Store utgifter til overtallige fra bydelsreformen som ikke ble kompensert
- Utgifter til plasser innen barnevern og psykiatri økte siste halvår.
- Antall klienter som mottok økonomisk sosialhjelp var langt høyere enn forventet.

Bydelen fikk i 2005 en reduksjon i rammen i forholdt til korrigert budsjett 2004 på 31 millioner kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak:

- Endring i kriteriefordeling for funksjonsområde 3, pleie og omsorg, (- 11 mill.)
- Oppdatering av kriterieandeler (reduksjon antall eldre -11 mill.)
- Generell rammereduksjon

Sammen med krav om inndekning av merforbruk og for høyt aktivitetsnivå vedtok bydelsutvalget innsparings- og effektiviseringstiltak for til sammen 70,6 millioner kroner. På grunn av at bydelen ikke klarte å oppnå ønsket effekt av alle vedtatte tiltak, salderste bydelsutvalget budsjettet med til sammen 19,8 millioner i mai og juni. Det ble i 2005 totalt fattet effektiviserings- og innsparingstiltak for 90,4 millioner kroner. Effekt av tiltakene i 2005 var 61,1 millioner kroner.

Resultatet for 2005 ble et merforbruk på til sammen 30,3 millioner kroner fordelt på 9,2 millioner på økonomisk sosialhjelp og 21,3 millioner på øvrig drift.

I 2006 fikk bydelen en reduksjon i rammen i forhold til korrigert budsjett 2005 på 16,4 millioner kroner. Reduksjonen skyldes:

- Endringer i kriteriesettet for FI Og F2 (-10.1)
- Oppdateringer av kriterieandeler (reduksjon i antall eldre)

Til sammen med merforbruk 2005 og et for høyt aktivitetsnivå vedtok bydelsutvalget innsparings- og effektiviseringstiltak for 45,9 millioner kroner. Det ble i løpet av mai og juni, vedtatt tiltak for ytterligere 21,6 millioner kroner. Bystyret godkjente at bydelen fikk dekke merforbruk 2004 og 2005 over to år og styrket i sak 384/06 bydelens ramme med 9,5 millioner kroner. Resultatet for 2006 ble et mindreforbruk på 4,050 millioner. Økonomisk sosialhjelp hadde et merforbruk på 1,2 millioner mens den øvrige driften hadde et mindreforbruk på 5,250 millioner.

I 2007 fikk bydelen en reduksjon i rammen i forhold til korrigert budsjett 2006 på 11,5 millioner. Reduksjonen skyldes:

• Nedgang i antall eldre 67+	-13,7 millioner
• Endringer i finansieringssystem for barnehager	- 1,9 millioner
• Økning /andre forhold	4,0 millioner

I tillegg til dette måtte bydelen dekke resterende merforbruk 2005 på 7,619 millioner. Manglende effekt av tiltak vedtatt i 2006 og behov for å øke budsjettet på blant annet barnevern, introduksjonsprogram og pleie og omsorgstjenester for personer under 67 år

medførte at bydelsutvalget vedtok omstillings- og effektiviseringstiltak for til sammen 41 millioner.

Bydelen klarte ikke å gjennomføre alle tiltakene i planlagt tempo og hadde i juni et salderingsbehov på 17 millioner. Bydelens merforbruk var i hovedsak fordelt slik:

- Avtalefestet pensjon (AFP) og uførepensjon 6 millioner
- Barnevern 4 millioner
- Hjemmetjenestene 6,6 millioner

Bydelsutvalget vedtok i juni disponering av mindreforbruk 2006 på 4 millioner, og en overføring fra rammen for økonomisk sosialhjelp på 4,5 millioner. Resten av det prognostiserte merforbruket ble saldert ved inndragning av mindreforbruk på noen tjenester og nye innsparingstiltak

Resultatet for 2007 var et mindreforbruk på 7 millioner. Mindreforbruket var på økonomisk sosialhjelp, mens den øvrige driften var i balanse. Sett i forhold til at bydelsutvalget i juni overførte 4,5 millioner fra rammen for økonomisk sosialhjelp, hadde økonomisk sosialhjelp et mindreforbruk på 11,5 millioner, og den øvrige driften et merforbruk på 4,5 millioner. Pleie og omsorg hadde et mer forbruk på 15,8 millioner. Dette ble dekket opp av mindreforbruk på andre tjenester.

I 2008 fikk bydelen en reduksjon i forhold til korrigert budsjett 2007 på 10,285 millioner. Reduksjonen skyldes:

• Reduksjon i kriterieandeler F1, F2B og F3	-15,030 millioner
• Økning /andre forhold	4,745 millioner

Korrigert for inndekning av merforbruk 2005 og disponering av mindreforbruk 2006 ble rammen redusert med 6,668 millioner. Effektiviserings og innsparingstiltak i 2007 tatt inn i budsjett 2008 og vedtatt økt aktivitet på blant annet barnevern, pleie og omsorgstjenester til personer under 67 år, hjemmetjenesten og helsestasjonstjenesten, ga et totalt omstillingsbehov på 29,463 millioner.

Resultatet i 2008 ble et merforbruk på 9,9 millioner. Økonomisk sosialhjelp hadde et merforbruk på 1,6 millioner og den øvrige driften et merforbruk på 8,3 millioner. Merforbruket var i hovedsak på barnevern og pleie og omsorg.

2.4.3 Budsjettsituasjonen i 2009.

Bydelen fikk i budsjett en reduksjon i forhold til korrigert budsjett 2008 på 0,7 millioner. Reduksjonen skyldes:

• Effekt av kriteriesystem endring	9,795
• Oppdatering av befolkning/endring i kriterieandeler	-5,073
• Effektivitetskutt	-5,422

Disponering av mindreforbruk 2007, dekning av merforbruk 2008, for høyt aktivitetsnivå 2008 og vedtatt økt aktivitet i 2009 ga et totalt omstillingsbehov på 42 millioner.

Totalt er budsjettet i rammetildelingen fra 2004 til 2009 redusert med 91 millioner.

Bydelsutvalget vedtok i budsjettet omstillings- og effektiviseringstiltak og aktivitetsreduksjoner for til sammen 42,1 million. Per 30. september beregnes det at oppnådd

effekt av tiltakene vil være 35,6 millioner. Bydelen vil ikke oppnå planlagt redusert aktivitet i hjemmetjenesten og i avlastningstilbudet. Bydelen oppnår heller ikke full grad planlagte økte inntekter. I tillegg til merforbruk på hjemmesykepleie og avlastning vil bydelen få et merforbruk på barnevern, IKT, parker og pleie- og omsorgstjenester til personer under 67 år. Bydelen vil ha et mindreforbruk på andre områder, blant annet ikke fordelt kompensasjon for lønnsoppgjør, merinntekter på barnehager og innsparing administrasjonen. Det beregnes at bydelen totalt vil få et merforbruk på 4 millioner. I tråd med byrådets økonomireglement er det avsatt dekning til dette i bydelsdirektørens forslag til budsjett.

2.4.4 Innsparings- og effektiviseringstiltak i 2009

Tiltak	Risiko	vedtatt effekt i 2009	status 2 tertiel	prognose	avvik budsjett prognose
Diverse innsparinger adminstasjon og service	Lav	500	334	500	0
Diverse innsparinger adminstasjon og service	Middels	500	334	500	0
Diverse innsparinger adminstasjon og service	Høy	300	334	300	0
Økte inntekter utleie,park med mer	Middels	900	0	0	-900
Tilfeldige inntekter	lav	2000	1500	1600	-400
Tilfeldige inntekter	Høy	1000	0		-1000
inndra to stillinger sosial	Lav	1300	867	1300	0
ledigholde 1,5 stilling sosial	Lav	750	500	750	0
Samordnne booppfølging /miljø og psykisk helse, inndra 2 stillinger	lav	750	500	750	0
Vakante stillinger, prosjektfinansiering	Lav	2000	1333	2000	0
Vakante stillinger, prosjektfinansiering	Høy	2250	1500	2250	0
Generelle innparingstiltak sosial	Middels	1300	867	1300	0
redusert introduksjonsstønad	Lav	1000	667	1000	0
Sum funksjonsområde 1		14550	8735	12250	-2300
samordning barn med spesielle behov totalt	lav	2000	1333	2000	0
matpenger 1 mnd (kun mat penger i 11 mnd. 1221 barn)	lav	166	111	166	0
jens bjelke til korttidstilbud	lav	478	319	478	0
omgjøring pedleder hovin	lav	40	27	40	0
Redusjon drift barnehager 1%	lav	63	42	63	0
Inntak av ekstra barn for 2006 barna (37 b. 7 mnd effekt)	mid/høy	603	402	603	0
sykelønnsrefusjon nye barnehager	middels	208	139	208	0
Sykelønnsrefusjon 71520 oppvekst felles	middels	100	67	100	0
Sum funksjonsområde 2A		3658	2440	3658	0
Sommerklubb omdisponering prosjekter (storbymidler)	lav	500	0		-500
Reduksjon drift 1%	lav	539	359	539	0
Forventet sykelønnsgevinst	lav	150	100	150	0
Barnevern (aktivitetsreduksjon i og utenfor hjemmet)	høy	5800	3867	5800	0
Musikktilbud X-Ray, ekstern finansiering	lav	200	133	200	0
frivillighetsmidler	lav	100	100	100	0
Sum funksjonsområde 2B		7289	4559	6789	-500
Inndra to stillinger bestiller	Middels	1000	667	1000	0
Redusere antall korttidplasser med fire	Lav	2400	2400	2400	0
Reduksjon 10 sykehjemsplasser helårsvirking	Lav	3000	2000	3000	0
Reduksjon 10 sykehjemsplasser helårsvirking	Middels	3000	2000	3000	0
reduksjon 11 sykehjemsplasser helårsvirking	Høy	3543	2362	3543	0
Reduksjon hjemmetjenesten	Middels	2700	0	0	-2700
reduksjon avlastning	Middels	1000	0	0	-1000
Sum funksjonsområde 3		16643	9429	12943	-3700
Sum totalt		42140	25163	35640	-6500

2.4.5 omstillingsbehov 2010

Sammenlignet med korrigert budsjett 2009 innebærer byrådets forslag til budsjett en økning i rammen på 18,096 millioner. Økningen skyldes:

• Effekt av kriteriesystemendring	10.289
• Oppdatering av befolkning/endring i kriterieandeler	-6.021
• Generell endringa av rammen	7.272
• Annet	6.556

Endringer i kriteriesystemet.

Bystyret vedtok 18. juni 2008 i sak 260/08 endringer i kriteriesystemet. Da endringen medførte større omfordelinger mellom bydelene ble det lagt opp til halv virkning av nytt system i 2009 og full virkning i 2010. For 2010 gir dette en økning i rammen på 10,298 millioner. Endringene i kriteriesystemet er nærmere beskrevet i bydelens budsjett for 2009.

Oppdatering av befolkning/endring i kriterieandeler

Ved virkning av oppdatering av befolkning beregner man endring i forhold til hva bydelen ville fått med foreslått ramme 2010 og kriterieandeler for 2009. Som vist gir oppdatering av befolkning en reduksjon i rammen på i overkant av 6 millioner kroner. Kriterieandel til pleie og omsorg går ned, i hovedsak fordi bydelens andel og antall over 80 går ned. (-5.mill.) Kriterieandelen på tiltak for sosial, helse og nærmiljø går ned fordi de sosioøkonomiske forhold endres (- 2,1mill.) mens kriteriandelen på oppvekst går opp fordi andel og antall barn og unge øker (1,1mill.). Endringer i kriterieandeler er nærmere omtalt i kapittel om demografisk og sosioøkonomiske forhold.

Reduksjon i sykehjemsprisen

Pris per vektet sykehjemsplass og vekting per kort- og rehabiliteringsplass er foreslått redusert i forhold til 2009. Byrådet har beregnet effekten av denne endringen for bydel Grünerløkka til 10,5 millioner. Ut i fra bydelsdirektørens forslag til kjøp av sykehjemsplasser i 2010 er effekten av lavere priser og vekting 9,7 millioner.

Andre forhold

I tillegg til ovennevnte er det en rekke andre faktorer som endrer bydelens økonomiske rammebetingelser og som samlet gir et økt omstillingsbehov på 18,3 millioner kroner.

- Bydelens aktivitetsnivå er på en rekke tjenester høyere enn planlagt i budsjett. Dette gjelder blant annet på tjenester til hjemmesykepleie, yngre funksjonshemmede, barnevern, IKT og parker. For å dekke dagens aktivitetsnivå er budsjettet foreslått økt med 17,9 kroner i forhold til vedtatt budsjett 2009. Dette øker omstillingsbehovet.
- Som vist i avsnitt om budsjettsituasjon 2009 greier bydelen å dekke inn deler ovennevnte merforbruk ved merinntekter og mindreforbruk på andre tjenester, slik at prognostisert merforbruk for 2009 er 4 millioner. Bydelsutvalget har i 2009 dekket et merforbruk fra 2008 på 9,9 millioner. Dette videreføres ikke i 2010. Bydelsdirektøren har i budsjett 2010 foreslått å dekke inn et beregnet merforbruk 2009 på 4 millioner. Samlet gir dette en økning i rammen i 2010 på 5,9 millioner.
- Det ble i budsjett 2009 vedtatt noen innsparingstiltak som ikke er foreslått videreført i 2010. Dette øker omstillingsbehovet. Helårseffekt i 2010 av nedtrapping av

sykehjemsplasser i 2009 gir en økning i rammen., Til sammen gir dette en endring i rammen på – 3,1 millioner.

- Bydelen har beregnet virkning av lønns- og prisstigning til ca 3 millioner lavere enn det som er forslått kompensert i byrådets budsjettforslag.

2.4.6 Endrede rammebetingelser – tiltaksskjema.

Nedenfor følger tiltaksskjema basert på bydelsdirektørens forslag til budsjett 2010. Skjemaset viser de ulike faktorer som fører til bydelens omstillingsbehov og hvilke tiltak som er foreslått for å møte dette. Tiltakene er nærmere beskrevet under merknader til driftsbudsjettene under funksjonsområdene.

Bydelens økonomiske rammebetingelser		2010	2011
Beregnet budsjettøkning i forhold til 2009		18 096	
beregnet utgiftsreduksjon ikke reellt		-2 074	
Dekning av merforbruk 2008		9 993	
Dekning av merforbruk 2009		-4 000	
Differanse reell og beregnet effekt av reduserte sykehjemspriser		-2 814	
For lite kompensert endring refusjon kostandskrevende tiltak		-700	
For lite kompensert lønns og prisstigning for høyt aktivitetsnivå inn i budsjett 2010		-3 315	
Innsparingstiltak 2009 ikke videreført i 2010		-17 960	
		-9 800	
Helsårsvirkning i 2010 av vedtatt innsparing i 2009		6 687	
Beregnet reduksjon 2011			-6500
Sum endringer i handlingsrommet		-5 887	-6 500
Foreslått økt aktivitet 2010			
Nye stillinger innkjøp lønn		-750	-750
Nye utgifter boliger, husleier med mer		-2 000	-2000
Foreslått økt aktivitet helse og sosial		-8 526	-8526
0,5 stilling fysioterapeut fagsenteret		-300	-300
1 stilling barnevern		-600	-600
0,5 stilling merkantilt fagsenteret		-300	-300
Sun netto økning i aktivitet		-12 476	-12 476
Sum total endring i handlingsrommet		-18 363	-18 976
Tiltak			
Ekstern finansiering av miljøstasjon	middels	750	750
Refusjon NAV publikumsmottakk	lav	300	300
Slå sammen ergo- og fysioterapitjeneste	lav	100	100
Prosjektfinansiering sosial	lav	1300	
Prosjektfinansiering sosial	middels	1300	
Ekstern finansiering Rusken	lav	300	300
Sum funksjonsområde 1		4050	1450
Aktivitetsreduksjon barnevern aktivitetsreduksjon i og utenfor hjemmet	høy	5 513	5513
Sum funksjonsområde 2B		5 513	5513
Nedtrapping sykehjemsplasser 4,5 helårsvirkning	lav	2267	4545
Nedtrapping sykehjemsplasser 4,5 helårsvirkning	middels	2267	4545
nedtrapping sykehjemsplasser 4,5 helårsvirkning	høy	2266	4545
Reduksjon fem dagsenterplasser	lav	500	500
Reduksjon transporttjeneste	lav	500	500
inndra 1 stilling praktisk bistand som følge av reduserte vedtak	lav	500	500
Inndra 1stilling praktisk bistand som følge av effektivisering	lav	500	500
Sun funksjonsområde 3		8800	15635
Sum tiltak totalt		18 363	22 598

3 Bydel Grünerløkka

Bydel Grünerløkka strekker seg fra sentrumsnære Vaterlands bro i sør til Sinsenkrysset i nord, og fra Maridalsveien i vest mot Økern i øst. Bydelen har både tettbygde urbane områder og områder med spredt småhusbebyggelse og villastrøk. Bydelen kjennetegnes av store parker, rikt utvalg av fritidsaktiviteter, sammenhengende grøntområder som Tøyen kulturpark og Akerselva med sitt blågrønne preg, og gode byrom.

Birkelunden, sammen med 139 bygårder, er det første helhetlige kulturmiljøet som er fredet i en norsk by.

Det fins typiske strøksgater med variert forretningsliv. Bydelen er i rask endring og større kommersielle virksomheter utgjør en stadig større del av markedet. Sentralt på Grünerløkka er det stor konsentrasjon av serveringssteder.

Flere store boligprosjekter er og vil bli påbegynt, noe som fører til en rask vekst i befolkningen. Det blir omfattende transformasjon fra nærings- og industrifunksjoner til en blanding av bolig, nærings- og uteoppholdsarealer flere steder i bydelen, blant annet i Carl Berner-området, på Løren og Hasle og langs Akerselva.

Bydelen har et mangfoldig kulturliv med mange aktører, både større institusjoner og mindre virksomheter. Møteplasser og arenaer tilrettelegges i økende grad for et variert kunst- og kulturliv.

3.1 Befolkningsutvikling i bydel Grünerløkka 2005 til 2009

Grünerløkka	2 005	2 006	2 007	2 008	2009	Endring 2005-2009	
0-5 år	2 621	2 804	2 892	3 074	3351	730	27,9 %
6-17 år	2 608	2 590	2 652	2 637	2740	132	5,1 %
18-66 år	29 750	30 868	32 279	33 870	35354	5 604	18,8 %
67-79 år	1 361	1 307	1 260	1 307	1307	-54	-4,0 %
80-89 år	1 070	983	904	837	799	-271	-25,3 %
90 år +	318	284	270	282	288	-30	-9,4 %
Sum	37 728	37 728	38 836	40 257	43 839	6 111	16,2 %

Hovedtrekk de siste fire år:

- Befolkningen har økt med til sammen 6.111 personer
- Den største økningen finner vi i aldersgruppen 18-66 år med økning på 5.604 personer
- Antall barn og unge har økt jevnt, den største økning hos barn og unge er i gruppen 0-5 år
- Antall 67 år + har gått ned, den største nedgangen er i aldersgruppen over 80 år

Befolkningsprognose 2009 – 2014 basert på tall 0.1.01.2009

Oslo totalt

	0-5 år	6 - 19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80 - 89 år	90 år+	I alt
1.1.2008	45 538	77 194	201 719	174 872	36 344	19 540	4 143	559 350
1.1.2009	47 536	78 616	208 856	179 868	36 098	19 097	4 293	574 364
1.1.2010	48 672	79 457	215 158	182 647	37 243	18 575	4 242	585 994
1.1.2011	49 893	80 573	218 797	185 414	38 444	18 096	4 427	595 644
1.1.2012	51 016	81 764	221 552	187 633	40 386	17 688	4 484	604 523
1.1.2013	51 862	83 103	224 175	189 884	42 458	17 212	4 548	613 242
1.1.2014	52 752	84 440	227 092	191 463	45 282	16 682	4 553	622 264

Hovedtrekk fram til 2014

- Befolkningen i Oslo vil øke med nesten 63.000 personer
- Aldergruppen 20-67 vil øke med nesten 42.000 personer
- Aldersgruppen 0-12 vil øke jevnt i perioden
- Aldersgruppen 80+ vil reduseres rundt 2.400 personer

Bydel Grünerløkka

	0-5 år	6-19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80 - 89 år	90 år+	I alt
1.1.2008	3 074	3 206	23 135	10 166	1 307	837	282	42 007
1.1.2009	3 351	3 296	24 188	10 610	1 307	799	288	43 839
1.1.2010	3 408	3 568	25 471	10 808	1 422	668	239	45 584
1.1.2011	3 581	3 735	26 388	11 154	1 524	596	224	47 202
1.1.2012	3 736	3 888	27 125	11 445	1 647	555	208	48 604
1.1.2013	3 872	4 008	27 576	11 785	1 773	527	190	49 731
1.1.2014	3 993	4 145	28 066	12 105	1 927	498	167	50 901
endring	919	939	4 931	1 939	620	-339	-115	8 894

Hovedtrekk fram til 2014

- Totalt øker befolkningen i bydelen med 8.894 personer og bydelen vil ha over 50.000 innbyggere
- Det forventes en økning blant alle aldersgrupper i alderen 0-19 år.
- Den største økningen forventes i aldersgruppen 20-39 år med en økning på 4.931 personer
- Det vil bli en økning i antall personer 67-79 år
- Antall 80 år + vil gå ned med 454 personer

Bystyrets fordeling av midler mellom bydelene (kriteriefordeling), bygger blant annet på bydelenes andel av Oslos befolkning totalt innefor de ulike aldersgruppene. Det er derfor interessant å se på forventede endringer i bydelens andeler av den totale befolkningen i Oslo.

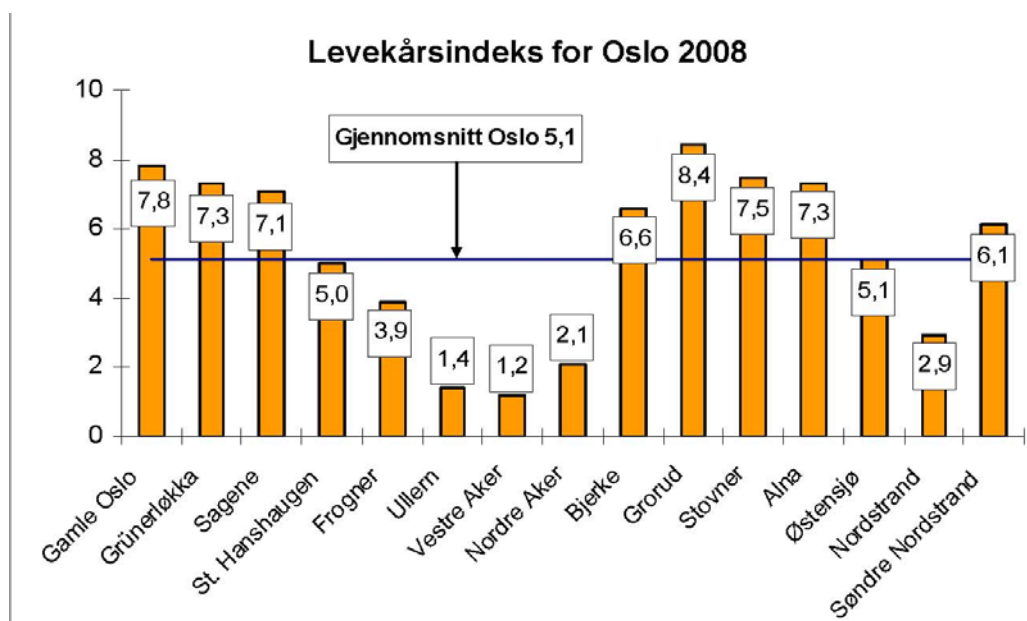
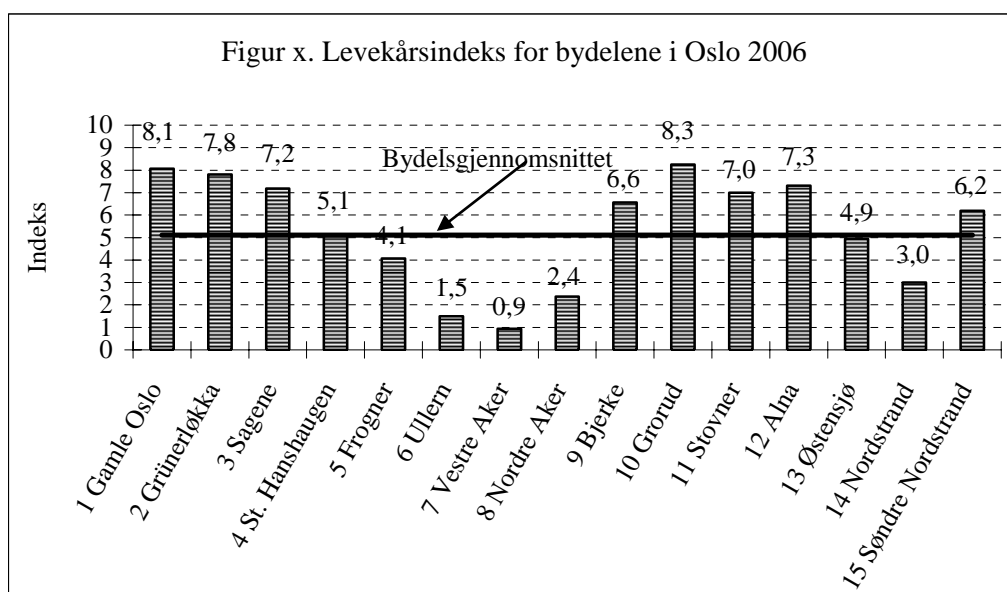
Andelsvis endring i forhold til Oslos befolkning totalt.

	0-5 år	6 - 19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80 - 89 år	90 år+	I alt
1.1.2008	6,75	8,42	11,47	5,81	3,60	8,86	6,81	7,51
1.1.2009	7,05	8,54	11,58	5,90	3,62	8,57	6,71	7,63
1.1.2010	7,00	9,17	11,84	5,92	3,82	7,29	5,63	7,78
1.1.2011	7,18	9,45	12,06	6,02	3,96	6,67	5,06	7,92
1.1.2012	7,32	9,69	12,24	6,10	4,08	6,31	4,64	8,04
1.1.2013	7,47	9,82	12,30	6,21	4,18	6,08	4,18	8,11
1.1.2014	7,57	9,96	12,36	6,32	4,26	5,91	3,67	8,18
endring	0,82	1,54	0,89	0,51	0,66	-2,95	-3,14	0,67
end 2008-2014	0,30	0,11	0,11	0,09	0,02	-0,29	-0,10	0,12

Utvikling neste år -hovedtrekk

- Grünerløkkas andel av befolkningen forventes økt fra 7,51 til 8,18 %
- Andelen barn og unge vil øke.
- Andelen 80 til 89 og 90+ forventes redusert med henholdsvis 2,95% og 3,14%.

3.2 Utvikling av levekår - levekårsindekser

Disse to tabellene viser Utviklings- og kompetanseetatens (UKE) utarbeiding av levekårsindekser for bydelene i henholdsvis 2006 og 2008. Som vi ser scorer bydel Grünerløkka forholdsvis høyt på dårlige levekår både i 2006 og 2008. Bydelen scorer i forhold til bygjennomsnittet høyt på:

- Lav inntekt
- Andel arbeidsløse
- Lav dødelighetsalder

- Andel barn med enslige forsørgere

Sammenligner vi 2006 og 2008 ser vi at statistisk har levekårene bedret seg noe i indre by, mens de er blitt noe dårligere i noen ytre bydeler. Ut i fra statistikken er det Bydel Grünerløkka og Bydel Stovner som har hatt de største endringene. Bydel Grünerløkka med en bedring på 0,5 poeng.

Som vist har bydelens befolkning endret seg de siste årene både med hensyn til alderssammensetning og sosioøkonomiske forhold. Antall 80+ går ned mens antall personer mellom 20 og 67 år er rakst voksende. Når det gjelder sosioøkonomiske kriterier har bydelens andeler på de fleste sosioøkonomiske kriteriene innefor funksjonsområde 1 og 2B blitt vesentlig lavere de siste år. Dette gjelder blant annet andel med lav utdanning og lav inntekt.

3.3 Budsjettmessige konsekvenser

Byrådets fordeling til de ulike bydelene av den totale tildeling til alle bydelene bygger på demografiske og sosioøkonomiske kriterier.

Bydelens andel av personer over 80 vil reduseres de nærmeste årene og bydelen vil ut fra dette måtte regne med en reduksjon i budsjettammen de neste årene.

Både antall og bydelens andel barn og unge vil vokse de nærmeste årene og her vil bydelen få noe økte budsjettammer.

Antall personer totalt og spesielt personer mellom 18-66 vil vokse kraftig de nærmeste årene, men utviklingen av de sosioøkonomiske andelene er slik at bydelen likevel vil få kunne forvente reduserte rammer.

Konsekvenser for bydelens tilbud

Forventet befolkningsutvikling stiller både de offentlige og private tilbudene i bydelen overfor store utfordringer i planperioden.

En økning i antall barn og unge betyr blant annet:

- Et stort fokus på etablering av nye barnehageplasser
- En økning i bruk av helsestasjonstjenester og barnevern
- Et økt behov for både offentlige og private tilbud til barn og unge innenfor idrett og andre fritidstilbud

En økning av befolkningen mellom 20 og 67 år betyr blant annet:

- Økt behov for møteplasser og kulturtilbud
- Økt behov for tjenester til rus, psykiatri og boligtilbud
- Økt behov for tjenester til funksjonshemmede under 67 år

En nedgang i befolkning over 80 år +, betyr blant annet:

- En nedgang i bruk av sykehjemsplasser
- En reduksjon i hjelp i hjemmene og andre tilbud til eldre i takt med nedgangen i antall eldre

4 Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø

4.1 Vedtakstabeller funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø

Funksjonsområde 1 totalt

Helse, sosial og nærmiljø	Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift			
10 Lønn og sosiale utgifter	84 983	88 605	89 474
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	53 628	60 770	52 392
13 Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	30 593	31 103	33 709
14 Overføringsutgifter	4 465	3 982	4 143
15 Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter	173 669	184 461	179 718
16 Salgsinntekter	-16 938	-17 423	-14 606
17 Refusjoner	-21 464	-18 791	-22 213
18 Overføringsinntekter	-2 632	-3 332	-3 332
19 Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter	-41 034	-39 546	-40 151
Netto driftsbudsjett	132 635	144 915	139 568

Funksjonsområde 1 fordelt på avdelinger

Avdeling administrasjon funksjonsområde 1	forslag 20010
10 Lønn og sosiale utgifter	23 207 790
11 Kjøp varer/tj som inngpr i kom. tjenesteproduksjon	23 412 301
13 Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	8 434 999
14 Overføringer	784 000
Sum utgifter	55 839 090
16 Salgsinntekter	-3 867 000
17 Overføringer med krav til motytelse	-4 553 000
18 Overføringer uten krav til motytelse	-932 000
Sum inntekter	-9 352 000
Netto utgif	46 487 090
Avdeling helse og sosial funksjonsområde 1	
10 Lønn og sosiale utgifter	65 680 883
11 Kjøp varer/tj som inngpr i kom. tjenesteproduksjon	28 979 967
13 Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	25 274 198
14 Overføringer	3 359 000
Sum utgifter	123 294 048
16 Salgsinntekter	-10 738 577
17 Overføringer med krav til motytelse	-17 560 250
18 Overføringer uten krav til motytelse	-2 400 000
Sum inntekter	-30 698 827
Nettoutgift	92 595 221
Avdeling oppvekst funksjonsområde 1	
10 Lønn og sosiale utgifter	585 226
Sum utgifter	585 226
17 Overføringer med krav til motytelse	-100 000
Sum inntekter	-100 000
Nettoutgift	485 226

Funksjonsområde 1 fordelt på kostrafunksjoner	Forslag 2010
<i>Funksjon 100 Politisk styring</i>	
Sum driftsutgifter	998 570
Sum driftsinntekter	-26 000
Netto driftsutgifter	972 570
<i>Funksjon 120 Administrasjon</i>	
Sum driftsutgifter	35 669 968
Sum driftsinntekter	-5 157 000
Netto driftsutgifter	30 512 968
<i>Funksjon 130 Administrasjonslokaler</i>	
Sum driftsutgifter	4 529 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	4 529 000
<i>Funksjon 180 diverse fellesutgifter</i>	
Sum driftsutgifter	7 000 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	7 000 000
<i>Funksjon 233 Annet forebyggende helsearbeid</i>	
Sum driftsutgifter	210 000
Sum driftsinntekter	-2 000 000
Netto driftsutgifter	-1 790 000
<i>Funksjon 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering</i>	
Sum driftsutgifter	33 701 513
Sum driftsinntekter	-3 037 250
Netto driftsutgifter	30 664 263
<i>Funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid</i>	
Sum driftsutgifter	49 701 623
Sum driftsinntekter	-4 290 000
Netto driftsutgifter	45 411 623
<i>Funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer</i>	
Sum driftsutgifter	8 741 608
Sum driftsinntekter	-1 440 000
Netto driftsutgifter	7 301 608
<i>Funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger</i>	
Sum driftsutgifter	13 114 218
Sum driftsinntekter	-12 100 000
Netto driftsutgifter	1 014 218
<i>Funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak</i>	
Sum driftsutgifter	4 664 986
Sum driftsinntekter	-1 706 577
Netto driftsutgifter	2 958 409
<i>Funksjon 275 Introduksjonsordningen</i>	
Sum driftsutgifter	9 744 409
Sum driftsinntekter	-4 114 000
Netto driftsutgifter	5 630 409
<i>Funksjon 276 Kvalifiseringsprogrammet</i>	
Sum driftsutgifter	-
Sum driftsinntekter	-260 000
Netto driftsutgifter	-260 000
<i>Funksjon 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig</i>	
Sum driftsutgifter	3 094 931
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	3 094 931
<i>Funksjon 335 Rekreasjon i tettsted</i>	
Sum driftsutgifter	8 547 536
Sum driftsinntekter	-6 020 000
Netto driftsutgifter	2 527 536
Sum funksjonsområde 1	139 567 535

4.2 Bydelens hovedmål

Møteplasser

- Bydelens møteplasser skal videreutvikles slik at de imøtekommer innbyggernes ulike behov.

Delmål og strategier som berører funksjonsområdet:

Delmål 1:

Bydelen skal videreutvikles i dialog med beboere og brukere.

Strategier:

- Økt bruk av internett for informasjon og dialog
- Åpne halvtimer før møter i Bydelsutvalget og komitéene gjøres bedre kjent
- ”Møt politikere og bydelsadministrasjon” under bydelsdager
- Beboere gis bedre muligheter til å påvirke utviklingen i bydelen
- Folkemøter om aktuelle saker
- Arbeide for at reelle naboer varsles i regulerings- og skjenkesaker, ikke bare formelle eiere av aktuelle gårder
- Legge til rette for alkoholfrie møteplasser med tilbud og aktiviteter for eldre ungdommer
- Forebyggende arbeid i barnehage, skole og ungdomsklubber

Delmål 2:

Bydelen skal bidra og tilrettelegge for synliggjøring og samarbeid mellom kulturaktørene.

Strategier:

- Samarbeids-/koordineringsmøter
- Fellesarrangementer
- Lokaler som bydelen disponerer skal leies ut gratis eller til lavkost til møte-/kulturvirksomhet
- Utvikle oversikt over kulturaktører og tilbud (kulturkalender)
- Legge til rette for at forskjellige aktører – både innen kultur og lokalt næringsliv – kan samles om større kulturarrangementer som kan fremme bydelen som en kulturbydel i hovedstaden

Delmål 3:

Bydelen skal sikre tilgjengelighet ifht leie/bruk av arenaer som parker etc også for de mindre aktørene.

Strategier:

- Informasjon og markedsføring
- Flere steder for plakatoopheng
- Samarbeid og strategiutvikling for kunst og kulturlivet
- Kulturkalender
- Tjenestesteder åpne på kveldstid

Delmål 4:

Bydelen skal sikre at parkene fremstår som attraktive møteplasser

Strategier:

- Parkvertordning
- Bedre vedlikehold, avfallshåndtering og sanitærforhold

- Sikre at parkene bevares mot nedbygging
- Vurdere trafikkforholdene i forbindelse med tilgjengelighet til parkene
- Parkkvelder for eldre

Delmål 5:

Sikre utvikling av gode fremtidige møteplasser i nærmiljøene

Strategier:

- Innarbeide bestemmelser om etablering av møteplasser som en del av byutviklingen og en ny offentlig byromsstruktur
- Sikre at utbyggingsprosjekter for boliger ivaretar behovet for gode uteområder for både små og store barn, ungdom og voksne
- Ved utbygging av større områder skal det tilrettelegges for parker/friområder
- Fokusere på møteplasser ved behandling av store utbyggingsprosjekter
- Kreve universell utforming i all utvikling av møteplasser
- Bruke byutviklingskomiteén aktivt i høringsuttalelser
- Arbeide for forsterket politipost i bydelen

Delmål 6:

Bidra til at bydelens idrettsanlegg i størst mulig grad gjøres tilgjengelig for bydelens idrettslag og at bydelens barn og unge får tidspunkter som passer dem.

Strategier:

- Aktiv deltakelse i bydelens idrettsråd
- Påvirke ”myndigheter” som fordeler tider i idrettsanleggene
- Vedlikehold av tilgjengelige ballplasser og lignende
- Dialog med aktuelle aktører/idrettslag
- Samarbeid med andre bydeler om utvikling av idrettsanlegg hvor dette er praktisk og økonomisk formålstjenlig
- Sikre at avsatte investeringsmidler til idrettshall/flerbrukshall på Dælenenga blir brukt til formålet

Delmål 7:

Bydelen skal ta sin del av Oslos klimaansvar og fremme god framkommelighet og gode miljøløsninger

Strategier:

- Utarbeide en egen klimaplan for bydelen
- Velge null- eller lavutslippsløsninger i sine innkjøp der det er mulig
- Arbeide for Thv. Meyersgate som kollektiv- og fotgjengerprioritert gate
- Arbeide for flere nedsenkede fortauskanter
- Arbeide for nye og gode kollektivløsninger på Løren
- Oppmerking av områder for uteservering for å gi eldre og funksjonshemmede mulighet til trygg framkommelighet

Vanskeligstilte/personer med hjelpebehov

- Bydelen skal gi et godt tilbud slik at vanskeligstilte grupper får ivaretatt sine behov og sin verdighet.

Delmål 1:

Bydelen skal ha et differensiert botilbud med tilstrekkelig oppfølging.

Strategier:

- Flere kommunale utleieboliger spredt over hele bydelen
- Flere tilpassende boliger
- Tverrfaglig bostettingsteam
- Utvikle booppfølging (hjemmetjenester, bestiller, sosial og samarbeid med private, samt et bredt og tett samarbeid i NAV)
- Etablering av vaktmestertjeneste i utsatte boområder, som i tillegg til å ivareta det fysiske miljøet, også kan tillegges oppgaver for det sosiale miljøet.
- Botiltak for grupper med sammensatte problemer
- Nærmiljøtiltak

Delmål 2:

Alle beboere som er uten arbeid, og som kan nyttiggjøre seg arbeids/aktivitetstilbud, skal få mulighet til et arbeid i regi av bydelen, NAV eller andre aktuelle instanser.

Strategier:

- Tiltaks- og arbeidstreningstilbud
- Arbeidsaktiviteter
- Samarbeid i NAV
- I løpet av en 4 års periode har 15 stillinger i bydelens tjenesteapparat for uføretrygdete

Delmål 3:

Bydelen skal ha ulike aktivitetstilbud og sosiale arenaer som gir mulighet for nettverksbygging.

Strategier:

- Lavterskeltilbud
- Gruppetilbud som alternativ/supplement til individuelle tilbud
- Fritidstilbud

Delmål 4:

Brukeren skal oppleve det offentlige tilbudet som helhetlig og koordinert.

Strategier:

- Involvere og ansvarliggjøre den enkelte bruker (brukermedvirkning).
- Samarbeid internt og eksternt
- Individuell plan og ansvarsgrupper
- Fokuserer på brukerens ressurser og muligheter
- Involvering av frivillige og private aktører
- Senke ventetidene på døgntilbud for rusmisbrukere
- Råd og veiledning
- Søke eksterne midler
- Riktig ernæring
- Brukerundersøkelser
- Samarbeid med 2. linjen
- Tidlig intervensjon ved kriser

4.3 Helsetjenesten

4.3.1 Ansvarsområde helse

Lov om helsetjeneste i kommunene fastslår i § 1-1 at landets kommuner skal sørge for nødvendig helsetjeneste til alle som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunene. Kommunens helsetjeneste omfatter offentlig organisert helsetjeneste og privat helsetjeneste som drives i henhold til avtale.

4.3.2 Situasjonsbeskrivelse helse

Legetjeneste

De 4 legehjemlene opprettet i 2008 har bidratt til en bedre tilgjengelighet på fastlegelistene i bydelen, og de er delvis blitt fylt opp. Det er nå 2491 ledige plasser på listene. Legene bidrar med offentlig allmennlegearbeid etter nærmere avtale med bydelen.

Miljørettet helsevern

Tilsynsplanen for miljørettet helsevern er fulgt opp og det er utført tilsyn ved bl a barnehager, skoler og institusjoner som asylmottak, eldresentre og sykehjem, samt oppfølging av kjøletårn. Bydelen har mottatt mange søknader om dispensasjon for bygge- og anleggsarbeider, mange knyttet til arbeidene ved Carl Berners plass. Det er også mottatt mange klager over støy fra beboere over sjenerende støy fra tekniske installasjoner som ventilasjonsanlegg og musikkanlegg, og ordensproblemer utenfor skjenkesteder. Videre er det utført befaringer i forbindelse med mottatte klager, bekymringsmeldinger og saksbehandling innen miljørettet helsevern. Internkontrollrutinene er revidert i helsekonsulentforumet for alle bydelene.

Smittevern

Grünerløkka Smittevern er bydelens lokale smittevernkontor.

Pr. 19. november 2009 har bydelen hatt 18 personer på DOT- direkte observert tuberkulosebehandling gjennom hjemmesykepleien. I tillegg har bydelen hatt 2 personer som har administrert sin tuberkulosebehandling selv etter godkjenning fra behandlende spesialist. Av disse har 8 personer fått forebyggende tuberkulosebehandling, hvor DOT bare utføres de første 14 dagene av behandlingsperioden.

Andelen av nyankomne personer til landet/bydelen er fortsatt høyt. Pr. 19. november har bydelen mottatt 209 politimeldinger på nyankomne personer med bosted i bydelen. I tillegg har 71 med bosted i bydelen vært til kontroll på Diagnosestasjonen for Oslo uten at bydelen, av ukjent årsak, ikke mottar politimelding om bosetting. Totalt er det utført 209 tuberkulinundersøkelser med Mantoux, hvorav 142 (68 %) hos de nyankomne.

Aktivitetsnivået i forhold til reisevaksinasjon og vaksinasjon av personer med øket risiko for smittsom sykdom er stabilt høyt. Pandemivaksinasjon mot influensa A H1N1, svineinfluensa, startet i oktober og vil pågå i hele november og desember. Det vil trolig også fortsette i 2010.

Psykisk helse

Bydelen vedtok i BU-sak 106/09 "Handlingsplan for psykisk helsearbeid 2009 - 2011".

Bydelen har stort behov for tilrettelagte boliger for personer med psykisk lidelse. Gjennom etableringen av 72 nye boliger i 2004 og 2005 hadde bydelen langt på vei fått dekket behov for spesielt tilrettelagte boliger til denne målgruppen. Imidlertid er det stadig nye brukere som har behov for denne typen boliger. For en del brukere med psykiske lidelser har bydelen tilbudt kommunale leiligheter med samarbeidsavtale der beboerne forplikter seg til å ta i mot hjemmebaserte tjenester. Dette er et godt tilbud til mange, men kan ikke avhjelpe behovet for bolig til de dårligst fungerende. Bydelen har etablert 25 personer med adferdsproblematikk, rus og psykiatrisk diagnose i slike kommunale boliger med vilkår og samarbeidsavtale. Det etablert et tverrfaglig team rundt denne brukergruppen, med representanter fra hjemmetjenesten, sosialsenteret, bestillerenheten og Tøyen DPS.

I samarbeid med Boligbygg Oslo KF hadde bydelen planer om 19 nye boliger til brukere med sammensatte behov, rus og psykiatri. På grunn av lang planleggingsperiode er det nå behov for en ny behovsanalyse og prosjektet er satt på vent i 2010.

Bydelen har også samarbeidet tett med psykiatrien og de øvrige bydelene innen Lovisenberg sektor, og det er etablert nye botilbud for målgruppen på Grefsenlia og i Schandorffsgate. Erfaringene fra dette samarbeidet er gode og bydelen vil fortsette å kjøpe disse tjenestene til dem som trenger det. Det er videre samarbeid med bydelene Gamle Oslo og St.Hanshaugen om å benytte boliger som disse bydelene nå setter i drift. Vi disponerer per i dag tre leiligheter som Bydel St. Hanshaugen eier i Colletsgate, og har i løpet av våren 2009 fått 2 leiligheter på Valle, disse er drevet av Bydel Gamle Oslo. Samarbeidet lokalt mellom Lovisenberg sektorsykehus og bydelene i sektoren er videreført og oppleves som bra. Samarbeidet bygger på den lokale avtalen og er basert på den sentrale samarbeidsavtalen som ble inngått mellom Oslo kommune og Helse Øst i 2004. Denne avtalen ble i juni 2005 utvidet til også å gjelde barne- og ungdomspsykiatrien i sektoren. Samarbeidet mellom Tøyen DPS og bydel har blitt styrket, men det arbeides videre med å finne gode samarbeidsstrukturer. Samarbeidet har også vært preget av at poliklinikken i Trondheimsveien 80 har hatt svært stor pågang. Bydel Grünerløkka og Lovisenberg Diakonale Sykehus (LDS) har fått midler fra Helsedirektoratet til å utvikle en organisatorisk forpliktende samhandlingsmodell. Dette innebærer at vi i 2010 vil videreutvikle samarbeidsavtalene, samhandlingsarenaene og de samhandlingstiltak som avtalene legger opp til.

Bydel Grünerløkka i samarbeid med Lovisenberg Diakonale Sykehus har søkt og fått midler til oppstart av et aktivt oppsøkende behandlingsteam etter modellen ACT (assertive community treatment) som er en internasjonal modell for samordning av fagfolk innenfor psykisk helsearbeid. Bydelen og LDS vil trappe opp arbeidet etter denne modellen i 2010. Prosjektets målgruppe er personer med alvorlig psykisk lidelse i kombinasjon med rus- og atferdsproblemer. Behandlingen skal skje i hjemmene eller andre steder der pasientene oppholder seg. Målet er å nå en gruppe pasienter som i dag ikke makter å nyttiggjøre seg de eksisterende tilbud. Teamet er bemannet med psykiater og psykolog samt 3 høyskoleutdannede fra LDS og 3 medarbeidere fra bydelens fagavdeling for miljø og psykisk helse.

Bydelen har en stor utfordring i forhold til mennesker som har store adferdsproblemer og som er inne i en kriminell løpebane. Ingen av disse får i dag varig botilbud innenfor spesialisthelsetjenesten, og det er en stor utfordring å håndtere dem innenfor bydelens tjenesteapparat. Ved flere av bydelens tjenestesteder har det vært meget alvorlige hendelser med grove trusler og vold. Gjerningsmennene har hatt store problemer knyttet til rus og psykisk helse. Bydel Grünerløkka har som sentrumsbydel med mange utleie- og kommunale boliger et økende

antall slike saker. Det er forventninger om at satsningen på ACT-team vil dempe dette problemet noe.

4.3.3 Utfordringer helse

- Sikre en tilgjengelig fastlegetjeneste for hele befolkningen, spesielt til utsatte, sårbare grupper
- Oppfølging av virksomheter som mangler godkjenning eller har åpne avvik og merknader
- Tilstrebe større grad av tilgjengelighet på nettsidene
- Videreføring av oppfølgingsarbeidet av personer med psykiske lidelser etter Handlingsplan for psykisk helsearbeid.
- Behov for spesielt tilrettelagte botilbud for personer som har sammensatte problemer.
- Utvikling av ACT-teamet

4.3.4 Aktivitetsplan helse

- Oppfølging av fastlegetjenesten gjennom etablerte samarbeidsorganer som LSU og gjennom individuelle samtaler.
- Implementere reviderte internkontrollrutiner for miljørettet helsevern i bydelens internkontrollsystem med praktisk anvendelse av disse.
- Kartlegging av boblebad ift legionella, tilsyn med solarier
- Gjennomgang av radonverdier i skoler og barnehager etter endring av anbefalte tiltaksgrenser.
- Smittevernarbeidet videreføres. Arbeidet overfor smitteutsatte grupper og DOT-behandling av tuberkulosepasienter vektlegges.
- Oppfølging av beboerne i omsorgsboligene vil være et viktig innsatsområde for bydelen også i budsjettåret 2009, og samarbeidet med DPS må utvikles slik at beboere som har behov for det får et forsvarlig spesialisthelsetilbud.
- Bydelen ser at det er en mindre gruppe brukere som ikke klarer å bo i omsorgsboligene eller andre ordinære kommunale boliger, og det arbeides derfor med å utvikle tilpassede tilbud til disse personene.

4.4 Sosialtjenesten og kvalifisering

4.4.1 Situasjonsbeskrivelse sosialtjenesten og kvalifisering

I flere år hadde bydelen et stort merforbruk av økonomisk sosialhjelp, men fra 2006 lyktes det å komme i balanse. I 2007 var det et mindreforbruk på nesten 7 millioner og i 2008 kun et lite merforbruk. For 2009 ligger bydelen an til å gå i balanse i forhold til budsjett. Den internasjonale konjunkturedgangen i 2009 har også vært merkbar på bydelsnivå. Bydelsstatistikk fra NAV over helt ledige i Oslo viser at Bydel Grünerløkka har klart flest arbeidsledige både i absolutte tall og i % av arbeidsstyrken. Økningen er på 72% på ett år. De gjennomsnittlige utbetalingene per klient har ligget noe over budsjettert, men økningen har ikke vært større enn siste halvår 2008 kunne indikere. Antall klienter økte markant i første halvår 2009, men tallet ser nå ut til å ha stabilisert seg på et lavere nivå enn i første halvår. Det kan se ut til at bydelens sosialtjeneste har demmet opp for effekten av nedgangstider, men man må være oppmerksom på at arbeidsledighetstrygd kan utsette virkningen. Inntekter som i

all hovedsak er refusjoner knyttet til etterbetaling av trygdeytelser ligger klart over budsjett. Se funksjonsområde 4 for nærmere beskrivelse.

Det har vært en særlig utfordring med stor økning i antallet unge brukere av sosialtjenesten. Samtidig ser vi at satsningen på en egen ungdomsavdeling i sosialtjenesten har ført til at flere unge har kommet i arbeid, utdanning eller tiltak. Ungdomsavdelingen har også ført til et kompetanseløft som sosialtjenesten bringer med seg inn i arbeidet med kvalifiseringsprogrammet i NAV.

I 2005 og 2006 ble det gjennomført store omstillinger i sosialtjenesten med inndragning av stillinger. I 2006 ble Jobbsenteret avviklet som eget tjenestested og kvalifiseringsarbeidet er videreført under Grünerløkka sosialsenter. For å sikre en forsvarlig oppfølging av langtidsledige sosialhjelpsmottakere og samarbeidet med NAV-arbeid knyttet til tiltaksplanen mot fattigdom gjennom Fokusprogrammet, ble det i 2006 etablert en ny oppfølgingsavdeling på sosialsenteret. Avdelingen har arbeidet med tett individuell oppfølging (TIO), og har i perioden 2007 til 2009 fungert meget bra og medvirket til at klientantallet er blitt redusert. TIO-arbeidet har fått mye positiv oppmerksomhet i fagmiljøer og media og har vært et viktig læringsområde på veien mot NAV og kvalifiseringsprogram.

Bydel Grünerløkka har i hele 2009 samarbeidet tett med NAV Oslo om opprettelse av NAV Grünerløkka. Sosialsenteret med Introduksjonsprogrammet og Boligkontoret har flyttet sammen med NAV-trygd og NAV-arbeid i Marstrandgata 6. NAV Grünerløkka hadde åpningsdag 23. november. NAV Grünerløkka har valgt en ledelsesmodell med to likestilte ledere en statlig og en kommunal. Publikums-mottaket har fått en egen leder som er betalt 50/50% av stat og kommune. I utformingen av publikums-mottaket er det lagt stor vekt på at brukerne skal oppleve NAV Grünerløkka som en enhetlig tjeneste som leverer koordinerte tjenester tverrfaglig.

Bestillerenheten og to fagavdelinger i Hjemmetjenesten har blitt samlokalisert med NAV Grünerløkka. Dette var nødvendig for å få et egnet lokale til NAV Grünerløkka, men vil føre til noe høyere husleieutgifter i 2010. Samlokaliseringen forventes å gi et bedre tilbud til bydelens brukere. Prosessen rundt etablering av NAV-kontor har vært omfattende og ressurskrevende og har blitt gjennomført av sosialtjenesten uten tilførsel av personellressurser. En tilleggsutfordring kom i form av en brann under oppussingen av lokalene i Marstrandgata 6. Brannen førte til 2 måneders utsettelse av overtakelse av bygget og en forskyvning av en rekke planer.

Kvalifiseringsprogrammet i NAV, som er et tilbud til personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne, har startet og NAV Grünerløkka forventer å oppnå måltallene for 2009 som er 20 deltakere i programmet. Det har i 2009 vært mye arbeid for å forberede oppstarten av Kvalifiseringsprogrammet. Programmet er forankret i Lov om sosiale tjenester, men forutsetter tett samarbeid med NAV-arbeid. Mye ressurser er blitt investert i forberedelser og opplæring i statlige fagsystemer.

Rusken har videreført sin aktivitet og har årlig ca 50 deltakere, og er i flere evalueringer blitt framhevet som et svært vellykket tiltak. Rusken fikk i 2009 kr. 100 000,- fra Radio 1 og Sparebank 1 for sitt arbeid for å ivareta byrommet. I samarbeid med Rusmiddeletaten og Bydel St.Haugen driver også Bydel Grünerløkka prosjektet Rusken 2 som er et tilbud med 20 plasser til personer med rusproblemer. Det ble i år vedtatt at prosjektet fra 2010 skal bli et fast

tiltak. Tiltaket blir finansiert med eksterne midler. Miljøstasjonen i Sofienbergparken har pr. 01.11.2009 hatt over 13 000 besøkende.

”Quo Vadis?” er et byomfattende kvalifiseringstiltak som retter seg mot innvandrerkvinner med liten eller ingen utdanning, og ca 50 deltakere er til enhver tid i tiltaket. Disse kommer fra introduksjonstilbudet, ”Ny Sjanse”, NAV, sosialkontor, praksisplass fra NAV arbeid og Fokus på framtida. Ca 10 av deltakerne er til enhver tid på utplassering eller i vikariater med lønn. Det er stor innsøking og lange ventelister til tilbudet. Bydelen mottar øremerkede midler til driften av tiltaket. Mange av deltakerne kommer seg ut i arbeid. Det vurderes å lage en modell for mannlige deltakere. Tiltaket er i stort behov for nye lokaler for å kunne sikre den nåværende driften. Permanente lokaler til ”Quo Vadis?” og kvalifiseringstiltaket for menn er prosjekter som i år utredes av Byrådsavdeling for kultur og utdanning.

Bydelen har de siste årene sett en utvikling der stadig flere har behov for oppfølging i bolig i forhold til etablering i bolig og støtte for å unngå å miste bolig. Sosialsenterets booppfølgere bruker mye ressurser på framskaffelse av bolig til brukere som ikke selv makes dette. Dessuten viderefører de arbeidet med å redusere antallet utkastelser fra bolig. Boligkontoret har fortsatt hatt en økning i søknad om kommunal bolig, men saksbehandlingstiden er holdt nede med ekstrabemannning fra en praksisplass. Effektivisering av vedtak om kommunal bolig ligger innenfor måltallene. Boligkontoret har i 2009 brukt startlånordningen aktivt og prioritert råd og veiledning til søkere. Dette har ledet til at flere har brukt tilsagnene og flere har således fått etablert seg i egen bolig. Bydelen har de siste årene brukt kvote for startlån og etableringstilskudd.

Med stramme økonomiske rammer og store omorganiseringer er det en utfordring å opprettholde en kvalitativ god sosialtjeneste. Evalueringer viser at målrettet innsats over tid gir resultater. Sosialsenteret har arbeidet systematisk med brukere med svak tilknytning til arbeidslivet og har hatt gode resultater med det. Dette arbeidet vil i 2010 være en del av Kvalifiseringsprogrammet i NAV. Bydelen har også i 2009 søkt statlige prosjektmidler for å finansiere en videre satsning. Gjennom å innrette arbeidet mot prioriterte områder innen kvalifisering, rusmiddelmisbruk, boligtiltak, ungdom og barnefamilier, har vi ved hjelp av statlige midler kunne sette inn tiltak overfor disse gruppene. Sosialsenteret opprettet i 2008 en egen avdeling for arbeid med rus og psykisk syke. Dette kom som en konsekvens av store utfordringer med å beholde boligene til personer med rus, sviktende psykisk helse og atferdsproblemer. Avdelingen har bidratt til å styrke samarbeidet med bestillerenheten og hjemmetjenestens fagavdeling for miljø og psykisk helse. Sosialsenteret har dessverre også i 2009 registrert en rekke grove trusler og vold fra personer med store problemer knyttet til rus og/ eller psykisk helse.

Sosialsenteret har i flere år prioritert arbeidet med oppfølgingen av brukerundersøkelsene. Det er ikke blitt gjennomført brukerundersøkelse i regi av Helse og velferdsetaten i 2009, men arbeidet med å følge opp innsatspunktene er videreført. Sosialsenteret har god dialog med Helse- og sosialombudet i forbindelse med klagesaker. Sosialsenteret har bedt om rask tilbakemelding dersom det skulle være tegn til negativ utvikling, men har ikke fått slike meldinger fra Helse- og sosialombudet i 2009. Bydelen har tatt initiativ til oppfølgingsmøte med Helse- og sosialombudet. Møtet vil bli gjennomført innen utgangen av året.

Sosialsenteret startet i 2008 et tiltak for kvinner som har behov for norskopplæring og som har barn i førskolealder. Tiltaket er et samarbeid med Stiftelsen Bethanien, Fagsenteret for barn og unge og NAV Grünerløkka. Kvinnene får norskopplæring og barna får pedagogisk opp-

følgning i eget lokale. Bydelen ser et økende behov for prekvalifisering for arbeidsmarkeds-tiltak.

Bydelen deltar i et prosjekt med byomfattende ansvar for oppfølging i en refleksjonsperiode for ofre for menneskehandel. Prosjektet heter Oslo-piloten, og finansieres av NAV utvikling.

4.4.2 utfordringer sosialtjenesten og kvalifisering

- Utvikling og drift av Kvalifiseringsprogrammet i NAV Grünerløkka. Sannsynligvis skal ca. 250 deltakere inn i programmet i løpet av 2010. Bydelen vil få beskjed om måltallet i løpet av de første månedene av 2010.
- Vurdere mulighet for salg av tjenester fra seksjon for kvalifisering til NAV arbeid
- Utvikling av samarbeidet med den statlige delen av NAV Grünerløkka
- Et stramt marked for utleieboliger gjør det vanskeligere for sosialhjelpsmottakere å skaffe seg egen bolig, selv med aktiv bistand fra sosialtjenesten.
- Det er ca 350 familier med barn som mottar sosialhjelp og dette er en gruppe som har stort behov for bistand.
- Sikre en hensiktsmessig bruk av bydelens kommunale boliger for at de som trenger det mest tildeles bolig.
- Dialog med Helse- og velferdsetaten for å utvide kvote for startlån og etablerings-tilskudd for å hjelpe flere over i egen bolig.
- Et stort antall sosialhjelpsbrukere trenger koordinert innsats, tett oppfølging og individuelt tilrettelagte tiltak. Dette er ressurskrevende, og krever et utstrakt og godt samarbeid med andre deler av tjenesteapparatet. Dette er et innsatsområde for bydelen i 2010. Bydelen viderefører arbeidet med individuell plan.
- "Quo Vadis?" har en uavklart situasjon i forhold til permanente lokaler og det vurderes etablering av tilsvarende tiltak for menn.

4.4.3 Aktivitetsplan sosialtjenesten og kvalifisering

- Unge mellom 18 til 25 år som henvender seg til NAV skal gis tett oppfølging med sikte på å gi et alternativt tilbud til sosialhjelp. Arbeid med ungdom er av de vedtatte satsningsområdene for NAV Grünerløkka og det er avsatt egne personalressurser til arbeidet fra sosialtjenesten og NAV-arbeid.
- Det vil bli rettet en ekstra innsats mot barnefamilier hvor begge foreldrene er uten inntekt. Det er opprettet egen familieavdeling ved NAV Grünerløkka.
- Arbeidet med å få sosialhjelpsmottakere over i arbeid og tiltak vil bli prioritert. Dette arbeidet vil i stor grad skje gjennom kvalifiseringsprogrammet, men også gjennom bruk av ordinære tjenester fra NAV-arbeid.
- Seksjon for kvalifisering skal etablere et program for ungdom som trenger ekstra støtte og motivasjon knyttet til deltakelse i kvalifiseringsprogrammet.
- Vilkår skal benyttes aktivt som et virkemiddel i forhold til å gjøre sosialhjelpsmottakere selvhjulpne. Vilkår skal settes i samråd med brukerne.
- Aktivt bistå med å etablere behandlingsopplegg i institusjon for rusmiddelmissbrukere. Det tas sikte på å tilby behandlingsplass for dem som har behov for det, eventuelt legemiddelassistert rehabilitering.
- Individuell plan skal tilbys alle brukere som har rett til dette.
- Booppfølgingsarbeidet vil i stor grad rettes mot privatleide boliger på Løren som tildeles gjennom sosialtjenesten. Det vil også bli arbeidet med en bedre samordning av oppfølgingsarbeidet med øvrige deler av tjenesteapparatet.

- Arbeidet med vekt på råd og veiledning vil fortsatt bli prioritert.
- Arbeidet med å samordne tilbudet til felles brukere med bestiller/ utføreravd. skal vidreføres.
- Altmuligmannstjenesten i Oslo blir byomfattende, administrert av Bydel Bjerke. Bydelens ansatte i tjenesten overføres fra 01.01.2010

4.4.4 Mål og nøkkeltall funksjonsområde 1 og 4 – sosialtjenesten med mer

Måltall for funksjonsområde 1 og 4 Sosialtjenesten med mer (EST)	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Saksbehandlingstid søknader om finansiering kjøp av bolig innen 1 mnd.	80 %	95,2%	80 %	> 80 %
Saksbehandlingstid for søknader om kommunal bolig innen 3 mnd.	95 %	71,5%	95 %	> 95 %
Andel positive vedtak effektuert innen 6 mnd.	80 %	91%	80 %	> 80 %
Antall personer i døgnovernatningssteder uten kvalitetsavtale pr 31/12	0	16	0	0
Antall personer med opphold over 3 mnd. i døgnovernatting	0	30	0	0
Saksbehandlingstid for søknader om økonomisk sosialhjelp innen 2 uker	95 %	85%	95 %	> 95 %
Andel deltakere som går ut i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram		60,6%	60%	60%
Minimum andel fornøyde brukere etter brukerundersøkelser i sosialtjenesten	70 %	66%	70 %	> 70 %

Resultat 2008: fra årsstatistikk bydel Grünerløkka 2008

Det høye antallet personer i døgnovernatningssteder skyldes bydelens deltakelse i det byomfattende prosjektet Oslo-piloten.

Nøkkeltall i bydelsbudsjett for FO1/FO4 Sosialtjenesten m.v	Oslo 2006	Oslo 2007	Oslo 2008	Bydelen 2006	Bydelen 2007	Bydelen 2008	Kildegrunnlag for bydelene
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp	18 477	17020	16 624	2 444	2 153	1981	Kostra-bydel nivå 3
Antall deltakere i kvalifiseringsprogram pr 31.12.			669	0	0	0	Årsstatistikk
Antall deltakere i introduksjonsordning pr 31.12.	595	585	610	78	60	67	Årsstatistikk
Andel sosialhjelpsottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år	4,7	4,3	4,1	7,5	6,4	5,6	Kostra-bydel nivå 3
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år	5,2	4,3	3,8	5,8	4,7	4,6	Kostra-bydel nivå 3/UKE
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp per mottaker	50 694	51 527	54 207	53 163	51 409	57117	Kostra-bydel nivå 2
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp (måneder)	5,7	5,7	5,6	5,6	5,5	5,6	Kostra-bydel nivå 2
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år	4,6	4,6	4,5	3,9	4,0	4,1	Kostra-bydel nivå 2
Andel mottakere med sosialhjelp/ introduksjonsstønad som hovedinntektskilde	57,9	59	56,7	59,4	61,7	63,1	Kostra-bydel nivå 2
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer.	46,8	46,7	41,0	46,1	46,1	45	Kostra-bydel nivå 2

4.4.5 Effektiviseringstiltak sosialtjenesten og seksjon for kvalifisering

- 1,5 saksbehandlerstilling holdes fortsatt vakant.
- Videreføring av innsparingstiltak ved sykdom og andre vakanser.
- Det budsjetteres med eksternfinansiering til prosjekter med kr. 2,6 mill.
- Seksjon kvalifisering vil kreve kr. 300 000,- i administrasjonsgebyr for Rusken 2
- Miljøstasjonen i Sofienbergparken er avhengig av ekstern finansiering. Dersom miljøstasjonen ikke får tilstrekkelig ekstern finansiering vil den bli nedlagt.

4.4.6 Merknader til driftsbudsjettet sosialtjenesten:

- Satsen for bydelsbetaling for opphold på Rusmideletaten institusjoner økes med 2,4 % til kr 255,- pr. døgn for 2009.
- Aksept kontaktsenter og omsorgshus. Tildelingen skjer over funksjonsområde FO1, sosial, nærmiljø, med kr 16 377 000,- for 2010. Dette beløpet inkluderer også utgifter til husleie. Det er budsjettert med midler tilsvarende byrådets foreslåtte tildeling.
- Kvalifiseringsprogrammet trappes opp gjennom 2010. Dette vil føre til behov for økt bemanning. Det forventes etter hvert en reduksjon av oppgaver knyttet til økonomisk sosialhjelp i takt med opptrappingen, der det er rom for det vil stillinger overføres til kvalifiseringsprogrammet. I første omgang overføres to stillinger til kvalifiseringsprogrammet.

- I forbindelse med sentraliseringen av altnuligmannstjenesten blir 3 stillinger som altnuligmenn inndratt.
- Volumet på kvalifiseringsprogrammet tilsier behov for oppretting av nye stillinger. Finansieringsordningen for kvalifiseringsprogrammet gir rom for dette. Det forslås opprettet følgende nye stillinger:
  - 0,5 lønnsmedarbeider
  - 0,5 stilling på regnskap sosial
  - 1 stilling økonomikonsulent sosial
  - Inntil 8 programveilederstillinger

4.5 Nærmiljø og administrasjon

4.5.1 Ansvarsområde nærmiljø og administrasjon

Administrasjonen har et overordnet ansvar for at bydelens tjenester drives etter gjeldene lover og regler, politiske mål og styringssignaler og i henhold til budsjett og gjeldene avtaleverk mellom partene i arbeidslivet.

Administrasjonen har ansvar for tilsyn, kontroll og rapportering.

4.5.2 Situasjonsbeskrivelse nærmiljø og administrasjon

Området dekker i dag bydelspolitikere og den sentrale administrasjonen med lønn og driftsmidler, drift av bydelens felles IKT-utstyr og systemer, bedriftshelsetjeneste, servicekontor, parker og nærmiljøanlegg, utleie av gågate, fortau og plasser utenfor sentrum og prøveprosjekt samferdsel.

Bemanningen er blitt noe bedre i administrasjonen. En stilling er overført fra oppvekst til administrasjonen og er besatt av person med juridisk kompetanse. I tillegg er tidligere hovedtillitsvalgt etter avtaleverket tiltrådt administrasjonen og bistår i arbeidet med utleie fortau og park, prøveprosjekt samferdsel og utplassert kunst fra Kulturetaten for å oppfylle krav fra kommunerevisjonen om forvaltning av Oslo kommunes kunstverk.

Bydelen har i 2009 kjøpt bedriftshelsetjenester av bydelsoverlegen og av private leverandører ved behov.

I 2009 har tjenesten vært preget av følgende forhold:

Administrasjonen:

- Gjennomføring av vedtatt budsjett
- Oppfølging/kontroll regnskap
- Arbeidet med verdiplattform/etiske regler
- Gjennomføring av medarbeiderundersøkelse
- Reorganisering av personal og lønnsfunksjoner til ny HR (human resources)-seksjon
- Bistand ved vaksinasjon i forbindelse med svineinfluensa
- Etablering av NAV-kontor i bydelen
- Gjennomføring av Valg 2009

IKT

- Etablering av NAV-kontor, nye barnehager og flyttinger intern i bydelsadministrasjonen

Servicekontoret

- Fortsatt arbeid med forbedring av informasjonsarbeidet/nettsidene
- Implementering av ny arkivplan
- Styrking av servicefunksjonen i front

Park, nærmiljø, LA21

- Hovedfokus på avfallshåndtering og utplassering av sommertoaletter i Sofienbergparken og Birkelunden
- Nødvendig vedlikehold av parkene ved Bydelsrusken
- Ferdigstillelse av paviljongen i Birkelunden med offisiell åpning 17.mai av Hans Majestet Kong Harald
- Skilting i Sofienbergparken
- Arbeidet med miljøfyrtårnsertifisering har vært nedprioritert p.g.a. andre arbeidsoppgaver som Valg 2009 o.a. Bydelen har per i dag 8 miljøsertifiserte tjenester.
- Bydelen disponerer 25 biler og har for 2009 et beregnet CO2 utslipp på 69422 kg.

Oversikt over energiforbruket bydel Grünerløkka:

Energiforbruk	kWh	CO2-utslipp	kg CO2
Elektrisk energi - ordinær avtale	4 050 732	-	-
Grønn strøm 1)		0	0
Olje, parafin (*10 kWh/l)	59 340	*0,273 kg/kWh	16 200
Fjernvarme			
Bioenergi (flis, pellets etc.)		0	0
Sum	4 110 072		16 200
Oppvarmet areal m ² > 15 °C 2)			
Energiforbruk kWh/m²			

1) garantert fornybar energi, opsjon i samkjøpsavtale med Hafslund Strøm AS

2) bydelen har pr i dag ikke oversikt over oppvarmet areal m² > 15 °C

4.5.3 Aktivitetsplan 2010 nærmiljø og administrasjon

Følgende forhold vil være sentrale for virksomheten i 2010:

Administrasjon

- Gjennomføring av budsjett
- Fortsatt arbeid med implementering av verdier/personalpolitisk strategi, etiske regler
- Fortsatt arbeid med omdømmebygging gjennom arbeidet med ansatte, brukerorientering og oppfølging av både bruker- og medarbeiderundersøkelsen
- Arbeid med samhandling og kompetanseutvikling på tvers av fagavdelingene
- Ferdigstillelse av full barnehageutbygging
- Oppfølging av Strategisk plan
- Gjennomføring av lokalt oppgjør

IKT

- Innføring av nytt e-postsystem
- Videreutvikling av rapporteringssystemer fra tjenesteledere til administrasjon
- Kvalitetssikring av telefoni- og datasystemer etter flytting av store tjenestesteder

Servicekontoret

- Fortsatt arbeid med kvalitetssikring av elektronisk arkiv
- Videreutvikling av god service og informasjon
- Fortsatt implementering av serviceerklæringer som et ledd i arbeidet med omdømmebygging
- Utvikle ny resepsjon som et ledd i arbeidet med å gi god informasjon og bygging av et godt omdømme

Park, nærmiljø, LA 21

- Avfallshåndtering, vedlikehold, sommertoiletter i parkene.
- Ytterligere økt kontroll av ulovlig bruk av areal på bydelens gågater, fortau og plasser.
- Samarbeid med parter i næringslivet om økt tilgjengelighet i tråd med plan for Universell utforming og renhold av fortau
- Aktivisering av arbeidet med miljøfyrtårnsertifisering
- Redusere samlet CO2 utslipp
- Arbeide for energieffektivisering som en del av arbeidet med miljøsertifisering

4.5.4 Særlige utfordringer i 2010 nærmiljø og administrasjon

Det er en utfordring å ha stor nok gjennomføringsevne i forhold til nødvendig aktivitet og tiltak både når det gjelder kapasitet og økonomiske ressurser. Parkene krever store ressurser og det samme gjør oppfølging av utleie på kommunal grunn og oppfølging og kontroll av virksomhetene i bydelen.

Bydelen kjøper i noen tilfeller forholdsvis dyre bo- og omsorgstjenester for flere grupper, bl.a. innen barnevern, psykiatri, rus og funksjonshemmede. Utgiftene til denne type tjenester har de senere årene hatt en kraftig økning. Erfaringer fra andre bydeler (spesielt bydel Frogner) tilsier at det er mulig å oppnå bedre priser og dermed besparinger gjennom bruk av anbudskonkurranse. Bydelsdirektøren foreslår derfor å opprette en stilling som innkjøper.

4.5.5 Effektiviseringstiltak nærmiljø og administrasjon

Det er for administrasjon og serviceavdelingen foreslått effektiviseringstiltak ved reduisering av driftsbudsjett og noe ledigholdelse av stillinger ved sykdom/fravær.

4.5.6 Merknader til driftsbudsjett nærmiljø og administrasjon

- Bydelen vil opprette en stilling som innkjøper for å gjennomføre anbudskonkurranser ved nyinnkjøp av bolig/omsorgstilbud, samt bistå i reforhandling av gamle kontrakter.
- Det foreslås også å opprette en ny stilling i HR-seksjonen. Lønnsutbetalingene i bydelen har økt betraktelig i takt med barnehageutbyggingen samt at det vil komme i overkant av 200 personer på Kvalifiseringsprogrammet som skal innmeldes/utmeldes og lønnes over bydelens lønssystem. 50% av stillingen finansieres av midler fra kvalifiseringsprogrammet.
- Utleieprisen for gågater, fortau og plasser utenfor sentrum settes lik den andre bydeler har som vi kan sammenligne oss med. I tillegg økes den med beregnet konsumprisindeks på 1,5%
- Antall møter i bydelsutvalg og komitéer holdes på 2009 nivå

- Det er avsatt 4 millioner til dekning av prognostisert merforbruk 2009. Dette er fordelt på funksjonsområdene 1 helse, sosial og nærmiljø, 2B oppvekst og 3 pleie og omsorg.

4.6 Introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger

4.6.1 Situasjonsbeskrivelse introduksjonsprogrammet

Introduksjonsprogrammet tilbyr deltagelse til målgruppen som definert under introduksjonslovens § 2 (rett og plikt).

Pr. 01.10.09 har programmet 54 aktive deltagere og 12 i permisjon. Flesteparten av de aktive deltagerne har 3 dagers norskopplæring kombinert med språkpraksis 2 dager, mens noen har programaktivitet som består av aktiviteter som forbereder til ordinært arbeid (f.eks arbeidspraksis, deltidsjobbsøkerkurs, AMO-kurs eller individstønad gjennom NAV) eller videre utdanning.

Pr 01.09.09 hadde 65 % av deltagerne som sluttet i programmet gått over i arbeid eller utdanning, hvilket er i tråd med årets måltall for introduksjonsprogrammet i bydelen.

4.6.2 utfordringer introduksjonsprogrammet

- Usikkerhet knyttet til antall deltagere, på grunn av familiegjenforente og flytting mellom bydeler.
- Bydelen har ofte henvendelser fra de som er i "kan-gruppen" til introduksjonsprogrammet (personer som omfattes av introduksjonslovens §3). Slik situasjonen er nå sier bydelen nei til å gi disse personene program. Det er ikke usannsynlig at flere av disse belaster sosialkontorets budsjett i stedet for å være i introduksjonsprogrammets.
- Fra og med 2010 er det en mulighet for at deler av "kan-gruppen" blir tatt inn i KVP (kvalifiseringsprogrammet).
- Registrere alle forespørsler og henvendelser til bydelen i fagsystemet slik at bydelen er med på å sikre integreringstilskudd til Oslo kommune.
- Det er utfordrende å ha ett felles tilbud, da vi må sikre kvaliteten for deltagere med svært ulikt språknivå.
- En større del av deltagerne skal ha språkpraksis så tidlig som mulig i programmet. Det er en utfordrende oppgave å finne og følge opp språkpraksisplasser for et stort antall deltagere.
- Seminarene om samfunnsnyttige temaer gjennomføres jevnlig. Diskusjonsgruppen for akademikere som har vært et byomfattende tiltak for introduksjonsdeltagere ble høsten 2008 midlertidig nedlagt på grunn av for få påmeldte. Dette tiltaket er fra 2010 aktuelt å starte opp igjen med. Dette kan eventuelt bli et tilbud til andre enn kun introduksjonsdeltakere.
- Videreutvikling og finansiering av et individuelt tilpasset tilbud for deltagere med dårlig helse.

I 2009 har vi arbeidet faglig med slutfasen av programmet for å kunne bedre dette. Fortsatt ønsker vi å styrke tiltakskjeden og innsatsen i siste fase av programmet. Rutiner er laget for arbeidet i denne fasen evalueres kontinuerlig og oppjusteres.

Introduksjonsprogrammet er organisatorisk plassert i Nav kommune (sosialsenteret) fra 01.04.2009 og ble samlokalisert fra 6. november 2009. Introduksjonsprogrammet arbeider med å gå gjennom den omstillingsprosessen på en forsvarlig og hensiktsmessig måte

4.6.3 Aktivitetsplan for 2010 Introduksjonsprogrammet

- Tett oppfølging av deltakere og deres progresjon i programmet for å sikre rask overgang til ordinært arbeid eller utdanning.
- Økt individuell tilrettelegging av planene som sikrer kvaliteten i tjenestetilbudet for den enkelte deltageren.
- Tiltak for å videreutvikle muligheter for språk- og arbeidspraksisplasser hos nye arbeidsgivere. Samarbeid med andre bydeler og Oslo Voksenopplæring.
- Brukerundersøkelse blir gjennomført.
- Fra oktober 2009 har Multikulturelt Initiativ- og ressursnettverk og Mangfold i arbeidslivet gjennom prosjektmidler fra Nav-intro gått inn i bydelens undervisning og samarbeider tett med programrådgiverne for å følge opp den enkelte tett i henhold til den individuelle målsettingen.
- Hospitering for de ansatte fortsetter også i 2010, for eksempel ved NAV, Oslo Voksenopplæring, Quo Vadis.
- Introduksjonsprogrammet finner sin plass i Kvalifiserings og utviklingsavdelingen i det nye NAV-kontoret. Bedre samordning i NAV av introduksjonsprogram og andre typer tiltak i regi av sosialtjenesten og NAV-arbeid.
- Utarbeide nye rutiner i de nye lokalene slik at overgangen til Nav og de nye lokalene fortsatt oppleves god for både ansatte og deltakere.

4.6.4 Effektiviseringstiltak introduksjonsprogrammet

- Utvikle nettverk av språkpraksisplasser
- Søke midler til en fast ordning for å videreutvikle nåværende undervisningsopplegg.

Merknader til driftsbudsjettet

Budsjettet er basert på 60 deltakere – gjennomsnitt utbetaling pr. deltaker kr. 10500 pr. mnd. Grunnet lavere deltakerantall er budsjettrammen for 2010 redusert ift opprinnelig budsjett 2009.

5 Funksjonsområde 2A Barnehager

5.1 Vedtakstabeller funksjonsområde 2A

Funksjonsområde 2A totalt

Oppvekst	Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift			
10 Lønn og sosiale utgifter	52 750	54 325	58 708
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	47 499	44 192	40 069
13 Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	21 059	27 522	27 666
14 Overføringsutgifter	15 813	15 385	17 689
15 Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter	137 121	141 423	144 132
16 Salgsinntekter	-1 833	-1 833	-2 661
17 Refusjoner	-5 602	-8 336	-7 438
18 Overføringsinntekter	-1 662	-1 662	-925
19 Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter	-9 097	-11 831	-11 024
Netto driftsbudsjett	128 024	129 592	133 108

Avdeling administrasjon funksjonsområde 2A	Sum
11 Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	7 284 000
13 Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	112 000
Sum utgifter	7 396 000
16 Salgsinntekter	-500 000
Sum inntekter	-500 000
Netto utgift	6 896 000
Avdeling helse og sosial funksjonsområde 2A	Sum
11 Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	17 000
Netto utgift	17 000
Avdeling oppvekst funksjonsområde 2A	Sum
10 Lønn og sosiale utgifter	222 995 740
11 Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	18 541 000
13 Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	38 714 954
14 Overføringer	38 407 471
Sum utgifter	318 659 165
16 Salgsinntekter	-35 643 499
17 Overføringer med krav til motytelse	-152 717 481
18 Overføringer uten krav til motytelse	-36 020 471
Sum inntekter	-224 381 451
Netto inntekt	94 277 714

Tabeller per kostfunksjon funksjonsområde 2A	Sum
Funksjon 201 Førskole	
Sum driftsutgifter	271 705 303
Sum driftsinntekter	-215 051 451
Netto driftsutgifter	56 653 852
Funksjon 211 Styrket tilbud til førskolebarn	
Sum driftsutgifter	15 347 203
Sum driftsinntekter	-8 531 000
Netto driftsutgifter	6 816 203
Funksjon 221 Førskolelokaler og skyss	
Sum driftsutgifter	39 019 659
Sum driftsinntekter	-1 299 000
Netto driftsutgifter	37 720 659
Sum funksjonsområde 2A	101 190 714

5.2 Bydelens hovedmål barnehager

Hovedmål:

Bydelen skal ha et tilbud som sikrer et godt, trygt og ressursrikt oppvekstmiljø for barn og unge.

Delmål og strategier som berører funksjonsområdet:

- Bydelen skal ha et godt og variert basistilbud
  - Forebyggende og helsefremmende aktiviteter
  - Samarbeid
  - Ressurstenkning – fokus på barnas og familiens ressurser og muligheter
  - Råd og veiledning
  - For å rekruttere faglært arbeidskraft skal bydelen tilby gode lærling- og lærekandidatplasser
- Tilbudene skal være i samsvar med veksten i aldersgruppene
  - Øke kapasiteten i berørte tjenester
  - Utbygging og tilpassing
  - Aktiv og målrettet rekruttering
  - Fleksible tilbud
  - Primært sørge for etablering av kommunale barnehager da bygging og drift av barnehager er et offentlig ansvar
  - Tilby brukertilpassede barnehagetilbud til alle som ønsker det til enhver tid
  - Utvide barnehagetilbudet ut over 08.00 og 17.00
- Bydelen skal ha et effektivt og godt tverrfaglig samarbeid både når det gjelder enkeltindivider og grupper av barn og unge.
  - Koordinerte tjenester
  - Tverrfaglige møteplasser
  - Rådgivning
  - God informasjonsflyt

5.3 Ansvarsområde barnehager

Funksjonsområdet inneholder:

14 kommunale barnehageenheter

9 private barnehager

2 private familiebarnehager

1 barnepark

1 åpen barnehage

Barnehagetilbud til barn av kvinner som går på norskkurs (privat og kommunalt)

Gratis norsk språkopplæringstilbud ”Språkstigen”

Fagsenter for barn og unge, avdeling Pedagogisk team

Barnehager er forankret i lov om barnehager med forskrifter og rammeplan for barnehager. Kommunen har ansvar for utbygging og drift av barnehager og har plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder. Kommunen har også plikt til å gi et tilbud til funksjonshemmede barn dersom de etter en sakkyndig vurdering kan ha nytte av opphold i barnehage (lov om barnehager § 9). Barn som omfattes av omsorgsvedtak og andre vedtak fattet av fylkesnemnda i medhold av lov om barneverntjenester (§ 4-12 og § 4-4 fjerde ledd) skal også gis et tilbud. Barn som sikres barnehageplass som frivillig hjelpetiltak etter vedtak i medhold av lov om barneverntjenester § 4-4 annet ledd, har også rett til barnehageplass. De barna som allerede har plass, har rett på plass fram til opplæringspliktig alder eller til skolestart.

Bydelen skal føre tilsyn med alle kommunale og private barnehager. Godkjente barnehager har rett til statlig driftstilskudd. Driften av barnehager reguleres for øvrig av vedtekter som fastsettes av eier. Standardvedtekter og den enkelte barnehages vedtekter utgjør til sammen de vedtekter som gjelder for den enkelte kommunale barnehage.

Barnepark utgjør også en del av tilbudet i bydelen. Barnepark er et korttids utendørs leke- og aktivitetstilbud for barn og har egne vedtekter.

5.4 Situasjonsbeskrivelse barnehager

Familier med barn i barnehagealder orienteres om barnehagetilbudet på forskjellige måter, gjennom barnehagene, oppvekstavdelingen, bestillerkontor, helsestasjonene, barnevernstjenesten, bydelens nettsider og servicekontoret. I tillegg orienteres alle gjennom Oslo kommunes sentrale annonser i god tid før hovedopptaket som er 1. mars. Foreldre med barn i barnehage mottar søskenmoderasjon. I henhold til forskrift om likebehandling av private og kommunale barnehager, samt innføring av maksimalpris, er det utarbeidet retningslinjer for beregning av tilskudd til den enkelte barnehage.

Bydelen ga ved inngangen til 2009 barnehagetilbud til 1956 barn i alderen 1- 5 år. Pr. 20.09.09 hadde bydelen 2165 plasser.

Til hovedopptaket i mars hadde bydelen 692 søknader fordelt på 507 barn under 3 år og 185 barn over 3 år. I tillegg kom 81 søknader om plass til barn under 1 år. 661 barn ble tildelt plass. Ved årets hovedopptak kunne bydelen tilby barnehageplass til alle søkere som fylte ett år før 01.09.08 i henhold til reglene for rett til barnehageplass. Per 20. september var det 369 barn på søkerliste uten annet tilbud. Av disse var 19 barn over 3 år.

Prognosen for antall barn i bydelen viser en jevn økning frem mot 2011. I 2009 er det etablert 209 nye plasser (noen av disse er midlertidige for fremtidige permanente prosjekter). De nye plassene er i hovedsak etablert i følgende barnehager: Dynekilen, Rodeløkka, Sinsen, Grünerhagen og nyåpnede Hasle barnehage. Alle plassene er i kommunal regi. I januar 2010 åpner Sophies Hage barnehage med 19 avdelinger. Bydelen har utnyttet eksisterende barnehager maksimalt i forhold til areal.

Det er etablert samarbeidsavtaler mellom den enkelte barnehage og barneverntjenesten. Videre er det jevnlig samarbeidsmøter barnehagene i mellom og med de øvrige tjenestene i Oppvekstavdelingen. Bydelen har etablert en egen tverrfaglig rådgivningsgruppe der ansatte kan drøfte bekymringsaker. Fagsenter for barn og unge tilbyr veiledning av ansatte.

I forbindelse med etablering av nye barnehageplasser har bydelen slitt med å rekruttere førskolelærere. For barnehageåret 2009/2010 er det innvilget 68 dispensasjoner fra førskolelærerkravet. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som jobber konkret med strategier og tiltak for rekruttering av førskolelærere. I løpet av året har ansatte drevet rekruttering på utdanningssteder både i Oslo og i Karlstad. Videre tilbys alle førskolelærere en studieuke i året til egenutvikling knyttet opp mot den enkelte barnehages innsatsområder. Bydelen har 12 studenter på arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning i regi av Høgskolen i Oslo. Det første kullet vil være ferdig utdannet høsten 2011. Bydelens førskolelærere fikk i 2008 et godt lønnsoppgjør som forhåpentligvis vil bidra til å påvirke rekrutteringen til fremtidige stillinger.

Som et ledd i arbeidet med å sikre god overgang mellom barnehage og skole gjennomføres en kursrekke for ansatte i barnehager der skolene er invitert til å delta.

Det er et redusert behov for parktilbud. 8 av 30 plasser var besatt pr. 01.11.09.

Fagsenter for barn og unge (FSBU), avd. Pedagogisk team tildeler støtteressurser for funksjonshemmede barn i kommunale og private barnehager samt tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder. Per 01.11.09 var det 64 barn med spesielle behov som hadde utløst ressurser i 2009 etter både barnehageloven og Opplæringsloven. Det er kjøpt 2 plasser i byomfattende spesialbarnehager.

I tillegg utfører avdelingen observasjonsoppdrag, foreldresamtaler/veiledning, opplæring/kompetanseutvikling og veiledning av personalet i barnehager og på helsestasjonene som en del av det forebyggende arbeidet. FSBU, avd. Pedagogisk team har ansvar for å fatte vedtak om og utføre spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn etter Opplæringsloven.

Det er opprettet drøftingsteam i samarbeid med Pedagogisk- Psykologisk Tjeneste (PPT) hvor bydelens tjenester kan drøfte bekymringer knyttet til førskolebarns utvikling.

FSBU har koordineringsansvar for ansvarsgrupper for barn fra 0 – 18 år, og er også en ressurstjeneste for bydelens ansatte som i sitt arbeid møter psykisk syke barn eller barn med psykisk syke foreldre. Fagsentret har koordinert 66 ansvarsgrupper for barn 0-18 år, og har utarbeidet individuelle planer. FSBU har veiledningsgrupper for bydelens førskolelærere og bydelens studenter ved Arbeidsbasert førskolelærerutdanning (ABF) i samarbeid med Høgskolen i Oslo og er fagansvarlig for lærlingordningen; barne- og ungdomsfaget i videregående skole. FSBU har ansvar for faglig oppfølging av fagledergruppa.

5.5 Utfordringer barnehager

- Sterk befolkningsøkning i aldersgruppen 0-5 år.
- Mange små barn i barnehagene påvirker organisering av tilbudet.
- Høy grad av mobilitet og turnover i forhold til barnegruppa.
- Full barnehagedekning slik at alle som ønsker det får tilbud om barnehageplass, utover de med lovfestet rett.
- Realisere planlagte utbyggingsprosjekter.
- Tilrettelegging av tilbud innenfor gjeldende rammer etter hvert som antall barnehageplasser og antall barn med sammensatte behov øker.
- Mange ufaglærte, også i fagstillinger.
- Rekruttere kvalifisert personale i forbindelse med opprettelse av nye plasser.
- Beholde kvalifiserte førskolelærere i bydelen.
- Veiledning av nyutdannede førskolelærere og ansatte med dispensasjoner.
- Tilrettelegge for kompetanseutvikling i det daglige arbeidet og videreutvikle barnehagen som læringsarena.
- Skaffe mulig ekstern finansiering av prosjekter.
- Redusere sykefraværet.
- Samhandle med Omsorgsbygg KF når det gjelder vedlikehold og fysisk utforming.
- Videreutvikle samarbeidet med helsestasjonene for barn vi er bekymret for.
- Samordne tiltak etter Barnehageloven og Opplæringsloven.
- Utvikle enda bedre samarbeid mellom barnehage, FSBU og PP-tjenesten knyttet til spesialpedagogisk hjelp.
- Vurdere- og prioritere ekstraressursene slik at det blir enda bedre ressursutnyttelse til barns beste.
- Kjøp og salg av tjenester på tvers av bydelene i forbindelse med vedtak og spesialpedagogisk hjelp.
- Samarbeid knyttet til overgang fra barnehage til skole.
- Miljøfyrtårnsertifisering.

5.6 Aktivitetsplan barnehager

- Videreutvikle barnehagens pedagogiske innhold og kvalitet, gjennom utvikling av barnehagen som læringsarena, implementering av rammeplanen og Stortingsmelding nr. 41.
- Realisere barnehageplanen ved etablering av 462 nye barnehageplasser i 2010 (regnet i storebarnsekvivalenter).
- Aktiv og målrettet rekruttering av førskolelærere.
- Kompetanseutvikling i samarbeid med HiO.
- Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning.
- Utdanning av ICDP- veiledere (foreldreveiledningsprogram) i regi av KS- prosjektet.
- Veiledning av ufaglærte/pedagogiske ledere med dispensasjon og nyansatte førskolelærere.
- Tiltak knyttet til handlingsplan for likestilling.
- Tilpasse tilbudet til barn med spesielle behov slik at nødvendige tiltak etter Barnehageloven og/eller Opplæringsloven kan gjennomføres.
- Fortsette arbeidet med miljøsertifisering av barnehagene.
- Utarbeide felles HMS rutiner der dette er relevant.
- Evaluere og videreutvikle organisasjonen.

- Videreføre og utvikle tilbudet "Språkstigen" i samarbeid med sosialsenteret, barnvernet og stiftelsen Betanien.
- Legge til rette for god overgang mellom barnehage og skole gjennom tett dialog med den enkelte skole og felles planlegging av overgangsaktiviteter.
- Redusere sykefraværet gjennom aktivt nærvarsarbeid.
- Jobbe aktivt for ekstern finansiering av utviklingsprosjekter.
- Utvikle felles pedagogisk plattform for de kommunale barnehagene med årshjul.
- Styrke tverrfaglig samarbeid og tidlig intervensjon i forhold til barn i risikozonen.
- Styrke samarbeidet mellom barnehagene og de øvrige tjenestene overfor barn.
- Effektiviseringstiltak barnehage
- Beregnet oppholdsbetaling med tilnærmet 100 % belegg.
- Kapasiteten i eksisterende barnehager utnyttes maksimalt til enhver tid
- Barneparken i Sofienbergparken, Friluftsavdelingen Frisk Bris og kortidstilbudet til Quo Vadis? gjennomgås med tanke på drift tilpasset eksisterende behov

5.7 Mål og nøkkeltall barnehager

	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009*	Måltall 2010**
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	86%	77, 5%	85,4%	93, 7%

* regnet ut fra innbyggere 1- 5 år pr 010109

**Måltall laget på bakgrunn av innbyggere 1- 5 år pr 010109

	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Andel barn 1-2 år med barnehageplass	*	69,4%	*	83%
Andel barn 3-5 år med barnehageplass	*	84,4%	*	93%

Bydelen har tidligere ikke operert med måltall over og under tre år

Nøkkeltall for: Funksjonsområde 2A – Barnehager	Resultat Oslo 2006	Resultat Oslo 2007	Resultat Oslo 2008	Bydelen 2006	Bydelen 2007	Bydelen 2008	Kildegrunnlag
Barn 1-2 år med barnehageplass i bydelen*	9 733	10 731	11 586	663	722	893	Kostra-bydel nivå 3
Barn 3-5 år med barnehageplass i bydelen*	17 472	18 492	19 292	938	982	1 042	Kostra-bydel nivå 3
Andel ansatte i kommunale barnehager med dispensasjon fra kravet om førkolelærerutdanning	18,5 %	23,1 %	27,8 %	16,4 %	29,8 %	32,9 %	Kostra-bydel nivå 3
Herav med annen pedagogisk utdanning	41,5 %	37,5 %	26,0 %	47,4 %	35,1 %	26,0 %	Kostra-bydel nivå 3
Andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter som går i barnehage, i forhold til innvandrerbarn 0-5 år.	44,2 %	48,4 %	51,2 %	42,2 %	41,8 %	45,8 %	Kostra-bydel nivå 2
Antall timer direkte hjelp pr. uke til førskolebarn etter opplæringsloven § 5-7	-	-	10 357	-	-	472	Bydelsstatistikken
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage**	123 790	119 752	130 939	129 000	130 000	132 000	Kostra/UKE

* Angir barn med barnehageplass i bydelen, uansett bostedsbydel

**Inkludert art 380 (husleie til kommunale foretak). Resultat Oslo er et veid gjennomsnitt av bydelene. Indikatoren avviker derfor fra KOSTRA.

5.8 Effektiviseringstiltak barnehager

- Beregnet oppholdsbetaling med tilnærmet 100 % belegg.
- Budsjettert med fullt belegg i barneparken
- Kapasiteten i eksisterende barnehager utnyttes til enhver tid maksimalt
- Effektivitetskutt på 1 % på drift og 1 % på netto budsjett videreføres fra budsjett 2009.
- Kostøret for mat er ikke indeksjustert

5.9 Merknader til driftsbudsjettet barnehager

- Oppholdsbetaling er beregnet ut fra gjennomsnittlig betaling i den enkelte barnehage pr. oktober 2009 *10,9 måneders oppholdsbetaling for alle barnehageplassene
- Forventet sykelønnsgevinst for 2010 kr 1 628 000 (inkl. 100' på pedagogisk tema og funk 211) videreføres fra 2009.
- Kostøret for mat i barnehager er for 2010 satt til kr 160 pr. barn pr. mnd. i 11 måneder
- Alle nye barnehager er forutsatt 100% finansiert av sentrale overføringer
- Kapasiteten i eksisterende barnehager utnyttet til enhver tid maksimalt

- Det er budsjettet med inntekter for fullt belegg i Sofienbergparken barnepark (30 barn). Tap av inntekter ved tomgang av plasser må sees i sammenheng med gjennomgangen av parktilbud, friluftsavdelingen Frisk Bris og kortidstilbudet i Jens Bjelkes gate og søkes dekket inn i forbindelse med tilpasset tilbud høsten 2010
- Det opprettes en 50% merkantil stilling ved Fagsenter for barn og unge for å sikre effektiv drift og maksimal utnyttelse av de faglige ressursene i seksjonen.

Budsjettpremisser for funksjonsområde 2A Barnehager:

- Gjennomsnittlige netto driftsutgifter pr. år pr. småbarnsplass i bhg (0-2 år): kr 62 144
- Antall småbarnsplasser i bydelens barnehager: 977
- Gjennomsnittlige netto driftsutgifter pr. år pr. storbarnsplass i bhg (3-5 år): kr 35 289
- Antall storbarnsplasser i bydelens barnehager: 1 147

* Bydelen fordeler ikke budsjettet på funksjonsområde 2A pr. småbarns- og storbarnsplass, blant annet fordi det er vanskelig å fordele budsjettet på pedagogisk team (fagsenteret) pr. småbarns- og storbarnsplass. Vi forutsetter derfor at 60 % av netto driftsutgifter på funksjonsområde 2A går til småbarnsplasser og 40 % til storbarnsplasser.

6 Funksjonsområde 2B Oppvekst

6.1 Vedtakstabeller funksjonsområde 2B Oppvekst

Oppvekst	Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift			
10 Lønn og sosiale utgifter	52 750	54 325	58 708
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	47 499	44 192	40 069
13 Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	21 059	27 522	27 666
14 Overføringsutgifter	15 813	15 385	17 689
15 Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter	137 121	141 423	144 132
16 Salgsinntekter	-1 833	-1 833	-2 661
17 Refusjoner	-5 602	-8 336	-7 438
18 Overføringsinntekter	-1 662	-1 662	-925
19 Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter	-9 097	-11 831	-11 024
Netto driftsbudsjett	128 024	129 592	133 108

Avdeling administrasjon funksjonsområde 2B	Sum
11 Kjø varer/tj som inngpr i kom. tjenesteproduksjon	2 551 044
14 Overføringer	-
Sum utgifter	2 551 044
16 Salgsinntekter	-1 500 000
17 Overføringer med krav til motytelse	-
Sum inntekter	-1 500 000
Nettoutgift	1 051 044

Avdeling oppvekst funksjonsområde 2b	Sum
10 Lønn og sosiale utgifter	58 707 690
11 Kjø varer/tj som inngpr i kom. tjenesteproduksjon	37 517 500
13 Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	27 666 288
14 Overføringer	17 689 000
Sum utgift	141 580 478
16 Salgsinntekter	-1 161 000
17 Overføringer med krav til motytelse	-7 438 000
18 Overøringer uten krav til motytelse	-925 000
Sum inntekter	-9 524 000
Nettoutgift	132 056 478

Funksjonsområde 2B: Oppvekst	Sum
Funksjon 231 Aktivitetstilbud barn og unge	
Sum driftsutgifter	14 290 070
Sum driftsinntekter	-3 053 000
Netto driftsutgifter	11 237 070
Funksjon 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	
Sum driftsutgifter	19 533 137
Sum driftsinntekter	-1 597 000
Netto driftsutgifter	17 936 137
Funksjon 244 Barneverntjeneste	
Sum driftsutgifter	24 644 650
Sum driftsinntekter	-959 000
Netto driftsutgifter	23 685 650
Funksjon 251 Barneverntiltak i familien	
Sum driftsutgifter	22 634 568
Sum driftsinntekter	-3 900 000
Netto driftsutgifter	18 734 568
Funksjon 252 Barneverntiltak utenfor familien	
Sum driftsutgifter	63 029 098
Sum driftsinntekter	-1 515 000
Netto driftsutgifter	61 514 098
Sum funksjonsområde 2B	133 107 522

6.2 Bydelens hovedmål oppvekst

Bydelen skal ha et tilbud som sikrer et godt, trygt og ressursrikt oppvekstmiljø for barn og unge.

Delmål og strategier som berører funksjonsområdet

- Bydelen skal ha et godt og variert basistilbud
  - Forebyggende og helsefremmende aktiviteter
  - Samarbeid
  - Ressurstenkning – fokus på barnas og familiens ressurser og muligheter
  - Oppsøkende arbeid
  - Lokale tiltak
  - Vitalisering av naturlige nettverk
  - Lavterskeltilbud
  - Råd og veiledning
  - For å rekruttere faglært arbeidskraft skal bydelen tilby gode lærling- og lærekandidatplasser
- Tilbudene skal være i samsvar med veksten i aldersgruppene
  - Øke kapasiteten i berørte tjenester
  - Utbygging og tilpassing
  - Aktiv og målrettet rekruttering
  - Fleksible tilbud
  - Utvide kulturskoletilbudet
  - Styrke fritidstilbudet for ungdom
- Bydelen skal ha et effektivt og godt tverrfaglig samarbeid både når det gjelder enkeltindivider og grupper av barn og unge.

- En hovedkontakt
- Koordinerte tjenester
- Styrke barnevernet og det samarbeidet det har med andre etater
- Utvikle og løpende kvalitetskontrollere "BAUT" – et samarbeid mellom barnevern og fritidssektor
- Tverrfaglige møteplasser
- Rådgivning
- God informasjonsflyt
- Legge forholdene til rette slik at barn og unge selv aktivt kan utarbeide informasjon og ha innvirkning på informasjonsflyt og kommunikasjonskanaler i bydelen spesielt på tema og områder som angår dem selv
- Barn, unge og deres familier skal ha møteplasser som gir alle muligheter for utfoldelse, opplevelser, nettverksbygging og sosial utvikling.
  - Samlokalisering av tjenester
  - Variert fritidstilbud
  - Tilgjengelig og trygge parker/grønne lunger
  - Tilrettelagte lekeplasser
  - Samarbeid med frivillige
  - Bruke kulturarrangementer til å fremme samhold, forståelse og kunnskap mellom kulturer og generasjoner
  - Stimulere til et økt tilbud for barn og unge innenfor bl.a. idrett og frivillige organisasjoner
  - Bidra til økt rekruttering og deltagelse i fritidsaktiviteter ved informasjon i offentlig tilgjengelige kanaler
  - Arbeide for at møterom kan benyttes gratis på bydelens skoler for eksempel for frivillige organisasjoner og på den måten bli viktige aktivitetshus i lokalmiljøet
  - Oppsøkende virksomhet

6.3 Ansvarsområde oppvekst

Funksjonsområde inneholder:

Fagsenter for barn og unge, avdeling helsestasjoner (Helsestasjoner 0-5 år,

Svangerskapsomsorg, Skole- og ungdomshelsetjenesten)

Fagsenter for barn og unge, avdeling Ergo-/fysioterapi

Rådgivningsgruppe for barn og unge

1 barnevernsenter

DuKanJo

Døgnkontakten

Tiltak alenemødre (Gruppetiltak barnevernsenteret)

1 fritidsklubb (Dragen)

X-ray ungdomskulturhus

Sommerklubber

Sinsen kulturhus med kulturstasjon for barn og unge

"Jentehuset" i Kjøbenhavngata

Gateteam

SaLTo

Barnevernarbeidet i bydelen er regulert av lov om barneverntjenester. Kommunen har ansvar for å gi råd og veiledning, treffe vedtak i henhold til loven, eventuelt innstille til vedtak, forberede saker for behandling i fylkesnemnda og iverksette og følge opp tiltak.

Fylkesnemnda i Oslo og Akershus for sosiale saker fatter tvangsvedtak. I hver kommune skal det være en administrasjon med en leder som har ansvar for oppgaver etter loven. Barnevernleder er delegert myndighet til å fatte vedtak i enkeltsaker. Lederen for barneverntjenesten har myndighet til å fatte hastevedtak.

Bydelsbarnevernet skal bestille institusjonsplasser og fosterhjems plasser av Barne- og familieetaten. Etatens mottaks- og konsultasjonsavdeling har ansvar for å yte bydelsbarnevernet råd og veiledning før eventuell plassering i institusjon foretas. Staten bistår også Kommuneadvokaten, på bydelens vegne, i barnevernssaker som bringes inn for domstolene.

Det helsefremmende og forebyggende arbeidet i henhold til kommunehelsetjenesteloven ivaretas av helsestasjon for barn 0-5 år, svangerskapsomsorgen, skole- og ungdomshelsetjenesten og ergo- og fysioterapitjenesten. Fysioterapitjenesten er en lovpålagt tjeneste, mens ergoterapi er en kan tjeneste. Kommunen står fritt når det gjelder valg av organisering av tjenestene.

Helsetjenestene omfatter alle barn og unge i alderen 0-20 år, foreldre og andre omsorgspersoner samt vordende foreldre. Formålet er å fremme fysisk og psykisk helse, fremme gode sosiale og miljømessige forhold og forebygge sykdommer og skader. Kommunen har et særlig ansvar ovenfor individer med spesielle behov grunnet kronisk sykdom, funksjonshemming og utsatte grupper. Tilbudet omfatter helseundersøkelser, veiledning/rådgivning, nettverkskapende arbeid, undervisning og helseopplysning.

Bydelens helsestasjonsvirksomhet omfatter både forebyggende tiltak organisert for alle barn fram til skolepliktig alder og svangerskapsomsorg for gravide kvinner. Skolehelsetjenesten skal fremme elevenes totale helse og forebygge sykdom og skade. Den skal bidra med tilrettelegging for integrering av funksjonshemmede barn. Helsestasjon for ungdom gir et gratis tilbud til ungdom i alderen 13 til 20 år.

6.4 Barnevern

6.4.1 Situasjonsbeskrivelse barnevern

I 2008 mottok tjenesten 323 meldinger mot 356 meldinger i år 2007. Pr 16/11-09 hadde tjenesten mottatt 313 meldinger. Totalt 351 var i tiltak (herav 32 over 18 år) : 238 i familien og 113 utenfor familien.

Pr 31.12.08: 324 totalt i tiltak (herav 29 over 18 år) : 224 i familien og 100 utenfor familien.
Pr 31.12.07: 272 totalt i tiltak (herav 23 over 18 år) : 172 i familien og 100 utenfor familien.

Barneverntjenesten utøver råd og veiledning innenfor barneverntjenestens saksområde til beboere og andre deler av tjenesteapparatet i bydelen. Disse oppgavene fanges ikke opp av rapporterings/statistikksystemer.

Barneverntjenesten har med utgangspunkt i "Dukanjo" etablert et eget Familieteam. Fra høsten 2008 har dette vært organisert i barneteam (0-12 år) og ungdomsteam (13-23 år) med særlig fokus på endringsarbeid rettet mot familier med sammensatte problemer. Oppgaver tilknyttet tilsyn og oppfølging av barn og unge i fosterhjem er organisert i eget fosterhjems-/omsorgsteam.

Barneverntjenesten har inngått samarbeidsavtaler og opprettet faste kontaktpersoner/kontaktmøter med skolene, barnehager, SFO, Fagsenter for barn og unge, Pedagogisk team, helsestasjonene og pp-tjenesten. Barnevernleder og nestleder møter fast i bydelens rådgivingsgruppe, som i tillegg til barneverntjenesten består av medlemmer ansatt i barne- og ungdomspsykiatri, skolehelsetjeneste, bydelsoverlege, pedagogisk team.

Døgnkontakten er reetablert som et hybel- og oppfølgingstilbud (pt 8 stk 1 roms leiligheter) for ungdom med frivillige hjelpetiltak fra barneverntjenesten og ”drop in” lavterskeltilbud for utsatt ungdom. Individuell oppfølging av både hybelboerne og andre ungdommer som oppsøker Døgnkontakten for å få personrettet råd og hjelp.

6.4.2 utfordringer barnevern

- Fortsatt fokus på tidlig intervensjon og forebyggende tiltak, samt utvikling av lokale tiltak i bydelen som er robuste nok til å unngå tiltak utenfor familien.
- Videreutvikle/bygge ut lokale tiltak i tråd med sentrale føringer på området som både ivaretar generelle forebyggende sider, blir et reelt alternativ til barneverntjenestens tiltak i egen regi og alternativ til institusjonsplasseringer.
- Overføre ungdommer i institusjon – der det er mulig – til ettervern/familiehjem, lokal og – nærmiljøbaserte tiltak.
- Utnytte bydelens samlede ressurser og tjenester rettet mot barn/unge og deres familier for best mulig kvalitativ hjelp i sitt lokalmiljø. Styrke skolen, helsestasjonen, barnehagen, barnevernet, sosialtjenesten og andre offentlige instanser til å møte foreldre med barn som utfordrer sine miljøer på en konstruktiv måte ved å se på barnets og familiens nettverk og jobbe på de arenaene som barnet og familien for øvrig befinner seg på. Barnevernet kan være en koordinerende instans i jobbingen med å skape en felles forståelse for slik å gi rett hjelp til rett tid til rett barn.
- Utvikle samlet tiltakskjede for vanskeligstilte familier for å gi hjelp til å mestre foreldrerollen.
- Det er vanskelig å forutse fremtidig omfang av alvorlig omsorgssvikt og atferdsproblematikk og derav mulig behov for institusjonsopphold. Det samme gjelder nyfødte spedbarn i omsorgssviktsrelasjoner og derav behov for institusjonsbehandling like etter fødsel og ved plasseringer (varighet m.m.) ved familiesentra/mødre hjem. Det knyttes også usikkerhet rundt omfanget av saker med trussel om tvangsgifte/æresrelatert vold, saker med vold i nære relasjoner og omfanget av saker hvor barn er offer for kjønnslemlestelse og menneskehandel. I 2008 ble to ungdommer tatt under omsorg av bydelen grunnet trusler om tvangsekteskap. En av disse er fortsatt under omsorg.
- Våren 2009 har bydelen plassert 4 ofre for menneskehandel. Dette er mødre med prostitusjonsbakgrunn, med til sammen 7 småbarn som er plassert på familiesentre. I Oslo kommune er det i 2009 totalt 10 saker / barn av mødre med innvilget refleksjonsperiode. Årskiftet 2008/09 arbeidet barneverntjenesten med tre saker som omhandlet kjønnslemlestelse. Disse sakene er svær ressurskrevende.
- Bydelens deltagelse i satsningen på prosjektet ”Unge Gjengangere” og politiets økte fokus på denne gruppen ungdommer har medført avdekking av grov kriminalitet som igjen førte til flere plasseringer på institusjon (tvang og frivillig) i 2008. Bydelen er stadig i samarbeid med politiet i fht denne ungdomsgruppen, men omfanget av plasseringer som følge av denne satsningen har ikke hatt den samme plasseringsomfang i 2009.

- Lovendringer med virkning fra 01.07.09 i fht ettervern – frivillige hjelpetiltak til ungdom etter fylte 18 år, vil kunne gi merkbare utslag i fht antall brukere i aldersgruppen 18-23 år.

6.4.3 Aktivitetsplan barnevern

- Etablere nye rutiner i undersøkelsesfasen, ved aktivt å benytte oppstartsmøter og nettverksmøter som metode for samordning og samarbeid.
- Fortsette arbeidet med å søke avdekket omsorgssvikt, atferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.
- Arbeide med å effektivisere driften av-, og kostnadsbevisstheten rundt igangsetting av tiltak fortsetter.
- Videreutvikle iverksatte lokal – og nærmiljøbaserte tiltak; bo og oppfølgingstiltak for ungdom gjennom Døgnkontakten og tett samarbeid med Grünerløkka Familiesenter (Betanien) sammen med sosialtjenesten og Fagsenter for barn og unge.
- Fortsette BAUT som forpliktende samarbeid mellom barnevernet og bydelens fritidsvirksomheter.
- Utvide målgruppen i samarbeidet med BAUT i forhold til i større grad å fokusere på ungdom i risikozonen for å utvikle rus- og voldsproblematikk.
- Utvikle gode samarbeidsrutiner med Gateteamet for å fange opp barn og unge i risikozonen.
- Videreføre og utvikle Familieråd som metode.
- Videreføre arbeidet med internkontroll for barnevernvirksomheten.
- Samarbeide med de ”indre” bydelene (St. Hanshaugen, Gamle Oslo og Sagene) med tanke på utvikling av gode lokale tiltak. Fortsatt deltagelse i Effektiviseringsnettverk i regi av Helse- og velferdsetaten (HEV) sammen med nevnte bydeler, og bydel Øststjø.
- Fokusere på barn med foreldre med psykiske lidelser og rusmiddelmissbruk.
- Prosjektsamarbeid med sosialsenteret knyttet til fattigdom og barnefamilier.
- Bedre informasjonen og kunnskap om barnevern i tjenesteapparatet og befolkningen.
- Øke fokus på bolig og bomiljø.
- Delta aktivt i SaLTo arbeidet. Delta aktivt i tiltaket Unge Gjengangere.
- Delta aktivt i bydelens Oppvekstforum.
- Barnevernleder er Oslo kommunens representant i TOT team (Tverrfaglig operativt team; et tiltak i regjeringens handlingsplan mot prostitusjon).
- Enkelte ansatte er med i pilotutdanning i regi av Helse- og velferdsetaten/ Diakonhjemmets høyskole, brukervedvirkning og etisk dømmekraft i barneverntjenestens arbeid.
- Deltagelse i tre prosjekter:
  - ”Snakk med oss” et prosjekt i samarbeid med HiO hvor fokus er barn i aldersgruppen 6-12 år og deres brukervedvirkning egen barnevernssak.
  - ”Akuttplasseringer i barneverntjenesten” et prosjekt i samarbeid med UiO som søker å kartlegge barnas egen erfaringer i fht akuttplasseringer.
  - ”Sammen for barn og unge”, et samarbeids prosjekt med bydelens øvrige tjenesteapparat som driftes av FSBU, og er i regi av KS og BLD. Her er målet utvikling av gode samordnede tjenester innad i bydelen.
- Sikre optimale arbeids- og samarbeidsforhold i Oppveksthuset i Mailundveien 23; samlokaliserte barne-, og ungdoms tjenester.

6.4.4 Måltall og nøkkeltall barnevern

	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 måneder	100%	87%	100%	100%
Andel avsluttede undersøkelser innen 6 måneder	100%	100%	100%	100%
Antall gjennomførte tilsynsbesøk per fosterbarn under 18 år hvor Oslo har plasseringsansvaret	4	3,18	4	4
Antall gjennomførte tilsynsbesøk per fosterbarn under 18 år hvor Oslo har tilsynsansvaret	4	4	4	4
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk per fosterbarn	4	3,95	4	4

I hht. lov og forskrifter kan krav om 4 tilsynsbesøk og oppfølgingsbesøk reduseres til 2 der hvor barnet har fylt 15 år og bor i stabile forhold.

6.4.5 Effektiviseringstiltak barnevern

- Opprette en fagkoordinatorstilling i 100% for gjennomføring og drifting av oppstartsmøter og nettverksmøter som metode i starten av en undersøkelse
- Optimalisere bruken av fagkonsulent stilling opprettet i 2009, i fht vold i nære relasjoner
- Tilbud om bolig til familier bosatt i mødrehjem.
- Videreføring og videreutvikling av BAUT
- Styrke samarbeidet med bydelens øvrige tjenester
- Døgnkontakten finansieres innenfor tiltak for barn utenfor familie.

6.4.6 Merknader til driftsbudsjettet barnevern

- Forventet sykelønnsgevinst for 2010 er kr. 200.000,- .
- Budsjettet er redusert med 5,5 mill ift aktivitetsnivået i 2009.
- Det opprettes ett årsverk med 10 mnd. virkning for å imøtekomme det økte presset på tjenesten i forbindelse med den årvisse vekst i antall saker de siste årene for å sikre bedre saksbehandling.
- Det er budsjettet med et effektiviseringskutt på 1% av driftsbudsjettet på barnevern felles, tiltak i og utenfor familien. I tillegg 1% effektiviseringskutt på netto budsjett barnevern felles.

I budsjettet er følgende lagt til grunn:

- Budsjettpremisser for kostra-funksjon 251 – Barneverntiltak i familien
  - Antall barn med tiltak i familien: totalt 325
  - Brutto årlige driftsutgifter pr barn i opprinnelig familie: kr 69 645
- Budsjettpremisser for kostra-funksjon 252 – Barneverntiltak utenfor familien
  - Antall barn med tiltak utenfor familien: 140
  - Brutto årlige driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie: kr 437 343
  - Antall oppholdsdøgn i institusjon i løpet av året (ikke mødrehjem og kun til barn under 18 år): 6 020
  - Gjennomsnittlig pris per oppholdsdøgn (kun artene 12292 og 13795): kr 5 186.

6.5 Nøkkeltall oppvekst

Nøkkeltall i bydelsbudsjett for FO2B Oppvekst	Oslo 2006	Oslo 2007	Oslo 2008	bydelen 2006	bydelen 2007	bydelen 2008	Kildegrunnlag
Barnevernet							
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år - barneverntjenesten	8 290	9 138	9 435	14 847	15 424	16 999	Kostra-bydel nivå 2
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	4,0	4,2	4	6,4	6,9	6,8	Kostra-bydel nivå 2
Antall barn i tiltak i familien i løpet av året	3 006	3 269	3 464	234	258	283	Kostra-bydel nivå 3
Antall barn i tiltak utenfor familien i løpet av året	1 348	1 420	1 488	120	134	129	Kostra-bydel nivå 3
Antall barn i tiltak i familien pr 31.12	2 322	2 441	2 576	186	172	224	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-A1
Antall barn i tiltak utenfor familien pr 31.12	1 074	1 102	1 110	96	100	100	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-A1
Netto driftsutgifter (f. 244, 251 og 252) pr barn i barnevernet	149 665	153 931	155 107	161 711	158 140	179 579	Kostra-bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn (f. 244)	32 015	33 234	35 206	32 851	33 000	32 845	Kostra-bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn i opprinnelig familie (f. 251)	47 839	46 938	47 501	62 667	58 733	65 369	Kostra-bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie (f. 252)	440 105	462 701	475 895	433 833	428 231	515 380	Kostra-bydel nivå 2
Andel barn med tiltak i familien av alle barn i tiltak i løpet av året	69,3	69,7	70	66,1	65,6	68,7	Kostra-bydel nivå 3 - beregn.
Antall oppholdsdøgn i barnevernsinstitusjoner*	86 146	96 112	94 225	Mangler	6 856	7 625	Årsstatistikk Tabell 2-4-2-B1
Gjennomsnittlig oppholdsdøgn pr barn i barnevernsinstitusjon	191	186	182	Mangler	129	212	Årsstatistikk Tabell 2-4-2-B1
Andel barn med hjelpetiltak som har gyldig tiltaksplan per 31.12.	Ikke målt	83,2 %	84,9 %	Ikke målt	100,0 %	100,0 %	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-B
Antall ubehandlede undersøkelser per 31.12	748	811	888	62	65	46	Årsstatistikk Tabell 2-3-A
Helsestasjon- og skolehelsetjeneste							
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelse pr innbygger 0-17 år (f. 232)	1 696	1 814	1 939	1 796	2 189	2 421	Kostra-bydel nivå 3 - beregn.
Årsverk i alt pr 10 000 innbyggere 0-17 år (f. 232)**	30,7	31,5	31,9	34,3	36,8	44,3	Kostra-bydel nivå 3
Tilbud til barn og unge							
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge pr innbygger 0-17 år***	1 657	1 645	1 658	1 889	1 674	1 851	Kostra-bydel nivå 3

Nøkkeltallene over for Oslo = bydelene totalt

- * Begrenset til de typer institusjoner som er omfattet av forskrift om godkjenning. Årsstatistikk for 2005/2006 er korrigert
- ** Teller/nevner på Kostra bydel - nivå 3 Kommunehelsetjeneste og Behovsprofil . Antall årsverk per år/innbyggere 0-17 år per 1.1. året etter (for eksempel antall årsverk 2006/innbyggere 1.1.2007)
- ** Teller/nevner på Kostra bydel - nivå 3 Kultur og Behovsprofil .Antall årsverk per år/innbyggere 0-17 år per 1.1.året etter

6.6 Fritidstilbud

6.6.1 Situasjonsbeskrivelse fritidstilbud

Bydelen har 4 barneskoler, Hasle, Sinsen, Lakkegata, Grünerløkka og en ungdomsskole, Sinsen, mens et flertall av bydelens ungdommer fordeler seg på ungdomsskoler utenfor bydelen. Bydelen har 3 videregående skoler, Foss, Elvebakken og Sofienberg tekniske fagskole med elever fra hele Oslo. På dette alderstrinnet har bydelen et forpliktende samarbeid med oppfølgingstjenesten for de elever som faller ut av, eller har problemer med, fullføring av videregående opplæring.

I tillegg til skolenes økte innsats for å hjelpe elever til best mulig resultat viser det seg nødvendig å supplere på forskjellig måter med ferdighetsutvikling for bydelens barn og unge.

Sinsen kulturhus har i løpet av høsten 2009 etablert et varm lunsj tilbud til ungdomsskole elevene på Sinsen skole. Tilbudet er gratis og har om lag 60 faste brukere. Tilbudet er delvis finansiert av eksterne prosjektmidler i tillegg til samarbeid med NAV, Friomsorgen og VOKT.

I 2011 kommer det ny ungdomsskole på Frydenberg med kapasitet til 600 elever og Sinsen skole omgjøres til ren barneskole (1-7). Dette skaper behov for dreining i tilbudet på Sinsen kulturhus som har stort fokus mot ungdomsskolen på Sinsen.

Det er etablert egen ungdomsstyrt nettavisgruppe på ”Dragen” som legger ut oppdatert informasjon på bydelens hjemmeside.

Fritids- og ungdomstiltakene er åpne for alle barn og unge i bydelen, og er ment å være fellesarenaer og møteplasser der barn og ungdom uansett bakgrunn og interesser skal kunne samhandle på en likeverdig måte. Det er derfor viktig med et mangfold av forskjellige tilbud.

Bydelen har følgende kommunale tilbud:

Virksomhet	Aktivitet	Besøk/brukere
Dragen Juniorklubb ”Slurpen”	Aktiviteter 5-6 dager i uken Alder 8-14 år (muligheter for barn og ungdom i annen alder)	350 besøk pr. uke
Sinsen kulturstasjon	Drives i samarbeid med Oslo kommunale musikk- og kulturskole	30 band/200 elever
Etter skoletid/ Lunsj prosjekt Sinsen kulturhus	5 dager i uken kl.11.15-17.00	400 besøk pr. uke/ 80-100 brukere
Sinsen ungdomsklubb	Ungdomstilbud, to kveld pr. uke (klubbkvelder, konserter og arrangementer, dans, Dj og studio grupper)	70 besøk pr. uke (ca. 200 brukere)

Sinsen juniorklubb	En kveld pr. uke	50 besøk pr- uke (100 brukere)
Jentehuset	Jentegruppe etter ”sisterhood” modellen, 13-20 år. Samarbeid med Bydel Sagene.	20-30 deltakere
Idrett og utfordringer	En dag i uken med base på Sinsen Kulturhus	20 deltakere
X-Ray ungdomskulturhus	Selvdrevet ungdomshus hvor bydelen har driftsansvar for bygg og koordinering gjennom en styrer samt konsulent med fagkompetanse inne multimedia, musikk etc. Internettcafe Juniorklubbtilbud i tilknytning til internettkafeen og dansekurs Huset er Døgnåpent 7 dager i uka.	750-800 besøk i uken
Sommerklubb/kafé	Sommerklubb for elever i barneskolen på Dragen og Sinsen kulturhus. Intensiv sjøleirskole i Stavern og på Husebergøya i indre oslofjord. Sommerkafe på X-Ray med utflukter samt sjøleir	400 brukere 150 brukere 450 brukere
BAUT / Individuell oppfølging	Ungdommer med sammensatte problemer (eks. psykiatri)	35-45 brukere
Gateteam	Oppsøkende tjeneste, samarbeidsprosjekter med skolene og de øvrige fritidstjenestene.	

SaLTo (Sammen lager vi et trygt Oslo) er samarbeidsmodellen til Oslo kommune og Oslo politidistrikt. SaLTo har som hovedmålsetting å redusere kriminalitet og rusmisbruk blant barn og unge i alderen 12 til 23 år. SaLTo-modellen skal samordne instanser og tjenester, initiere og koordinere tiltak og bidra til kunnskapsutvikling og informasjonsflyt. I bydel Grünerløkka organiseres arbeidet gjennom en regional styringsgruppe, en koordineringsgruppe og innsatsteam for barn og ungdom. I tillegg til skolene og politiet deltar barnevernet, sosialtjenesten, Gateteamet, helsetjenesten og fritidssektor i bydelens SaLTo-nettverk.

Bydelen etablerte i august et gateteam (GT) med tre personer som et prosjekt over 1,5 år finansiert gjennom særskilt tildeling.

GT har 4 hovedsatsninger:

- skole
- felting/oppsøkende arbeid
- individuell oppfølging
- samarbeid med andre relevante instanser

GT har etablert samarbeid med Hersleb-, Sofienberg-, og Lakkegata skole med tilstedeværelse 1-2 dager i uken. Samarbeidet omhandler tilstedeværelse i friminutter, samarbeid med lærere og prosjekter knyttet til særskilte elevgrupper man er bekymret for.

GT jobber to kvelder i uken og patruljerer ulike steder i bydelen. I tillegg observerer teamet tilstøtende områder for å se eventuelle bevegelser av ungdom. Det er så langt identifisert aktuelle samlingssteder og ca 15-20 ungdommer er så langt i kontakt med teamet på ulike måter.

GT har gitt individuell oppfølging til rundt 15 personer frem til nå. Dette har for eksempel vært: bistå ungdommer å søke ungdoms- og videregående skole, hjelp til å skrive jobbsøknader, kartleggingssamtaler med ungdom som er svært risikoutsatt og oppfølging som vekking om morgenen.

GT er faste deltagere på innsatsteam for ungdom og har god kontakt med barnevern, skoler og kultur og fritid i bydelene. GT har deltatt i ansvarsgrupper hos barnevernet og igangsatt et forbyggende prosjekt i samarbeid med Dragen.

Samarbeid og tiltak i regi av frivillige organisasjoner:

I Lakkegata skoles område har bydelen ansvar for Slurpen som all-aktivitetshus. Daglig drift utøves av Centrum Idrettsforening. I tillegg til Dragen juniorklubb er det idrettsaktiviteter, barneteater, korpsvirksomhet og teaterskole for ungdom der. Lokalene leies også ut til private formål, og brukes som møte- og kurslokaler av bydelen på dagtid. Dragen juniorklubb samarbeider med Fokus bordtennisklubb om utvikling av nye talenter.

6.6.2 utfordringer fritidstilbud

- Etter skoletid/lunsjtilbudet på Sinsen er delvis drevet uten lønns og driftsmidler fra bydelen, men kun ved hjelp av sivilarbeidere og ungdommer i arbeidspraksis etc. Ordningen krever mye veiledningsarbeid og koordinering fra ansatte på kulturhuset og det må utvikles modeller slik at tilgangen på midlertidig arbeidskraft blir stabil.
- Få oversikt over den nye befolkningsmassen som har flyttet inn i Lørenbyen.
- Utvikle samarbeidet med Oslo musikk- og kulturskole slik at ordningen blir et helhetlig og inkluderende tilbud til bydelens barn og ungdom.
- Sterk innflytning kan føre til kulturkonflikter i forbindelse med at nye barne- og ungdomsgrupper skal finne seg til rette i nytt nærmiljø.
- utfordringer knyttet til miljøet langs Akerselva.
- Tettere samarbeid med andre (barnevern/politi) i arbeidet med de utsatte barna og ungdommene.
- utvikle gode rutiner for samarbeid med gateteamet.
- Dragen ønsker å utvikle leksehjelp til også å omfatte et samarbeid med Forskerfabrikken på Universitetet for stimulere til økt kunnskap, nysgjerrighet og lyst til å lære mer.

Gateteamet:

- Håndtering av henvendelser om tilstedeværelse fra de andre skolene som har elever fra bydelen.
- Videreutvikling av feltarbeidet og mer tilstedeværelse.
- Bruk av teamets lokaler som dropp-inn sted for ungdom.
- Etablere tetter kontakt med ungdommer som bl.a. er registrert som ”unge gjengangere”.

6.6.3 Aktivitetsplan fritidstilbud

- Opprettholde eksisterende tilbud.
- Sommerklubb.
- Svømmeopplæring.
- Leksehjelp.
- Klatring i samarbeid med Kolsås Klatreklubb.
- Ungdomskulturarrangementer (arena for bydelens unge talenter): Lørdagsarrangementer, Sommersplash, Kulturmønstring (UKM), Rockearrangementer, konserter.
- Utvikle og utvide leksehjelpsarbeidet på Dragen .
- Turgruppe som samarbeid mellom Sinsen kulturhus og Dragen.
- Internasjonalt arbeid støttet av Ung i Europa.
- Volontører (sender og mottar).
- Prioritere det kriminalforbyggende arbeid gjennom deltakelse i SaLTo.
- Videreføre BAUT som et forpliktende samarbeid med barneverntjenesten.
- Videreutvikle ”jentehuset” i samarbeid med barnevern, Gateteam, helsestasjon, nærliggende skoler og bydelen.
- Delta aktivt i bydelens Oppvekstforum.
- Videreutvikle samarbeidet med de frivillige ungdomsorganisasjonene som driver aktivt kulturarbeid. (Forente Minoriteter, Rockeringen etc.).

SALTO:

- Sikre trygge skoler.
- Tett og målrettet oppfølging av unge lovbrytere.
- Forebygging, beredskap og oppfølging av konflikter og vold.
- Målrettet forebygging mot utvalgte arenaer og målgrupper.
- Utvikle gode modeller for arbeidet ovenfor målgruppen 18-23.
- Informasjon, kunnskapsutvikling og kunnskapsoverføring.

6.6.4 Effektiviseringstiltak fritidstilbud

- Det søkes aktivt om eksterne midler til prosjekter for å utvide tilbudet og for drift av eksisterende aktivitet

6.6.5 Merknader til driftsbudsjettet fritidstilbud.

- Det er avsatt kr. 400.000,- til frivillighetsmidler.
- Gateteamet driftes med sentrale midler.

6.7 Helsetjenester for barn og unge

6.7.1 Situasjonsbeskrivelse helsetjenester barn og unge

Skolehelsetjenesten gir tilbud til 4 barneskoler, 1 ungdomsskole og 3 videregående skoler. I tillegg gis det fysioterapitjenester for gjestebarn ved M-klassen på Hasle skole. Tjenesten har etablert et godt samarbeid med en fysioterapeut med kommunal avtale i 20 % og spesialister i manuellterapi og voytametoden. Ergo- og fysioterapitjenesten prioriterer småbarnsklasser når det gjelder rådgivning i forhold til fysiske aktiviteter i klasserommet, og vurdering etter individuell henvisning.

Det gis i noen grad rådgivning i forbindelse med integrering av funksjonshemmende på skolene (holdningsarbeid) og intensiv trening i forhold til hverdagsaktiviteter. Formidling av tekniske hjelpemidler prioriteres..

Fødselstallet i bydelen er økende, og det øker mer enn prognosene; i 2006 ble det født 819 barn, mens det i 2007 ble født 871 barn. Tallene fra vårt datasystem viser over 1100 fødsler i 2008, men bare 768 når vi trekker fra de som har avsluttede journaler. Pr. 17.11.09 er det født 883 barn. Dersom utviklingen fra 2008 følges ligger vi an til rundt 950 fødsler i 2009. Det er et økt press på helsetjenesten til barn og unge generelt, og ergo- fysioterapitjenesten spesielt for andelen barn 0-2 år, samt funksjonshemmende barn. I 2008 har bydelen prioritert små barn med utsatt helserisiko og barn med nedsatt funksjonsevne samt forebyggende tiltak for spedbarn.

Per 15.11. 2009 har ergo-/fysioterapitjenesten for barn betjent til sammen 280 individuelle henvisninger og 252 gruppeaktiviteter. 85 barn med behov for oppfølging på grunn av kronisk sykdom/ funksjonshemming. Dette er en dobling siden 2006. De mest vanlige henvisningsgrunn til tjenesten er: barn og unge med kronisk sykdom og/eller funksjonshemming, henvisninger til utredning av motorikken, barn med ortopediske skader påført under fødselen eller medfødte (fot og nakke skader), fortidligfødte, barn og unge med høy vekt og adferd vansker.

Tjenesten har arbeidet forebyggende med helsestasjoner 0-5 år ifht barn med nakke og fotfeilstillinger gjennom barselsgrupper. Registrering av henvisninger viser at det er økende antall barn og unge med nedsatt funksjon og/eller kronisk sykdom, samt barn og unge med psykososiale vansker.

Helsesøstere har deltatt aktivt i vaksineringsen i forbindelse med Influenza A.

6.7.2 utfordringer helsetjenester barn og unge

- Dimensjonere ressursene slik at bydelen kan gi et tilfredsstillende basistilbud til barn og unge etter hvert som barnetallene øker.
- Gi et godt forebyggende og helsefremmende tilbud for å bidra til at barn og unge unngår å utvikle livsstilssykdommer, belastningslidelser og opprettholder en god mental helse.
- Vurdere og prioritere ressurser til fordeling mellom småbarn, skolebarn og unge.
- Arbeide forebyggende og helsefremmende innenfor stramme økonomiske rammer.
- Videreføre samlivskurset "Godt Samliv" innenfor eksisterende rammer.

- Bidra til å legge forholdene til rette for integrering av funksjonshemmende og kronisk syke barn i ulike samhandlingsarenaer.
- Etablere gruppetilbud tilpasset barn med spesielle behov.
- Bidra til at funksjonshemmede barn som går på skole i og utenfor bydelens grenser får et likeverdig tilbud.
- Fange opp og iverksette tiltak for barn/unge/familier i forhold til psykisk helse og rusmisbruk.
- Utvikle tjenester som er oppsøkende og som møter barn og unge på deres arenaer.

6.7.3 Aktivitetsplan helsetjenester barn og unge

- Trygge den gravide og det ufødte barnet ved å utføre svangerskapskontroll, ammeveiledning og ekstra oppfølging etter behov.
- Arbeide med å starte opp gruppetilbud til gravide.
- Utføre helsefremmende og forebyggende arbeid til barn og familier ved å prioritere hjemmebesøk til nyfødte og gi individuelle- og gruppekonsultasjoner ved helsestasjonen.
- Åpent barseltreff med ulike temaer, et samarbeid mellom helsesøstere og fysioterapeuter.
- Videreføring av gruppetilbud til kvinner med minoritetsetnisk bakgrunn i samarbeid med Grünerløkka Familiesenter.
- Skolehelsetjeneste med basisundersøkelser, vaksinasjon og gruppetilbud samt individuelle samtaler etter behov.
- Arbeide med å motivere ledelsen ved videregående skoler til å innføre VIP ("Veiledning i psykisk helse") i samarbeid med skolehelsetjenesten og BUP.
- Videreutvikle- og intensivere arbeidet med kosthold og fysisk aktivitet i barne- og ungdomsskolen.
- Ungdomshelsestasjon med åpen klinikk til ungdom 13-20 år to ganger i uken.
- Helsestasjon for lesbisk, homofil, bifil og transkjønnet ungdom er åpen en kveld i uken.
- Fange opp barn og unge i risikozonen med særlig fokus på barn/unge av psykisk syke foreldre og familievold/overgrep.
- Fange opp funksjonsavvik gjennom tverrfaglig arbeid og grupperettede aktiviteter.
- Bistå med behandlings/treningstilbud og tilrettelegging av det fysiske miljøet til funksjonshemmede og kronisk syke barn og unge.
- Videreføre arbeidet med samtalegrupper i barneskolen for barn som opplever/har opplevd samlivsbrudd/skilsmisse.
- Videreutvikle samarbeid mellom skole- og ungdomshelsetjenesten og ungdomsklubbene og gateteamet.
- Videreutvikle samarbeidet mellom barnehage og helsestasjon 0-5 år.
- Styrke samarbeidet mellom helsestasjon/skolehelsetjeneste og de andre tjenestene til barn og unge.
- Utvikle et samarbeid mellom helsestasjon 0-5 og Nanna Marie,- tidlig hjelp til gravide og spedbarnsforeldre 0-2 år.
- Oppstart av tilbud om samtale og frivillig underlivsundersøkelse av barn for å forebygge omskjæring ved 6 år, 5. og 9. trinn i skolehelsetjenesten.
- Videreutvikle tiltak for å øke oppmøte til 4-års konsultasjon for minoritetsbarn og kvalitetssikre oppfølging i etterkant.

- Videreføre samarbeidet med Familiekontoret om tilbud om ”Godt Samliv”. Vurdere muligheten for å øke tilbudet.
- Fortsette med opplæring i foreldreveiledningsprogrammet ICDP (tverrfaglig) og tilby foreldre deltagelse i slike foreldreveiledningsgrupper (med tverrfaglig ledelse).
- FSBU, avdeling Ergo- fysio skal gjennomføre et tverrfaglig prosjekt med utvikle gode tiltak for oppfølging av familier med barn med funksjonshemming.

6.7.4 Effektiviseringstiltak helsetjenester barn og unge

- Tjenesten drives svært effektivt med målrettet prioritering av ressursene.
- Redusere tiden på legekonsultasjoner ved barnekontroller og i skolehelsetjenesten fra 30 til 20 minutter

6.7.5 Merknader til driftsbudsjettet helsetjenester barn og unge

- Tjenesten videreføres på samme nivå som i 2009, men har fått styrket skolehelsetjenesten i et år med prosjektmidler på 300.000 som overføres til 2010. Det er søkt overføring av midler fra Barne- og likestillingsdepartementet for å forebygge kjønnslemlestelse til 2010.
- Det opprettes 50% fysioterapistilling for å imøtekomme behov tilknyttet økningen av anta barn med kroniske sykdommer/funksjonshemminger.

7 Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

7.1 Vedtakstabeller funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

Pleie og omsorg		Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift				
10	Lønn og sosiale utgifter	128 739	129 988	134 690
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	318 573	314 757	246 694
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	82 753	81 921	88 195
14	Overføringsutgifter	1 062	970	1 588
15	Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter		531 127	527 636	471 166
16	Salgsinntekter	-51 208	-50 328	-51 818
17	Refusjoner	-90 145	-110 451	-37 058
18	Overføringsinntekter	-22 848	-2 465	-450
19	Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter		-164 201	-163 244	-89 325
Netto driftsbudsjett		366 926	364 392	381 841

Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg		Sum
Funksjon 234 Aktivisering og støttetj. for eldre og funksjonshemmede		
Sum driftsutgifter		30 779 349
Sum driftsinntekter		-6 296 986
Netto driftsutgifter		24 482 363
Funksjon 253 Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i institusjon		
Sum driftsutgifter		248 341 604
Sum driftsinntekter		-47 743 000
Netto driftsutgifter		200 598 604
Funksjon 254 Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp i hjemmet		
Sum driftsutgifter		167 646 848
Sum driftsinntekter		-21 785 230
Netto driftsutgifter		145 861 618
Funksjon 261 Institusjonslokaler		
Sum driftsutgifter		14 554 000
Sum driftsinntekter		-13 500 000
Netto driftsutgifter		1 054 000
Funksjon 733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede		
Sum driftsutgifter		9 844 644
Sum driftsinntekter		-
Netto driftsutgifter		9 844 644
Sum funksjonsområde 3		381 841 229

Avdeling administrasjon funksjonsområde 3	Sum
11 Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	7 656 000
13 Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	-1 303 000
14 Overføringer	-
Sum utgift	6 353 000
16 Salgsinntekter	-500 000
17 Overføringer med krav til motytelse	-
Sum inntekt	-500 000
Nettoutgift	6 853 000

Avdeling helse og sosial funksjonsområde 3	Sum
10 Lønn og sosiale utgifter	134 689 533
11 Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	239 037 849
13 Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	89 498 000
14 Overføringer	1 588 064
Sum utgift	464 813 446
16 Salgsinntekter	-51 317 560
17 Overføringer med krav til motytelse	-37 057 656
18 Overføringer uten krav til motytelse	-450 000
Sum inntekt	-88 825 216
Nettoutgift	375 988 230

7.2 Hovedmål pleie og omsorg

Hovedmål:

- Bydelens eldre skal ha et differensiert tjenestetilbud, og oppleve trygghet og verdighet selv om tilbudet endres.

Delmål og strategier som berører funksjonsområdet

Bydelens eldre skal ha god tilgang til informasjon om tjenestetilbudet.

Strategier:

- Bedre kompetanse til å gi informasjon til alle som jobber med eldre
- Lage brosjyre med informasjon og presentasjon av tilbudet til eldre
- Distribudere brosjyren til husstander med medlemmer over 67 år
- Forbedre internettsidene
- Oppsøkende sosionomtjeneste

Behovet til den enkelte skal være ivaretatt gjennom tilrettelegging av tjenesten.

Strategier:

- Nye botilbud mellom hjem og sykehjem
- Videreutvikle samarbeidsordninger mellom kommunen og helseforetakene slik at syke pasienter i større grad kan behandles på sykehjemmet eller i hjemmet
- Oppsøkende virksomhet i hjemmene for å forebygge funksjonssvikt
- Alle eldre skal få tilbud om gratis trygghetsalarm
- Sykehjemsplasser
- Hjemmetjenester
- Avlastningstilbud
- Legge til rette for at brukerne kan bo hjemme så lenge de ønsker

- Arbeide for at ordningen med mulighet for å søke om omsorgslønn fra kommunen gjøres godt kjent for beboere

Det skal legges vekt på forebyggende tiltak som oppsøkende tjenester og forebygging av sosial isolasjon gjennom samhandling med frivillige organisasjoner.

Strategier:

- Eldresentrene som ”flerbrukshus” slik at de blir naturlige samlingssteder for flere grupper
- Grupper ved eldresentrene som rettes spesielt inn mot eldre med begynnende svikt i funksjonsnivået.
- Samarbeide med organisasjoner for å se om det kan styrke besøkstjenester
- Gi de ansatte i sykehjem, hjemmetjenester og på eldresentrene relevant kunnskap om riktig ernæring, slik at eldre får et godt og riktig kosthold og ikke blir feilernært.

7.3 Ansvarsområde pleie og omsorg

Funksjonsområdet inneholder:

- Kjøp av sykehjems- og dagsentertjenester
- Hjemmesykepleie
- Praktisk hjelp i hjemmet
- Fysioterapi- og ergoterapitjeneste
- 3 private eldresentre, hvorav ett med sosionomtjeneste
- Trygghetsalarmer
- Boliger for eldre
- Tilrettelagte omsorgsboliger
- Institusjonstjenester for yngre funksjonshemmede
- Personlig assistent
- Omsorgslønn
- Støttekontakt, fritid og avlastning
- TT-tjeneste
- Dagsenter for fysisk funksjonshemmede

Tjenestene innen pleie og omsorg er i hovedsak regulert i henhold til sosialtjenesteloven og kommunehelsetjenesteloven.

Situasjonsbeskrivelse Pleie og omsorg 2009

I Bydel Grünerløkka er tjenester knyttet til pleie og omsorg i en vedvarende omstillingsprosess. Årsaken til dette ligger i følgende forhold:

- Antall eldre over 80 år går ned, det samme gjør bydelens andel av Oslo kommunes befolkning over 80 år. Dette medfører reduserte budsjettandeler, jfr. kriteriesystemet i Oslo. Færre eldre tilsier også at det samlede behovet for tjenester blir mindre. Det samlede volumet på tjenester til den eldre delen av befolkningen i bydelen må dermed reduseres i takt med reduksjonen i antallet eldre i bydelen.
- Vedvarende økning av personer under 67 år med omfattende omsorgsbehov, spesielt knyttet til psykiatireformen. Gruppen under 67 år utgjør pr. 2. tertial 2009 ca 44,7 % av brukerne i hjemmetjenestene. Et økende antall yngre personer har så store omsorgsbehov at ordinær hjemmetjeneste ikke er et tilstrekkelig tilbud.
- Økning i søknad om personlig assistent og omsorgslønn.

- Større fokus på brukermedvirkning i utformingen av tjenestetilbudet, eksempelvis gjennom brukervalgsordninger og økt bruk av individuell plan.
- Brukerundersøkelser.
- Oppfølging av HMS/internkontroll og rapportering av avvik. Hyppige kvalitets- og internrevisjoner.
- Tettere samarbeid mellom de ulike tjenestene i bydelen.
- Godt samarbeid med Lovisenberg Diakonale Sykehus (LDS) både i forhold til somatikk og psykiatri, men også tidligere utskrivninger og mer komplekse sykdomsbilder.
- Samarbeid med Sykehjemsetaten.

Denne utviklingen medfører løpende store krav til omstillinger i tjenesteapparatet, siden brukergrunnlaget endres. I tillegg kommer også økt fokus på og krav til kvalitet på tjenestetilbudet. Bestillerenheten har en løpende gjennomgang og oppfølging av tildelingskriterier for tjenester i samarbeid med bydelsoverlegen.

Fra 2008 til 2009 har befolkningen fra 67-80 år økt noe, mens befolkningen over 80 fortsatt reduseres. Eldre over 67 år utgjorde 5,4 % av bydelens befolkning per 01.01.2009, dette er en nedgang på 0,6 % i forhold til året før. Bydelens største utfordring innen pleie og omsorg har derfor vært å redusere aktivitetsnivået. Ved inngangen til 2010 har imidlertid bydelen fortsatt for høyt aktivitetsnivå i forhold til tildelte midler for funksjonsområdet, ut fra Byrådets budsjettforslag.

Sykehjem:

I perioden 2006-2008 reduserte bydelen antall sykehjemsplasser med 58 plasser. Ved utgangen av oktober 2009 benyttet bydelen 267 sykehjemsplasser – en reduksjon på 32 plasser hittil i 2009. Av bydelens sykehjemsplasser er 26 rehabiliterings- og kortidsplasser..

Fra januar 2007 ble ansvaret for driften av alle sykehjemmene i bydelen overført til Sykehjemsetaten. Bydelen betaler for plassene og fritt sykehjemvalg praktiseres ved tildeling av sykehjemsplass.

Pr. 01.01.2009 var 234 av bydelens sykehjemsbeboere over 80 år, dvs. at 21,5 % av befolkningen over 80 år hadde sykehjemsplass. I tillegg hadde bydelen 65 sykehjemsbeboere under 80 år. Nyeste oppdaterte befolkningstall er pr. 01.01.2009, men med den reduksjonen i antall sykehjemsplasser bydelen har hatt dette året, forventes at andelen i eldrebefolkningen med sykehjemsplass vil ha sunket ved utgangen av året.

Omsorgsboliger for eldre

Bydelen har samarbeidet med Boligbygg om å bygge om de to nederste etasjene i den tidligere trygdeboligen i Helgesensgate 58 til bemannede omsorgsboliger. Dette tilbudet åpnet juni 2009 – i første omgang med 19 boliger. Boligene er et supplement til bydelens tilbud til eldre, en bolig mellom ordinært hjem og sykehjem. Boligene har et stort fellesrom, der det bl.a. serveres mat, og det er fast heldøgnsbemanning som betyr større grad av trygghet enn i vanlig hjem.

Bydelen har søkt om godkjenning av boligene i prosjektet i Helgesensgate 58 som Omsorg +. Søknaden er fortsatt ikke avgjort.

Hjemmebaserte tjenester:

1162 brukere mottok pr. 31.08.2009 hjemmetjenester (praktisk bistand i hjemmet og/eller hjemmesykepleie).

Antall personer med vedtak om hjemmetjenester har ligget stabilt i overkant av 1100 de siste årene. Brukersammensetningen har endret seg, og en stadig større andel av brukerne er under 67 år og har ofte sammensatt problematikk. I gjennomsnitt har yngre brukere behov for mer omfattende tjenester enn de eldre. Dreiingen i brukergrunnlaget har vedvart over flere år, og dette er en løpende utfordring for hjemmetjenestene. Pr. 31.08.2009 var 44,7 % av hjemmetjenestebrukerne i bydelen under 67 år.

Noen av brukerne under 67 år kan av forskjellige grunner ikke nyttegjøre seg ordinær hjemmetjeneste, og bydelen må derfor i økende grad gå til innkjøp av dyrere tjenester som spesialtilpassede bemannede boliger (institusjonslignende).

De siste årene har det også vært en økning av barn med fysiske og/eller psykiske funksjonshemninger, og dermed omfattende behov for tjenester. Bydelen yter dette både som ordinære hjemmetjenester og også i noen tilfelle gjennom kjøp av spesielle boomsorgstilbud.

I forhold til bygjennomsnittet mottar en stor andel av bydelens befolkning over 67 år hjemmetjenester. Andelen som mottar enten hjemmetjenester eller sykehjemstjenester er sammen med andelen i bydel Sagene den høyeste i Oslo.

Brukervalg for praktisk bistand ble innført i juni 2006. Per 30.08.2009 har 32 brukere av 772 valgt private leverandører, noe som utgjør 4,1%. Gjennomsnittet for bydelene i Oslo er 20,3 %. I tillegg til de tjenestene bydelens bestillerkontor tildeler, kan brukerne kjøpe tilleggstjenester både hos bydelens utførertjeneste, og hos enkelte av de private leverandørene.

Brukervalg i hjemmesykepleien var planlagt innført i løpet av 2009. Bydel Vestre Aker har prøveordning med brukervalg for hjemmesykepleie, og bydel Grünerløkka har forberedt innføring av brukervalg gjennom å følge prosjektbeskrivelsen fra Vestre Aker så langt det har vært praktisk hensiktsmessig. Bl.a. er det innført ordning for internt kjøp av hjemmesykepleietjenester - bydelens bestillerkontor kjøper tjenestene fra hjemmesykepleien. Brukervalg i hjemmesykepleien er nå utsatt til 2011.

Bydelens hjemmetjeneste har gjennomført brukerundersøkelse, og det er svært gledelig at bydelen for tredje år på rad oppnådde beste resultat av alle bydelene i Oslo, denne gangen med 85 % brukertilfredshet. Dette er også godt over måltallet på 80 % som er satt i budsjettet.

Hjemmetjenesten har utarbeidet kompetanseplan for pleie- og omsorgstjenestene.

Grunnet behovet for reduksjon av sykehjemsplasser har bydelen hatt som intensjon i størst mulig grad å opprettholde nivået på hjemmetjenestene. I budsjettet for 2009 var det planlagt en reduksjon i bruk av hjemmetjenester, mens det faktisk har vært en liten økning, særlig av hjemmesykepleie, personlig assistent og avlastning.

Oppfølging av vanskeligstilte (se også under F 1):

En stor utfordring for bydelen er utvikling av rus- og psykiatriarbeidet. Nye handlingsplaner for arbeidet med rus og psykisk helse er i løpet av 2008/2009 vedtatt i Bydelsutvalget.

Arbeidet i forhold til denne gruppen mennesker er spredt på flere av bydelens tjenester, og bydelen fortsetter det nødvendige arbeidet med en bedre koordinering av disse tjenestene. Man unngår på den måten at mennesker med store omsorgsbehov "faller mellom stolene", samt at det i tillegg gir en mer kostnadseffektiv drift av tjenestene. Bydelens tjenesteapparat skal også for denne gruppen framstå som helhetlig og enhetlig, med utgangspunkt i den enkeltes behov. Psykiatireformen gir bydelen store utfordringer med å finne lokale tilbud overfor brukere med denne problematikk.

Bydelen drifter 72 omsorgs-/tilpassede boliger for målgruppen. Erfaringene er gode men det viser seg at enkelte ikke mestrer å bo i disse tilbudene eller de øvrige kommunale boligene. I samarbeid med Lovisenberg sektor og øvrige bydeler i sektoren (Gamle Oslo og St. Hanshaugen) har bydelen etablert nye botilbud for vanskeligstilte i Schandorffsgate og Grefsenlia. Bydelen disponerer også 3 boliger som Bydel St.Haugen eier i Collettsgate, samt 2 boliger ved Valle i Bydel Gamle Oslo.

Imidlertid er det fortsatt et stort behov for boliger til enkelte grupper. Særlig gjelder dette personer med både psykiske lidelser og rusproblemer, samt enkelte med ulike personlighetsforstyrrelser. Dette er personer som ikke fungerer i vanlige boforhold. Bydelen vurderer et nytt botilbud for denne målgruppen

Bydelen ble i 2007 tildelt ekstra midler til opplærings- og utviklingstiltak knyttet til individuell plan og arbeidet er blitt fulgt opp i 2008 og 2009.

I samarbeid med Tøyen DPS har bydelen søkt og fått midler til samordningstiltak og oppretting av ACT-team (se omtale under F 1).

Bydelen finansierer drift av lavterskeltilbud til personer med psykisk helseproblematikk på Aktivitetshuset Prindsen. Kirkens Bymisjon drifter tilbudet.

Fontenehuset har opprettet ny filial like utenfor bydelsgrensen. Dette er også et lavterskeltilbud.

Eldresentervirksomhet:

Bydelen har i 2009 gitt tilskudd til drift av Grünerløkka, Sinsen og Engelsborg eldresentre, inklusivt den oppsøkende sosionomtjenesten som er organisert i regi av Engelsborg eldresentre. Bydelen har hatt tradisjon for å satse betydelig på eldresentrenes arbeid, og det ble inngått bindende driftsavtaler med de tre eldresentrene i 2007.

Som et tiltak for å videreutvikle tiltakene har Grünerløkka eldresentre fra 2006 utviklet turtilbud for psykisk syke personer en gang pr. uke, og driver også tilbud for innvandrerkvinner og et kveldstilbud for innvandremenn.

TT-transport:

Bydelene overtok fra 2004 ansvaret for transporttjenesten for forflytningshemmede (TT) fra Samferdselsetaten. Tilbudet om transport av forflytningshemmede er en frivillig ordning og er således ikke en oppgave pålagt kommunen gjennom lov. Etter TT-forskriften fastsetter bystyret antallet reiser per år gjennom den årlige budsjettbehandlingen.

7.4 **Utfordringer og aktivitetsplan 2010 pleie og omsorg**

- Tilpasse tjenestene i samsvar med befolkningsendringene.
  - Redusere antall sykehjemsplasser
  - Hjemmetjenestene:
    - Redusere tjenester til de eldre
    - Høyere terskel for vedtak
    - Fokus på effektiv drift
  - Videreutvikle omsorgstilbudet til eldre i Helgesensgt 58
- Videreutvikling av tilbudet til yngre personer med sammensatt omsorgsbehov (psykiske lidelser og rusproblematikk).
  - Vurdere nye boligprosjekter
  - Igangsette og utvikle ACT-teamet
- Framskaffe boliger til barn med sammensatte behov

Ved inngangen til 2010 har bydelen fortsatt for høyt aktivitetsnivå i forhold til tildelte midler for funksjonsområdet, ut fra Byrådets budsjettforslag.

Bydelens bestillerkontor har et samlet budsjettansvar for tjenester til eldre og funksjonshemmede, og for tjenester til andre yngre voksne med omfattende omsorgsbehov. Dette inkluderer kjøp fra den nye sykehjemsetaten (sykehjemsplasser), bydelens utførerenheter (alle typer hjemmetjeneste) og private leverandører (boliger, personlig assistent, praktisk bistand/brukervalg). Det vil i 2010 være en stor utfordring å benytte tjenestene på riktig nivå for samlet å sikre et tilstrekkelig godt tilbud og samtidig få til den innsparing som bydelsdirektøren legger til grunn i sitt budsjettforslag.

- Videreutvikling av internkontrollsystemer for å sikre god kvalitet i tjenestene.
- Øke antall brukere med individuell plan.

Sykehjem:

Den demografiske utviklingen medfører at færre eldre over 80 år vil ha behov for sykehjemsplasser.

Bydelen hadde pr. 01.01.2009 21,5 % av egne innbyggere over 80 år på institusjon, og bydelen ligger med dette stadig godt over bygjennomsnittet på 15,6 %.

Med den reduksjonen i antall sykehjemsplasser vi har hatt dette året, forventer vi at sykehjemsdekningen vil ha sunket ved utgangen av året. Det er imidlertid sannsynlig at bydelens sykehjemsdekning fortsatt vil ligge markant over gjennomsnittet i Oslo.

Byrådet sier i sitt budsjettforslag at terskelen for å tilby sykehjemsplass skal senkes ved å redusere prisen bydelene må betale.

Ut fra befolkningsutviklingen og i betraktning av bydelens høye sykehjemsdekning bør sykehjemsdekningen fortsatt reduseres i 2010.

- Redusere antall sykehjemsplasser
- Redusere antall dagsenterplasser.

På ordinære sykehjemsplasser er det fritt sykehjemvalg i hele Oslo kommune, bydelen erfarer at flere brukere benytter seg av denne muligheten.

Intermediære enheter

Enkelte, ofte eldre pasienter, som skrives ut fra sykehus har behov for en periode med behandling og opptrening før de kan klare seg i eget hjem. Dette er pasienter som ikke har behov for fast sykehjemsplass, men heller ikke har behov for fortsatt behandling på sykehusnivå. Intermediær enhet er en type tilbud som opprettes i samarbeid mellom bydeler og deres sektorsykehus med tanke på denne type brukere. Det vil på sikt sannsynligvis opprettes intermediær enhet av Lovisenberg diakonale sykehus i samarbeid med bydelene i vår sektor. Arbeidet med dette vil starte i 2010.

- Bydelen har gode korttids- og rehabiliteringstilbud på Grünerløkka og Sofienbergsenteret sykehjem.

Omsorgsboliger for eldre

Bydelen har i samarbeid med Boligbygg bygget om to etasjer i Helgesensgate 58 til bemannede omsorgsboliger for eldre. Prosjektet ble ferdigstilt juni 2009 og boligene vil bidra til at eldre kan bo lengre i eget tilrettelagt hjem. Hjemmetjenester i Helgesensgate 58 ytes av bydelens hjemmetjenester, med fast personell knyttet til boligene.

Antall boliger vil etter hvert utvides til 25.

Bydelen har i tillegg omsorgsboliger for eldre i Helgesensgate 62 i tilknytning til Sofienbergsenteret.

- Tilbudet i Helgesensgate 58 skal videreutvikles som et trygt tilbud som kan gjøre det mulig å bo lenger hjemme, og dermed utsette innleggelse på sykehjem.

Hjemmetjenester:

Andelen eldre som har vedtak om hjemmetjeneste er høy ift andre bydeler.

Andelen brukere av hjemmetjenesten som er under 67 år øker. 44,7 % av brukerne var under 67 år pr 2. tertial 2009, mens Oslo-snittet er i overkant av 30 %. Forklaringen på dette ligger dels i demografiske forhold (relativt få eldre) samt levekårs- og helsemessige forhold som gjør at behovet for pleie- og omsorgstjenester inntreffer i tidligere alder enn for snittet i Oslo. Gjennomføringen av psykiatireformen som fordrer pleie- og omsorgstjenester til personer som i hovedsak er under 67 år er også en viktig årsak. Det er en økning i denne gruppen brukere i hele Oslo, men økningen er noe større i Bydel Grünerløkka. Det er også knyttet store kostnader til personer med sammensatte problemer innenfor psykiatri, rus og funksjonshemninger.

De senere årene er det bygget flere private boligbygg der leilighetene er tilpasset beboere med funksjonshemninger. Dette har ført til at bydelen har fått flere innbyggere med funksjonshemninger med behov for hjemmetjenester.

- Brukervalg innen Praktisk bistand. Bydelens tjenester vil fortsatt tilby salg av tilleggstjenester til brukerne.
- Innføring av brukervalg for hjemmesykepleie er ved bystyrevedtak utsatt til 2011.
- Bruk av støttekontakt og personlig assistent er budsjettetert på nivå med aktivitetsnivået høsten 2009.
- Byrådet går inn for oppretting av et innsatsteam i alle bydeler for å sikre god overgang fra sykehus/korttidsplass i sykehjem til hjemmet. Bydelen ivaretar hensikten gjennom god koordinering av hjemmetjenestens personale.
- Kompass er et styringssystem for hjemmesykepleie, sykehjem og bemannede boliger. Systemet har vært prøvd ut i Bydel Nordstrand, og vil bli innført i flere bydeler i 2010. Bydelen vurderer å søke om å være blant de bydeler som får systemet tidlig.
- Oslo kommune er i ferd med å innføre håndholdte terminaler for hjemmesykepleien. Vi vet p.t. ikke når bydelens hjemmesykepleie får dette.

- Lovisenberg Diakonale sykehus og sektorbydelene er i ferd med å starte et prosjekt for teknologisk kommunikasjon mellom brukere, hjemmetjeneste og sykehus. Det er planlagt et lite pilotprosjekt i Bydel Gamle Oslo for utprøving av teknologien. Deretter planlegges utvidelse til en større gruppe brukere i alle tre bydelene. Brukerne skal ha vedtak om hjemmesykepleie, og prosjektet har valgt å satse på brukere med KOLS og/eller hjerteproblematikk.
- Fortsatt effektivisering av driften av hjemmetjenestene mhp vikarbruk, overtid, direktetid hos bruker og lignende. Fokus på arbeid for å redusere sykefravær.
- Bydelens dekningsgrad for hjemmetjenester til eldre (over 67) skal reduseres og tilnærmes Oslo-snittet. Dette skal gjennomføres ved en strengere tildelingspraksis.

Oppfølging av vanskeligstilte

Det er en utfordring å imøtekomme de behov for tjenester som gjennomføringen av psykiatireformen medfører. For en del av brukerne under 67 med komplisert problematikk innenfor psykiatri, rus og/eller funksjonshemninger kan ikke tradisjonelle hjemmetjenester gi et tilstrekkelig tilbud. Bydelen har derfor – både selv, og i samarbeidsprosjekter med nabobydeler opprettet samlokaliserte boliger, og tatt i bruk enkeltstående andre kommunale boliger. I noen tilfelle er det likevel nødvendig å kjøpe tjenester; til dels dyre bolig/omsorgstilbud i kommunal eller privat regi. Utgiftene til denne type tjenester har de senere årene hatt en kraftig økning. Erfaringer fra andre bydeler (spesielt bydel Frogner) tilsier at det er mulig å oppnå besparinger gjennom bruk av anbudskonkurranse. Budsjett 2010 tar i noen grad høyde for økning av denne typen utgifter, men bydelen vil også gjennomføre tiltak for å redusere økningen:

- Opprette en stilling som innkjøper for å gjennomføre anbudskonkurranser ved nyinnkjøp av bolig/omsorgstilbud, samt bistå i reforhandling av gamle kontrakter.
- ACT-team i samarbeid med Tøyen DPS: intensivere arbeidet for lokal bosetting av brukere med komplisert rus/psykisk helseproblematikk.
- Vurdere nytt boligprosjekt (i kommunal regi eller i samarbeid med private).
- Tjenester til voksne vanskeligstilte er fra 01.11.2009 samlokalisert i Marstrandgata 6 – dette gjelder sosialtjeneste og andre NAV-tjenester, Bestillerenheten og hjemmetjenesten avdeling Miljø og psykisk helse og Praktisk bistand. Samlokaliseringen forutsettes å gi gevinst i form av bedre og mer samordnet tilbud til brukerne, slik at dyre institusjonslignende plasseringer kan unngås.
- Aktivitetshuset Prindsens arbeid videreføres som et lavterskeltilbud for personer med psykisk helseproblematikk.
- Bydelen vil samarbeide med Grünerløkka eldresenter om videreutvikling av tilbudet til vanskeligstilte.

Eldresentervirksomhet

Bydelen har i 2008 gitt tilskudd til drift av Grünerløkka, Sinsen og Engelsborg eldresentre, og det ble i 2007 inngått driftsavtaler med sentrene som videreføres. Det er lagt inn i avtalene at sentrene skal kunne rette inn arbeidet mot nye brukergrupper slik Grünerløkka eldresenter har gjort. Dette gjelder blant annet brukere med psykiske lidelser. Avtalen med Grünerløkka eldresenter inkluderer oppsøkende sosionomtjeneste.

TT-transport

Bydelsdirektøren foreslår å redusere budsjettet til TT-transport, med konsekvens meget begrenset tilgang til tilleggsreiser.

7.5 Mål og nøkkeltall funksjonsområde 3 – pleie og omsorg

Obligatoriske lokale måltall

Måltall i bydelsbudsjettene – FO 3 Pleie og omsorg	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Andel innbyggere 66 år og under som mottar hjemmetjenester per 31.12	1,2%	1,2%	1,2%	1.2%
Andel innbyggere 67-79 år som mottar hjemmetjenester per 31.12	15%	16%	15%	15%
Andel innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester per 31.12	38%	42%	38 %	37%
Andel innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester per 31.12	40%	43%	40 %	40%
Andel innbyggere 67-79 år som er beboere i institusjon per 31.12	4%	3,9%	4 %	3%
Andel innbyggere 80-89 år som er beboere i institusjon per 31.12	14%	14,9%	14 %	12%
Andel innbyggere 90 år og over som er beboere i institusjon per 31.12	40%	41,0%	40 %	38%
Andel heldøgnsbeboere på tidsbegrenset opphold i institusjon	7%	8,8%	7 %	10%
Andel utførte av vedtatte timer hjemmetjenesten		58,2%		%

Resultat 2008 hentet fra tilsendte nøkkeltall for bydel Grünerløkka 2008

Tallet for andel utførte av vedtatte timer i hjemmetjenesten er meningsløst – siden utførte timer for flere typer tjenester ikke journalføres.

Obligatoriske sentrale måltall

Måltall for – F 3 Pleie- og omsorg	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere	>80%	85%	>80%	>80%

Nøkkeltall i bydelsbudsjettene for FO3 - Pleie- og omsorg	Resultat Oslo 2006	Resultat Oslo 2007	Resultat Oslo 2008	Resultat Grünerløkka 2006	Resultat Grünerløkka 2007	Resultat Grünerløkka 2008	Kildegrunnlag for bydelene
Andel personer 80+ pr 31.12	4,4 %	4,2 %	4,1 %	2,9 %	2,7 %	2,7 %	Kostrat, nivå 3
Indeks for levekårsproblemer (SSB) 1)	6,1	5,7	6,6	7,0	6,7	6,7	SSB
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger (Oslo tot. inkl. etater mm) 2)	9 576	10 046	10 544	xxx	xxx	xxx	Kostrat, nivå 2
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger (Oslogjennomsnitt kun for bydelene) 2)	xxx	9 873	9 998	xxx	8 242	8 138	Kostrat, nivå 2
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester (Oslo totalt inkl etater mm) 2)	245 298	254 628	282 413	xxx	xxx	xxx	Kostrat, nivå 3
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester (Oslogjennomsnitt kun for bydelene) 2)	xxx	249 517	267 367	xxx	233 183	253 913	Kostrat, nivå 3
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker (Oslo totalt inkl etater mm) 2)	105 517	117 699	137 548	xxx	xxx	xxx	Kostrat, nivå 3
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker (Oslogjennomsnitt kun for bydelene) 2)	xxx	133 742	140 834	xxx	118 936	130 437	Kostrat, nivå 3
Andel egne innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester 3)	33,7	34,8	33,7	37,1	41,7 %	42,0 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 66 år og under som mottar hjemmetjenester 3)	0,9	1,0	1,0	1,1	1,2 %	1,2 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som mottar hjemmetjenester 3)	9,4	9,3	9,2	14,8	14,7 %	15,9 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester 3)	32,4	33,5	33,2	36,4	41,6 %	41,7 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester 3)	41,9	44,8	45,9	39,2	42,2 %	42,7 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80 år og over som bor i institusjon 4)	16,2	16,4	16,5	25,6 %	21,0 %	21,8 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som bor i institusjon 4)	2,5	2,4	2,3	5,6 %	4,4 %	3,9 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80 - 89 år som bor i institusjon 4)	12,1	12,1	12,0	14,9 %	15,3 %	14,9 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 90 år og over som bor i institusjon 4)	36,8	36,8	35,4	41,5 %	37,9 %	41,0 %	Årsstatistikk
Andel heldøgnsbeboere på tidsbegrenset opphold i institusjon 4) 5)	11,4	11,8	13,1	xxx	7,7 %	8,8 %	Kostrat, nivå 2
Saksbehandlingstid 6) for søknad om institusjonsplass 4)	xxx	25	21	xxx	12	15	Årsstatistikk
Saksbehandlingstid 6) for søknad om praktisk bistand	xxx	18	17	xxx	11	12	Årsstatistikk
Saksbehandlingstid 6) for søknad om hjemmesykepleie	xxx	7	8	xxx	10	8	Årsstatistikk
Iverksettingstid 6) for søknad om praktisk bistand	xxx	7	8	xxx	14	13	Årsstatistikk
Iverksettingstid 6) for søknad om hjemmesykepleie	xxx	4	3	xxx	7	6	Årsstatistikk

1) Indeks for levekårsproblemer,SSB (Kilde: Sammenligningstall for kommunene, SH-dir)

2) Netto driftsutgifter, kommuneregnskapet.

3) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. lov om helsetjenesten i kommunene § 1-3 annet ledd nr. 3 og Lov om sosiale tjenester § 4-2 a, b og e). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.

4) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene eller sosialtjenesteloven, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.

5) Barneboliger og avlastningsboliger skal ikke med.

6) Gjennomsnittlig saksbehandlingstid og iverksettingstid for perioden hele året

(*) i tillegg til disse 12 har bydelen 10 brukere i boformer uten vederlag, snittpris 2,6 mill. pr pers.

I tillegg kommer psykiatri boliger uten vederlag som utgjør cirka kr 16 mill. Disse utgiftene er med i "andre kostnader"

Institusjonstjenester - Kostrafunksjon 253 - Budsjettpremisser - pris/kostnad pr institusjonsplass 2010							
Institusjonsplasser 3) for brukere 67 år og over	Kjøp fra sykehjemsetaten		Andre direktekjøp innenbys/utenbys		Institusjonsplasser drevet av bydelen selv		Forventede kostnader 2010
Kategori 6)	Pris pr plass 2010	Ant. plasser bestilt 2010 1)	Forventet gj. sn. pris pr plass	Andre planlagte kjøp 2010 1)	Brutto kostnad pr plass	Antall plasser 2010 1)	Sum 2)
Ordinær sykehjemsplass	619940	152					94 230 880
Korttidsplass	619940	19					11 778 860
Aldershjemsplass	464960	4	376680	1			2 236 520
Plass i skjermet avdeling	731530	44					32 187 320
Forsterket plass - psykisk helsearbeid	836920	9					7 532 280
Forsterket plass - annet	1053900	3					3 161 700
Plasser i rehabiliteringsavd.	650940	7					4 556 580
Plasser i andre boformer m/ heldøgns oms. og pleie			476513	5			2 382 565
Nattopphold 4)							0
Dagopphold 4)	92990	47					4 370 530
Sum institusjonsplasser for brukere 67 år og over	xxxxx	285	xxxxx	6	xxxxx	0	162 437 235
Institusjonsplasser for brukere 66 år og under	Kjøp fra sykehjemsetaten		Andre direktekjøp innenbys/utenbys		Institusjonsplasser drevet av bydelen selv		Forventede kostnader 2010
Kategori	Pris pr plass 2010	Ant. plasser bestilt 2010 1)	Forventet gj. sn. pris pr plass	Andre planlagte kjøp 2010 1)	Brutto kostnad pr plass	Antall plasser 2010 1)	Sum 2)
Ordinær sykehjemsplass	619940	4					2 479 760
Villa Enerhaugen spes.pl.	1469052	3					4 407 156
Korttidsplass							0
Aldershjemsplass							0
Plass i skjermet avdeling	731530	3					2 194 590
Forsterket plass - psykisk helsearbeid	836920	2					1 673 840
Forsterket plass - annet	1053900	2					2 107 800
Plasser i rehabiliteringsavd.							0
Plasser i andre boformer m/ heldøgns oms. og pleie (*)			764456	12			9 173 472
Plasser i barne-og avlastningsboliger			1715768	6			10 294 608
Nattopphold 4)							0
Dagopphold 4)							
Sum institusjonsplasser for brukere 66 år og under	xxxxx	14	xxxxx	18	xxxxx	0	32 331 226
Sum institusjonsplasser totalt for alle aldersgrupper	xxxxx	299	xxxxx	24	xxxxx	0	194 768 461
Andre kostnader på kostrafunksjon 253 5)	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	53 571 539
Forventede inntekter på kostrafunksjon 253	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	-47 700 000
Netto budsjett på kostrafunksjon 253	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	200 640 000

(*) i tillegg til disse 12 har bydelen 10 brukere i boformer uten vederlag, snittpris 2,6 mill. pr pers. I tillegg kommer psykiatri boliger uten vederlag som utgjør cirka kr 16 mill. Disse utgiftene er med i "andre kostnader"

1) Bergenes som gjennomsnittlig antall plasser gjennom året

2) Sum forventede kostnader beregnes som summen av produktet av pris ganger plass i de tre kategoriene kjøp fra sykehjemsetaten, andre direktekjøp innenbys/utenbys og institusjonsplasser drevet av bydelen selv.

3) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene eller sosialtjenesteloven, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon. Barneboliger og avlastningsboliger sk

4) Her føres plasser til dagopphold og nattopphold som er hjemlet i lov om helsetjenester i kommunene hvor det kan fattes vedtak om vederlag etter vederlagsforskriften (KOSTRA funksjon 253)

5) Andre kostnader kan her være den del av bestillerenhetens arbeid som har med vurdering av søknader, tildeling og oppfølging av tjenester til enkeltbrukere som skal knyttes til de funksjon 253, samt ressursinnsatsen til den del av merkantile støttef

6) Bydelene kan fritt legge inn nye linjer dersom de ønsker å spesifisere på flere kategorier

Hjemmetjenester - Kostrafunksjon 254

Forventet antall utførte/budsjetterte timer hjemmetjeneste pr. mnd. - årsgjennomsnitt .	Utførte/budsjetterte vedtakstimer til mottakere 66 år og under/antall mottagere 66 år og under	Utførte/budsjetterte vedtakstimer til mottakere 67 år og over/antall mottagere 67 år og over	Sum	Forventet pris/kostnad pr utførte/budsjetterte vedtakstimer 4)	Forventet årskostnad (ant. vedtakstimer pr. mnd. * pris * 12 mnd)
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer praktisk bistand 2) pr mnd. (eksklusiv boliger/bofellesskap og BPA)	2613	5483	8096	361	35 071 872
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer i boliger/bofellesskap	2012	1553	3565	361	15 443 580
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer BPA	3864	0	3864	361	16 738 848
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer hjemmesykepleie 2) pr mnd (ekskl. vedt.t. "psykisk helsearbeid" -utført av psyk. sykepl. e.a.)	1958	4986	6944	719	59 912 832
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer utført av psykiatriske sykepleiere eller andre (psykisk helsearbeid)	1529	62	1591	719	13 727 148
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer til omsorgslønn	1273	59	1332	203	3 244 752
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer til avlastning utenfor institusjon	1971	0	1971	279	6 598 908
Antall mottagere av kun praktisk bistand	156	307	463	XXXXXXX	XXXXXXX
Antall mottagere av kun hjemmesykepleie	224	84	308	XXXXXXX	XXXXXXX
Ant. mottagere av både praktisk bistand og hj.sykepleie	132	245	377	XXXXXXX	XXXXXXX
Antall mottagere av omsorgslønn	25	3	28	XXXXXXX	XXXXXXX
Antall mottagere av avlastning utenfor institusjon	37	0	37	XXXXXXX	XXXXXXX
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer praktisk bistand pr mottaker	29,48	12,75	18,48	XXXXXXX	XXXXXXX
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer hj.sykepleie pr mottaker	9,79	15,34	12,46	XXXXXXX	XXXXXXX
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer omsorgslønn pr mottaker	50,92	19,67	47,57	XXXXXXX	XXXXXXX
Gj.sn. ant. utførte vedtakstimer avlastning utenfor institusjon pr mottaker	53,27	0,00	53,27	XXXXXXX	XXXXXXX
Andre utgifter på kostrafunksjon 254 3)	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	15 615 917
Forventede inntekter på kostrafunksjon 254	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	-21 285 000
Netto budsjett på kostrafunksjon 254	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX	145 068 857

Definisjoner:

1) Med vedtakstimer menes det antall timer som mottaker er tildelt gjennom enkeltvedtak. Med utførte/budsjetterte vedtakstimer menes antall faktisk utførte/budsjetterte timer i henhold til vedtaket.

2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. lov om helsetjenesten i kommunene § 1-3 annet ledd nr. 3 og Lov om sosiale tjenester § 4-2 a, b og e). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. I henhold til loven om

3) Andre utgifter kan være innsatsteam, trygghetsalarm, bestillerkontor, hjelpeverge, fellesutgifter (forsikring, IT kostn., avsetn til lønnsoppgjør) med mer.

4) Kostnad pr utførte/budsjetterte vedtakstimer kan avvike fra beregnet kostnad pr vedtakstimer som mottaker er tildelt gjennom enkeltvedtak.

7.6 Effektiviseringstiltak pleie og omsorg

- Reduksjon av antall sykehjemsplasser med til sammen 27 plasser i løpet av året tilsvarende 13,5 plasser med helårsvirkning.
- 5 dagsenterplasser ved sykehjem sies opp
- Omsorgsbolig i Helgesensgt. 58 videreutvikles – tilbudet brukes aktivt for å nå målet om reduksjon i sykehjemsplasser.
- Stram tildelingspraksis alle typer hjemmetjenester – redusert dekningsgrad for hjemmetjenester til eldre.
- Fokus på effektiv drift i hjemmetjenesten.
- Redusert budsjett til TT-kjøring – 500 000.

- 2 stillinger praktisk bistand inndras – hvorav den ene stillingen forutsetter reduksjon i vedtak.
- Ergo- og fysioterapi for voksne flyttes til Helgesensgt. 62, og samordnes med hjemmesykepleien.
- Videreføring av tilbud til psykisk syke på Grünerløkka eldrecenter innenfor uendret budsjetttramme.
- Etablering av nye boliger for vanskeligstilte for å unngå dyre institusjonsplasseringer.

7.7 Merknader til driftsbudsjettet pleie og omsorg

- Det er lagt til grunn en refusjon for ekstra kostnadskrevende brukere på kr 21,3 mill. etter omlegging av ordningen.
- Tilskuddet til private (eldresentrene og Aktivitetshuset) er justert i forhold til forventet lønns- og prisstigning.
- Det innføres ikke egenandel på trygghetsalarmer

8 Funksjonsområde 4 økonomisk sosialhjelp

8.1 Vedtakstabeller funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp

Økonomisk sosialhjelp og bostøtte		Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift				
10	Lønn og sosiale utgifter	0	0	0
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	0	0	0
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	0	0	0
14	Overføringsutgifter	109 011	122 264	130 520
15	Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter		109 011	122 264	130 520
16	Salgsinntekter	0	0	0
17	Refusjoner	-6 536	-6 536	-14 643
18	Overføringsinntekter	0	0	0
19	Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter		-6 536	-6 536	-14 643
Netto driftsbudsjett		102 475	115 728	115 877

Funksjon 281 Økonomisk sosialhjelp	
Sum driftsutgifter	130 520 000
Sum driftsinntekter	-14 643 000
Netto driftsutgifter	115 877 000
Sum funksjonsområde 4	115 877 000

8.2 Situasjonsbeskrivelse Økonomisk sosialhjelp

Regnskapet for økonomisk sosialhjelp i Bydel Grünerløkka per 31.10.2009 viser et nettoforbruk på 97,7 mill. kr., som tilsier et merforbruk på 1,2 mill. kr. ift. justert budsjett. Men i dette beløpet ligger utgifter til det byomfattende tiltaket Oslo Piloten inne, dersom vi korrigerer for det har bydelen et mindreforbruk på 2,7 mill. kr. Forbruket av sosialhjelp har vært i balanse siden 2006. For 2007 var det et mindreforbruk på i underkant av 7 millioner og i 2008 ble det kun et lite merforbruk. Inntekter som i all hovedsak er refusjoner knyttet til etterbetaling av trygdeytelser ligger klart over budsjett.

I oktober mottok 985 husstander sosialhjelp og i gjennomsnitt har 988 mottatt stønad pr måned i 2009. Dette er en økning fra 2008 hvor snittet for perioden januar til oktober var 926. Men det er lavere enn 2006 med 1147 og 2007 med 1007 mottakere. I 2009 har det vært en økning i antall klienter i første halvår, mens tallet for siste halvår ser ut til å ligge rundt gjennomsnitt for første 10 mnd. Gjennomsnittlig utbetaling per bruker har vært økende i mange år, men i 2007 var det en liten tilbakegang. I 2008 var det igjen vært en økning i gjennomsnittlig utbetaling og dette har fortsatt i 2009. En slik økning har mange årsaker, men

vi har i 2008 og 2009 sett en betydelig økning i prisene på utleieboliger som svært mange klienter bor i.

Fra 2006 ble det innført en ny trygdeordning knyttet til innvandrere med kort botid i Norge som av den grunn har begrensede pensjonsrettigheter. Antallet personer over 67 år som mottar sosialhjelp er blitt sterkt redusert etter dette.

Antall unge under 25 år som mottar sosialhjelp hadde gått sterkt ned de siste årene. Men i første halvår av 2009 kom det en markant økning i tallet på unge sosialhjelpsmottakere. Denne økningen sees i direkte sammenheng med den generelle økonomiske utviklingen i perioden.

Det er en økning i langtidsmottakere av sosialhjelp, og sosialtjenesten sitter igjen med en brukergruppe som er mer ressurskrevende og som har et større bistandsbehov.

8.3 Utfordringer økonomisk sosialhjelp

- Det er stor usikkerhet rundt hvilke konsekvenser kvalifiseringsprogrammet vil få for den økonomiske sosialhjelpen – Bydelen starter med de første 20 deltakerne i kvalifiseringsprogrammet i løpet av 2009.
- Det er en økning i antall langtidsklienter
- Mange langtidsklientene har store og sammensatte problemer som krever tett oppfølging over tid.

Følgende månedlige satser er foreslått av Byrådet for 2010:

- Økonomisk sosialhjelp:

Enslige som bor alene	Kr. 5 521,-
Ektepar/samboere	Kr. 8 667,-
Enslige forsørgere	Kr. 6 287,-
Barnetillegg 0 – 10 år	Kr. 1 242,-
Barnetillegg 11 – 17 år	Kr. 1 648,-
Unge hjemmeboende 18 – 24 år	Kr. 1 648,-

Byrådet legger vekt på at normene er veiledende og at sosialtjenesten har plikt til å utøve individuelt skjønn, særlig i forhold til barnefamilier.

Se funksjonsområde 1 om sosialtjenesten i forhold til aktivitetsplan.

8.4 Merknader til driftsbudsjettet økonomisk sosialhjelp

- Bydelens ramme for økonomisk sosialhjelp i 2010 er av byrådet foreslått til kr 115 877 000,-.

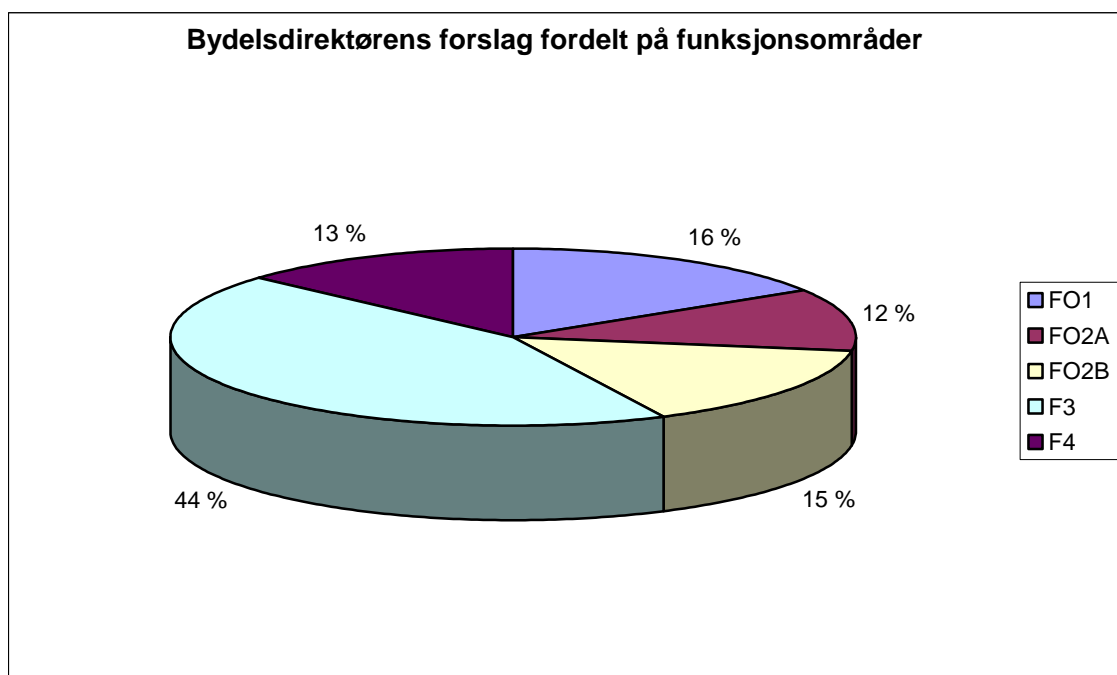
Bydelen har en forventning til inntekt i 2010 i form av refusjoner av etterbetalte trygdeytelser på kroner 14 643 000. Dette gir bydelen en bruttoramme for sosialhjelp på kr. 130 520 000,-. I budsjettpremissene er det lagt til grunn et månedlig gjennomsnitt på 988 sosialhjelpsmottakere med en gjennomsnittlig utbetaling på kr 11 000,- pr måned.

9 Bydelsdirektørens forslag til budsjett 2010

Bydelsdirektørens forslag til budsjett er basert på byrådets budsjettforslag 2010 som gir bydelen en budsjetttramme på 871.584 millioner.

Bydelsdirektørens forslag til budsjett fordelt på funksjonsområder sammenlignet med byrådets forslag.

Fordeling på funksjonsområder	FO1	FO2A	FO2B	F3	F4	SUM
Byrådets forslag til budsjett 2010	146 098	104 818	128 696	376 095	115 877	871 584
Bydelsdirektørens forslag	139 568	101 191	133 107	381 841	115 877	871 584
Differanse	6 530	3 627	-4 411	-5 746	0	0

9.1 Bydelsdirektørens forslag til vedtak budsjett 2009.

1. Budsjettet vedtas totalt fordelt på postgruppenivå som det framkommer i tabellen nedenfor.
Vedtakstabell budsjettet hele bydelen

002	Bydel Grünerløkka (2)	Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer år 2009	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
	Drift			
	10 Lønn og sosiale utgifter	452 498	473 547	505 867
	11 Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	441 012	441 488	364 997
	13 Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	170 588	178 720	188 397
	14 Overføringer	169 327	182 206	192 348
	15 Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	1 233 425	1 275 961	1 251 608
	16 Salgsinntekter	-99 976	-100 947	-105 228
	17 Overføringer med krav til motytelse	-253 954	-282 498	-234 069
	18 Overføringer uten krav til motytelse	-64 969	-45 857	-40 727
	19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-418 899	-429 302	-380 024
	Netto driftsbudsjett	814 526	846 659	871 584

2. Budsjettet vedtas fordelt på funksjonsområder og kostrafunksjoner slik det framkommer av tabellene nedenfor.

Vedtakstabell funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø

Helse, sosial og nærmiljø	Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift			
10 Lønn og sosiale utgifter	84 983	88 605	89 474
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	53 628	60 770	52 392
13 Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	30 593	31 103	33 709
14 Overføringsutgifter	4 465	3 982	4 143
15 Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter	173 669	184 461	179 718
16 Salgsinntekter	-16 938	-17 423	-14 606
17 Refusjoner	-21 464	-18 791	-22 213
18 Overføringsinntekter	-2 632	-3 332	-3 332
19 Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter	-41 034	-39 546	-40 151
Netto driftsbudsjett	132 635	144 915	139 568

Tabeller per kostrafunksjon funksjonsområde 1	
<i>Funksjon 100 Politisk styring</i>	
Sum driftsutgifter	998 570
Sum driftsinntekter	-26 000
Netto driftsutgifter	972 570
<i>Funksjon 120 Administrasjon</i>	
Sum driftsutgifter	35 669 968
Sum driftsinntekter	-5 157 000
Netto driftsutgifter	30 512 968
<i>Funksjon 130 Administrasjonslokaler</i>	
Sum driftsutgifter	4 529 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	4 529 000
<i>Funksjon 180 diverse fellesutgifter</i>	
Sum driftsutgifter	7 000 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	7 000 000
<i>Funksjon 233 Annet forebyggende helsearbeid</i>	
Sum driftsutgifter	210 000
Sum driftsinntekter	-2 000 000
Netto driftsutgifter	-1 790 000
<i>Funksjon 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering</i>	
Sum driftsutgifter	33 701 513
Sum driftsinntekter	-3 037 250
Netto driftsutgifter	30 664 263
<i>Funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid</i>	
Sum driftsutgifter	49 701 623
Sum driftsinntekter	-4 290 000
Netto driftsutgifter	45 411 623
<i>Funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer</i>	
Sum driftsutgifter	8 741 608
Sum driftsinntekter	-1 440 000
Netto driftsutgifter	7 301 608
<i>Funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger</i>	
Sum driftsutgifter	13 114 218
Sum driftsinntekter	-12 100 000
Netto driftsutgifter	1 014 218
<i>Funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak</i>	
Sum driftsutgifter	4 664 986
Sum driftsinntekter	-1 706 577
Netto driftsutgifter	2 958 409
<i>Funksjon 275 Introduksjonsordningen</i>	
Sum driftsutgifter	9 744 409
Sum driftsinntekter	-4 114 000
Netto driftsutgifter	5 630 409
<i>Funksjon 276 Kvalifiseringsprogrammet</i>	
Sum driftsutgifter	-
Sum driftsinntekter	-260 000
Netto driftsutgifter	-260 000
<i>Funksjon 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig</i>	
Sum driftsutgifter	3 094 931
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	3 094 931
<i>Funksjon 335 Rekreasjon i tettsted</i>	
Sum driftsutgifter	8 547 536
Sum driftsinntekter	-6 020 000
Netto driftsutgifter	2 527 536
Sum funksjonsområde 1	139 567 535

Vedtakstabell funksjonsområde 2A Barnehager

Barnehager		Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift				
10	Lønn og sosiale utgifter	186 026	200 630	222 996
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	21 313	21 768	25 842
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	36 182	38 174	38 827
14	Overføringsutgifter	38 976	39 605	38 407
15	Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter		282 497	300 177	326 072
16	Salgsinntekter	-29 997	-31 363	-36 143
17	Refusjoner	-130 206	-138 384	-152 717
18	Overføringsinntekter	-37 827	-38 398	-36 020
19	Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter		-198 031	-208 145	-224 881
Netto driftsbudsjett		84 466	92 032	101 191

Tabeller per kostfunksjon funksjonsområde 2A

Funksjon 201 Førskole	
Sum driftsutgifter	271 705 303
Sum driftsinntekter	-215 051 451
Netto driftsutgifter	56 653 852
Funksjon 211 Styrket tilbud til førskolebarn	
Sum driftsutgifter	15 347 203
Sum driftsinntekter	-8 531 000
Netto driftsutgifter	6 816 203
Funksjon 221 Førskolelokaler og skyss	
Sum driftsutgifter	39 019 659
Sum driftsinntekter	-1 299 000
Netto driftsutgifter	37 720 659
Sum funksjonsområde 2A	101 190 714

Vedtakstabell funksjonsområde 2B Oppvekst

Oppvekst	Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift			
10 Lønn og sosiale utgifter	52 750	54 325	58 708
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	47 499	44 192	40 069
13 Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	21 059	27 522	27 666
14 Overføringsutgifter	15 813	15 385	17 689
15 Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter	137 121	141 423	144 132
16 Salgsinntekter	-1 833	-1 833	-2 661
17 Refusjoner	-5 602	-8 336	-7 438
18 Overføringsinntekter	-1 662	-1 662	-925
19 Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter	-9 097	-11 831	-11 024
Netto driftsbudsjett	128 024	129 592	133 108

Funksjonsområde 2B: Oppvekst

Funksjon 231 Aktivitetstilbud barn og unge

Sum driftsutgifter	14 290 070
Sum driftsinntekter	-3 053 000
Netto driftsutgifter	11 237 070

Funksjon 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste

Sum driftsutgifter	19 533 137
Sum driftsinntekter	-1 597 000
Netto driftsutgifter	17 936 137

Funksjon 244 Barneverntjeneste

Sum driftsutgifter	24 644 650
Sum driftsinntekter	-959 000
Netto driftsutgifter	23 685 650

Funksjon 251 Barneverntiltak i familien

Sum driftsutgifter	22 634 568
Sum driftsinntekter	-3 900 000
Netto driftsutgifter	18 734 568

Funksjon 252 Barneverntiltak utenfor familien

Sum driftsutgifter	63 029 098
Sum driftsinntekter	-1 515 000
Netto driftsutgifter	61 514 098

Sum funksjonsområde 2B

133 107 522

Vedtakstabell funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

Pleie og omsorg		Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift				
10	Lønn og sosiale utgifter	128 739	129 988	134 690
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	318 573	314 757	246 694
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	82 753	81 921	88 195
14	Overføringsutgifter	1 062	970	1 588
15	Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter		531 127	527 636	471 166
16	Salgsinntekter	-51 208	-50 328	-51 818
17	Refusjoner	-90 145	-110 451	-37 058
18	Overføringsinntekter	-22 848	-2 465	-450
19	Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter		-164 201	-163 244	-89 325
Netto driftsbudsjett		366 926	364 392	381 841

Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg

Funksjon 234 Aktivisering og støttetj. for eldre og funksjonshemmede	
Sum driftsutgifter	30 779 349
Sum driftsinntekter	-6 296 986
Netto driftsutgifter	24 482 363
Funksjon 253 Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i institusjon	
Sum driftsutgifter	248 341 604
Sum driftsinntekter	-47 743 000
Netto driftsutgifter	200 598 604
Funksjon 254 Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	
Sum driftsutgifter	167 646 848
Sum driftsinntekter	-21 785 230
Netto driftsutgifter	145 861 618
Funksjon 261 Institusjonslokaler	
Sum driftsutgifter	14 554 000
Sum driftsinntekter	-13 500 000
Netto driftsutgifter	1 054 000
Funksjon 733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede	
Sum driftsutgifter	9 844 644
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	9 844 644
Sum funksjonsområde 3	381 841 229

Vedtakstabell funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp

Økonomisk sosialhjelp og bostøtte		Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift				
10	Lønn og sosiale utgifter	0	0	0
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen produksjon	0	0	0
13	Kjøp varer og tjenester som erstatter kom. tjenesteprod.	0	0	0
14	Overføringsutgifter	109 011	122 264	130 520
15	Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter		109 011	122 264	130 520
16	Salgsinntekter	0	0	0
17	Refusjoner	-6 536	-6 536	-14 643
18	Overføringsinntekter	0	0	0
19	Finansinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter		-6 536	-6 536	-14 643
Netto driftsbudsjett		102 475	115 728	115 877

Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp	Sum
Funksjon 281 Økonomisk sosialhjelp	
Sum driftsutgifter	130 520 000
Sum driftsinntekter	-14 643 000
Netto driftsutgifter	115 877 000
Sum funksjonsområde 4	115 877 000

3. Budsjettet eksklusiv økonomisk sosialhjelp vedtas fordelt på resultatnivå som er avdelinger spesifisert på kostrafunksjoner slik det framkommer i tabellene nedenfor.

01A	Administrasjon	Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer år 2009	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift				
10	Lønn og sosiale utgifter	21 431	21 702	23 208
11	Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	49 822	26 102	40 903
13	Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	8 652	9 428	7 244
14	Overføringer	1 676	887	784
15	Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter		81 581	58 119	72 139
16	Salgsinntekter	-8 632	-8 757	-6 367
17	Overføringer med krav til motytelse	-4 260	-5 087	-4 553
18	Overføringer uten krav til motytelse	-932	-932	-932
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	0
Sum driftsinntekter		-13 824	-14 776	-11 852
Netto driftsbudsjett		67 757	43 343	60 287

Avdeling 1A: Administrasjon	Sum
<i>Funksjon 100 Politisk styring</i>	
Sum driftsutgifter	998 570
Sum driftsinntekter	-26 000
Netto driftsutgifter	972 570
<i>Funksjon 120 Administrasjon</i>	
Sum driftsutgifter	33 739 175
Sum driftsinntekter	-4 357 000
Netto driftsutgifter	29 382 175
<i>Funksjon 130 Administrasjonslokaler</i>	
Sum driftsutgifter	4 529 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	4 529 000
<i>Funksjon 180 Diverse fellesutgifter</i>	
Sum driftsutgifter	7 000 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	7 000 000
<i>Funksjon 201 Førskole</i>	
Sum driftsutgifter	7 365 000
Sum driftsinntekter	-500 000
Netto driftsutgifter	6 865 000
<i>Funksjon 221 Førskolelokaler og skyss</i>	
Sum driftsutgifter	31 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	31 000
<i>Funksjon 231 Aktivitetstilbud barn og unge</i>	
Sum driftsutgifter	-
Sum driftsinntekter	-1 000 000
Netto driftsutgifter	-1 000 000
<i>Funksjon 233 Annet forebyggende helsearbeid</i>	
Sum driftsutgifter	210 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	210 000
<i>Funksjon 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering</i>	
Sum driftsutgifter	2 565 365
Sum driftsinntekter	-1 549 000
Netto driftsutgifter	1 016 365
<i>Funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid</i>	
Sum driftsutgifter	4 219 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	4 219 000
<i>Funksjon 244 Barneverntjeneste</i>	
Sum driftsutgifter	750 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	750 000
<i>Funksjon 252 Barneverntiltak utenfor familien</i>	
Sum driftsutgifter	1 801 044
Sum driftsinntekter	-500 000
Netto driftsutgifter	1 301 044
<i>Funksjon 254 Kjernetj. knyttet til pleie, omsorg, hjelp i hjemmet</i>	
Sum driftsutgifter	6 353 000
Sum driftsinntekter	-500 000
Netto driftsutgifter	5 853 000
<i>Funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger</i>	
265 Kommunalt disponerte boliger	792 000
Sum driftsutgifter	792 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	792 000
<i>Funksjon 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig</i>	
Sum driftsutgifter	120 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	120 000
<i>Funksjon 335 Rekreasjon i tettsted</i>	
Sum driftsutgifter	1 665 981
Sum driftsinntekter	-3 420 000
Netto driftsutgifter	-1 754 019
<i>Sum avdeling 1A</i>	60 287 135

03A Helse- og sosialavdelingen		Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer år 2009	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
Drift				
10	Lønn og sosiale utgifter	193 072	196 350	200 370
11	Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	332 152	348 848	268 035
13	Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	105 042	104 540	114 772
14	Overføringer	4 065	4 065	4 947
15	Finansutgifter	0	0	0
Sum driftsutgifter		634 331	653 803	588 124
16	Salgsinntekter	-60 354	-59 834	-62 056
17	Overføringer med krav til motytelse	-107 463	-124 055	-54 618
18	Overføringer uten krav til motytelse	-24 548	-4 865	-2 850
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	0
Sum driftsinntekter		-192 365	-188 754	-119 524
Netto driftsbudsjett		441 966	465 049	468 600

Avdeling 3A: Helse og sosial	Sum
Funksjon 120 Administrasjon	
Sum driftsutgifter	1 345 569
Sum driftsinntekter	-700 000
Netto driftsutgifter	645 569
Funksjon 221 Førskolelokaler og skyss	
Sum driftsutgifter	17 000
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	17 000
Funksjon 233 Annet forebyggende helsearbeid	
Sum driftsutgifter	-
Sum driftsinntekter	-2 000 000
Netto driftsutgifter	-2 000 000
Funksjon 234 Aktivisering og støttetjenester for eldre og funksjonshemmede	
Sum driftsutgifter	30 779 349
Sum driftsinntekter	-6 296 986
Netto driftsutgifter	24 482 363
Funksjon 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering	
Sum driftsutgifter	31 136 149
Sum driftsinntekter	-1 488 250
Netto driftsutgifter	29 647 899
Funksjon 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	
Sum driftsutgifter	45 482 624
Sum driftsinntekter	-4 290 000
Netto driftsutgifter	41 192 624
Funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer	
Sum driftsutgifter	8 741 608
Sum driftsinntekter	-1 440 000
Netto driftsutgifter	7 301 608
Funksjon 253 Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i institusjon	
Sum driftsutgifter	248 341 604
Sum driftsinntekter	-47 743 000
Netto driftsutgifter	200 598 604
Funksjon 254 Kjernetjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	
Sum driftsutgifter	161 293 848
Sum driftsinntekter	-21 285 230
Netto driftsutgifter	140 008 618
Funksjon 261 Institusjonslokaler	
Sum driftsutgifter	14 554 000
Sum driftsinntekter	-13 500 000
Netto driftsutgifter	1 054 000
Funksjon 265 Kommunalt disponerte boliger	
Sum driftsutgifter	12 322 218
Sum driftsinntekter	-12 100 000
Netto driftsutgifter	222 218
Funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak	
Sum driftsutgifter	4 664 985
Sum driftsinntekter	-1 706 577
Netto driftsutgifter	2 958 408
Funksjon 275 Introduksjonsordningen	
Sum driftsutgifter	9 744 408
Sum driftsinntekter	-4 114 000
Netto driftsutgifter	5 630 408
Funksjon 276 Kvalifiseringsprogrammet	
Sum driftsutgifter	-
Sum driftsinntekter	-260 000
Netto driftsutgifter	-260 000
Funksjon 283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	
Sum driftsutgifter	2 974 930
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	2 974 930
Funksjon 335 Rekreasjon i tettsted	
Sum driftsutgifter	6 881 555
Sum driftsinntekter	-2 600 000
Netto driftsutgifter	4 281 555
Funksjon 733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede	
Sum driftsutgifter	9 844 644
Sum driftsinntekter	-
Netto driftsutgifter	9 844 644
Sum avdeling 3A	468 600 450

06A	Oppvekst	Dok 3 år 2009	Dok 3 med justeringer år 2009	Virksomhetens budsjettforslag år 2010
	Drift			
10	Lønn og sosiale utgifter	237 995	255 494	282 289
11	Kjøp varer/tj som inngår i kom. tjenesteproduksjon	59 038	66 538	56 059
13	Kjøp varer/tj. som erstatter kom. tjenesteprod.	56 894	64 753	66 381
14	Overføringer	54 575	54 990	56 096
15	Finansutgifter	0	0	0
	Sum driftsutgifter	408 502	441 775	460 825
16	Salgsinntekter	-30 990	-32 356	-36 804
17	Overføringer med krav til motytelse	-135 694	-146 820	-160 255
18	Overføringer uten krav til motytelse	-39 489	-40 060	-36 945
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0	0
	Sum driftsinntekter	-206 174	-219 236	-234 005
	Netto driftsbudsjett	202 328	222 538	226 819

Avdeling 6A: Oppvekst	Sum
<i>Funksjon 120 Administrasjon</i>	
Sum driftsutgifter	585 226
Sum driftsinntekter	-100 000
Netto driftsutgifter	485 226
<i>Funksjon 201 Førskole</i>	
Sum driftsutgifter	264 340 303
Sum driftsinntekter	-214 551 451
Netto driftsutgifter	49 788 852
<i>Funksjon 211 Styrket tilbud til førskolebarn</i>	
Sum driftsutgifter	15 347 203
Sum driftsinntekter	-8 531 000
Netto driftsutgifter	6 816 203
<i>Funksjon 221 Førskolelokaler og skyss</i>	
Sum driftsutgifter	38 971 659
Sum driftsinntekter	-1 299 000
Netto driftsutgifter	37 672 659
<i>Funksjon 231 Aktivitetstilbud barn og unge</i>	
Sum driftsutgifter	14 290 070
Sum driftsinntekter	-2 053 000
Netto driftsutgifter	12 237 070
<i>Funksjon 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste</i>	
Sum driftsutgifter	19 533 137
Sum driftsinntekter	-1 597 000
Netto driftsutgifter	17 936 137
<i>Funksjon 244 Barneverntjeneste</i>	
Sum driftsutgifter	23 894 650
Sum driftsinntekter	-959 000
Netto driftsutgifter	22 935 650
<i>Funksjon 251 Barneverntiltak i familien</i>	
Sum driftsutgifter	22 634 568
Sum driftsinntekter	-3 900 000
Netto driftsutgifter	18 734 568
<i>Funksjon 252 Barneverntiltak utenfor familien</i>	
Sum driftsutgifter	61 228 054
Sum driftsinntekter	-1 015 000
Netto driftsutgifter	60 213 054
<i>Sum avdeling 6A</i>	226 819 418

4. Inndragning og oppretting av stillinger.

Det inndras og opprettes stillinger slik det framkommer i saksframlegget.

Tjenesteområde	inndras	Opprettes
Helse, sosial og nærmiljø	3	12
Oppvekst 2A og 2B		2
Pleie og omsorg	2	
Sum	5	14

3. Oppholdsbetaling barnehager og barnepark

- Oppholdsbetaling barnepark fastsettes til kr. 1569,- pr. måned.
- Oppholdsbetaling korttidsbarnehage (21-30 timer pr. uke) fastsettes til kr. 660,- pr. mnd. pr. barn for foresatte med samlet bruttoinntekt større enn kr. 150.000,-, og til kr. 330,- pr. mnd. pr. barn for foresatte med en samlet bruttoinntekt mindre enn kr. 150.000,-.
- Oppholdsbetaling for ½-dagsplasser (31 timer pr. uke) fastsettes til 70% av satsene bystyret vedtar for heldagsplass.
- Ved eventuelle justeringer i oppholdsbetalingen vedtatt av bystyret i løpet av 2008, endres de ovenfornevnte tilsvarende.
- Søskenmoderasjon i barnehage gis med 50% for 2.barn og 75% for øvrige barn i samsvar med bystyrets budsjettvedtak

4. Utleiepriser gågater, fortau og plasser

Utleieprisene for leie av areal til uteservering foran serveringssted og leie av areal til vareutstilling økes fastsettes slik:

Sone 1: Storgata og Brugata

Sone 2: Markveien, Thv. Meyersgate, Trondheimsveien, Carl Berner

Sone 3: Øvrige gater i bydelen

Sone 1

Pr.m2	år	Sesong	mnd
Vareutstilling foran forretning	2 600,-	1 775,-	520,-
Uteservering uten skjenkebevilling	2 701,-	1 945,-	523,-
Uteservering med skjenkebevilling	3 667,-	2 446,-	736,-

Sone 2

Pr.m2	år	Sesong	mnd
Vareutstilling foran forretning	2 276,-	1 444,-	448,-
Uteservering uten skjenkebevilling	2 339,-	1 718,-	523,-
Uteservering med skjenkebevilling	2 925,-	2 438,-	565,-

Sone 3

Pr.m2	år	Sesong	mond
Vareutstilling foran forretning	2 074,-	1 444,-	448,-
Uteservering uten skjenkebevilling	2 281,-	1 512,-	523,-
Uteservering med skjenkebevilling	2 599,-	1 859,-	565,-

5. Fullmakter

Bydelsutvalget delegerer følgende fullmakter til bydelsdirektøren eller den hun bemyndiger.

a. Fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling mellom organisatoriske enheter innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak på funksjonsområder.

b. Fullmakt til å foreta budsjettjusteringer for alle artsgrupper på driftsbudsjettets utgifts- og inntektsside, innenfor følgende funksjonsområder:

- Funksjonsområde 1: Helse, sosial og nærmiljø
- Funksjonsområde 2: Oppvekst
- Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg
- Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp

c. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett. Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-c:

- Justeringene må ikke føre til endringer i aktivitetsforutsetningene i forhold til bydelsutvalgets vedtak, herunder vedtatte måltall og aktivitetsplaner.

- Justeringene må i sum, i løpet av budsjettåret, ikke overstige 10% av bydelsutvalgets opprinnelig vedtatte bruttobudsjett for det enkelte tjenesteområde.

- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål.

d. Fullmakt til budsjettmessig fordeling av øremerkede midler.

e. Bydelsdirektøren gis fullmakt til å gjennomgå barneparken i Sofienbergparken, friluftsavdelingen Frisk Bris og kortidstilbudet til Quo Vadis med tanke på drift tilpasset eksisterende behov.

Oslo 24 november 2009

Heidi Larssen
Bydelsdirektør.

